

**Nederlands Piëmontees
Piëmontees Nederlands
• woordenboek •**

**Cit dissionari dle lenghe
olandèisa e piemontèisa**

con anformassion an sle
lenghe olandèisa e piemontèisa

Claudio Panero

[Pagina lasciata intenzionalmente bianca]

A Joop e Truus

Proprietà letteraria riservata – Claudio Panero
© I edizione - giugno 2017 • Eerste uitgave - juni 2017

Ed l'istess autor: *Wörterbuch der deutschen und piemontesischen Sprache –*
Dissionari dla lenga alman-a e piemontèisa
מלון עברית פיאומונטאי – Cit dissionari dle lenghe ebréa e piemontèisa
Pichot diciounàri prouvençau e piemountés –
Cit dissionari dle lenghe provensala e piemontèisa
Русско-Пьемонтский Пьемонтско-Русский словарь –
Cit dissionari dle lenghe russa e piemontèisa
Freely printable and redistributable

**Nederlands - Piëmontees
Piëmontees - Nederlands
• woordenboek •**

**Cit dissionari dle lenghe
olandèisa e piemontèisa**

“Het woordenboek om een beetje Piëmontees te leren”
“Èl dissionari pér amparé ’n pò ’d piemontèis”

Claudio Panero

Quàiche anformassion an sla lenga olandèisa

L'olandèis o neerlandèis a fa part dël grup occidental èd le lenghe gërmànica. Oltra che ant ij Pais Bass, l'olandèis a l'é parlà 'n pò ant le veje colònie dij sécoj passà. Se consideroma l'olandèis con la soa variant dël Belgio, i podoma di ch'a l'é parlà da apopré vint milion èd përsone, mentre 'l piemontèis as limita a tre milion. A venta 'dcò consideré che certe cite comunità piemontèise spantià ant ël mond a parlo la lenga local e 'l piemontèis (che minca tant a risenta 'n pò dle distanse e dël temp).

- An olandèis, ij sostantiv as distinguo nen an “maschil” e “feminin”, ma an “comun” (*c.*) e “neutro” (*n.*). Purtròp a-i é quasi gnuñ-e manere pér capì se 'n nòm a fa part d'un grup o 'd n'atr; a venta amparèje a ment.

- La strutura dla frase as còloca a metà stra tra l'inglèis (sìmila a cola italian-a) e l'alman. Ambelessi a sarà tròp longh précisé tuti j'aspet èd la formassion èd na frase, però i podoma accordé che, come an alman, s'a-i é la presensa 'd n'averbi (o 'd na forma averbial) a l'inissi dla frase, 'l verb a sta sèmpre an seconda posission. Es.: **ik was** in Haarlem (*i son èstait a Haarlem*) – gisteren **was ik** in Haarlem (*jer i son èstait a Haarlem*).¹

- Ij verb as distinguo an regolar e iregolar. Èl passà dij verb regolar as fa un giotand **-te** o **-de**. Pér ij verb iregolar a venta savèj 'l paradigma come an anglèis (védde a pag. XX).

- Èl plural as forma an giotand **-s** o **-en**, ma gnanca sì a-i é na manera pér capì se dovré un l'atr (védde a pag. VII).

- L'olandèis a l'ha nen la forma progressiva (*esse an camin a fé*); pér esprime 'l concet as dòviro forme alternative, pér es.: i soma an camin a andé a Montciàir d'Ast: **wij zijn op weg naar Montechiaro d'Asti** (*i soma an sla stra pér Montciàir d'Ast*).

¹ Tra l'atr notoma la smijansa dle tre lenghe: I was in Haarlem yesterday (GB) – gisteren was ik in Haarlem (NL) – gestern war ich in Haarlem (DEU) - [*jer i son èstait a Haarlem* (PIEM)].

De Piëmonteze uitspraak

Letter	Uitspraak
a	zonder klemtoon = a met klemtoon = een uitspraak tussen a en o
è	ongeveer als de e in het Franse “devant” of als de eenvoudige “shëvà” in het Joodse “shëmò” (= zijn naam).
ò	o
o, ó	oe (uitz.: forse, forsi [wellicht] en o [of] ⇒ o = o)
u	u
eu	eu (Duits = ö)
euv	eu-oe = Duits: öü
è	als de a in het Engelse <i>fat / have</i>
é	als de e in het Duits (b.v.: <i>werden</i>)
e	als de a in het Engelse <i>fat</i> of als de e in het Duits
àu	ouw
oa/ua	oea (Duits = ua)
j	j
ij	i
y	i

Letter	Uitspraak	Letter	Uitspraak
c + a, o, ò, u	k	gh	g (in het Duits)
c + e, i	als ch in het Engelse <i>check</i>	gn	n (in het Spaans)
ch	k	n-	-ng (in het Duits)
g + a, o, ò, u	g (in het Duits)	qu	koe
g + e, i	als de g in het Duitse <i>ingenieur</i> of de g in het Engelse <i>gentleman</i> .	s	s
		s (<u>còsa</u>)	s (in het Duits)
		v	w (in het Duits)
		z	s (in het Duits)

Letters die niet beschreven zijn worden min of meer op dezelfde wijze uitgesproken als in het Nederlands.

Pronunsia olandèisa

Litre	Pronunsia
a	a (come an italian)
e	é (a fin èd paròla o ant l'ùltima sìlaba quasi na “eu” [ö])
i	i
o	ò
u	come la “u” piemontèisa/franséisa (ü alman-a)
oe	“o” piemontèisa, “u” italian-a
ij	éi
ui	come la paròla “uovo” an piémontèis ² .
ie	i(i)
ei	normalment éi (nen come an alman)
g	kh aspirà
k	ch
c + a, o, u	k
c + e, i	s(s)
sci	ssi
v	un son un pò dificil, tra la v e la f.
sch	sch
ch	a peul esse na sc italian-a o na ch toscan-a.
ouw	àu
ou	àu
eeuw	eeu (graftia italian-a)

Le litre ch'a son nen èstàite scrite ambelessì as pronunsio apoprè come an piemontèis. Minca tant certe vocal a son pronunsia an manera 'n pò particolar, ma a son còse mìmine ch'as peulo mach aprende bin da la viva vos d'un mare-lenga.

² A l'é curios noté che la paròla olandèisa **ui** (*siola*) a l'ha l'istessa pronunsia dla paròla piemontèisa **euv**.

V

Lidwoorden - Artìcoj

enkelvoudsvormen	
mannelijk (m.)	vrouwelijk (f.)
ël ël liber [het boek]	la la ca [het huis]
'l 'l caté 'l liber [het boek kopen]	l' l' avija [de bij]
lë lë scolé [de schooljongen] (s + medeklinker)	
lë lë fnoj [venkel] (f + n)	
l' l' ors [de beer]	

meervoudsvormen	
mannelijk (m.)	vrouwelijk (f.)
ij ij liber [de boeken]	le le ca [de huizen]
jë jë scolé [de schooljongens]	j' j' avije [de bijen]
jë jë fnoj [de venkels]	
j' j' ors [de beren]	

¶

mannelijk (m.)	vrouwelijk (f.)
un, 'n, n' (+ klinker), në ⇒ een	na, n' (+ klinker) ⇒ een
<i>un liber, scrive 'n liber, n'amis, në scolé</i>	<i>na ca, n'amisa</i>

De klemtoon - *L'acent tònic piemontèis*

Niet geschrevene klemtoon – *Acent nen èscrit*

klinker + medeklinker	
castel, frel, cussin, gadan	kasteel, broer, kussen, dwaas
klinker + medeklinker + klinker	
④ dissionari, ramin-a, ciafela	woordenboek, pot, wang
klinker + medeklinker + medeklinker + klinker (+ klinker)	
② barba, magna, notissia	oom, tante, bericht
eenlettergrepig woord: i + a / i + o	
① via, zio, zia	straat, oom, tante

Geschrevene klemtoon – *Acent èscrit*

cassaròla, gadòla	steelpan, dwaas
pòver, làver, lùnes, lìber	arm, lip, maandag, boek
póver	poeder
③ parlé, sità, panaté	praten, stad, bakker
panatarìa, loterìa	bakkerij, loterij
⑤ piemontèis	Piëmontees

Niet geschrevene of beschrevene klemtoon (*facultatief*)

Acent èscrit o nen èscrit (facoltativ)

brassalèt/brassalet, ginojèt/ginojet	armband, narcis

Voorbeeld:

Mia magna a l'ha catà 'n dissionari 'd piemontèis.

Ij pronòm vèrbaj

	persoon	voornaamwoord	werkwoord
1.	mi	i	ringrassio
2.	ti	it ('t)	ringrassie
3. m.	chiel	a	ringrassia
3. f.	chila	a	ringrassia
1.	noi / nojàutri	i	ringrassioma
2.	voi / vojàutri	i	ringrassie
3.	lor	a	ringrassio

Het persoonlijk voornaamwoord wordt in het algemeen niet gebruikt:
(mi) i ringrassio: ik dank.

Meervoudsvormen – *Le forme dël plural*

enkelvoudsvormen	meervoudsvormen
(medeklinker) ël liber [het boek], la valis [de koffer]	ij liber [de boeken], le valis [de koffers]
ël panaté [de bakker]	ij panaté [de bakkers]
(vrouwelijk) la tàula [de tafel] - la cadrega [de stoel]	le tàule [de tafels], le cadreghe [de stoelen]
(eenlettergrepig woord) la ca [het huis], la stra [de straat, de weg]	le ca [de huizen], le stra [de straten, de wegen]
(mannelijk met "a") ël pigama [de pyjama]	ij pigama [de pyjama's]
(mannelijk met "l") ël panel [het paneel]	ij panéj [de panelen]

An olandèis ël plural as fa an giontand **-s o -en**, ma a-i é nen na regola pér decide se dovré na forma o l'autra. Es.:

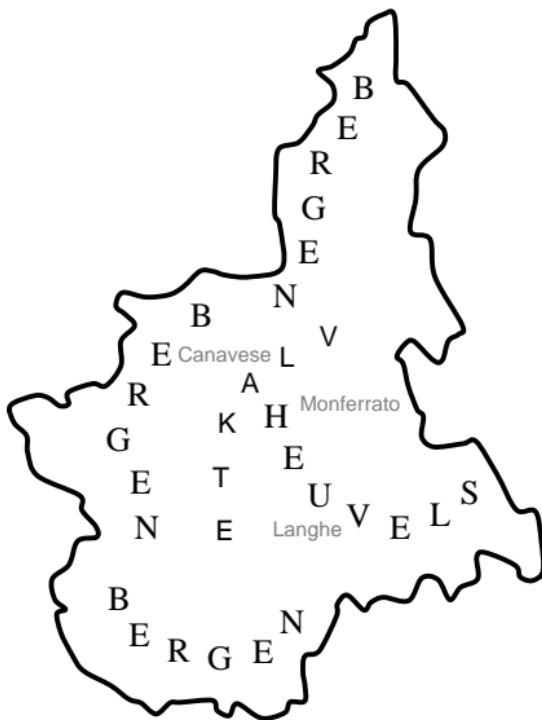
het boek → de boeken
 ël liber → ij liber

de koffer → de koffers
 la valis → le valis

Meervoudsvormen (bijvoeglijk naamwoord)

enkelvoudsvormen	meervoudsvormen
amportant, bel (<i>m.</i>)	amportant, bej
amportanta (<i>f.</i>)	amportante (<i>zeldzaam: amportant</i>)

⇒: stèila = ster, doe stèile = twee sterren, quatr èstèile³ = vier sterren.

³ La gionta 'd na “è” a l'inissi 'd paròla a sè s-ciama “pròstesi” o ant èl cas spècifich “è prostética”, dal grech πρόσθεσις (*aposition*).

J'aggettiv dimostrativ

ës dil sì, sto dil (sì), cost dìl sì ës liber sì, sto liber (sì), cost liber sì	deze vinger (c.) dit boek (n.)
sa madamin sì, sta madamin (sì), costa madamin sì	deze vrouw (c.)
s'òm sì, st'òm (sì), cost òm sì	deze man (c.)
së scolé sì, sto scolé sì	deze schooljongen (c.)
si dij sì, sti dij (sì), costi dij sì si liber sì, sti liber (sì), costi liber sì	deze vingers (c.) deze boeken (n.)
se madamin sì, ste madamin (sì), coste madamin sì	deze vrouwen (c.)
si òm sì, sti òm (sì), costi òm sì	deze mannen (c.)
si scolé sì, sti scolé sì	deze schooljongens (c.)
cost-sì (m. s.)	dit
costa-sì (f. s.)	dit
costi-sì (m. pl.)	dit ⁴
coste-sì (f. pl.)	dit
lòn, lolì	

col dil là, col liber là	die vinger (c.), dat boek (n.)
cola madamin là	die vrouw (c.)
coj dij là, coj liber là	die vinger (c.), die boeken (n.)
cole madamin là	die vrouwen (c.)
col-là (m. s.)	dat
cola-là (f. s.)	dat
coli-là (m. pl.)	dat
cole-là (f. pl.)	dat
lolì, lolà	dit, dat

⁴ *Costi-sì a son ij me liber: dit zijn mijn boeken.*

Telwoorden (hoofdtelwoorden) - *Ij nùmer (cardinàj)*

1	een	<i>un, un-a</i>	17	zeventien	<i>disset</i>
2	twee	<i>doi, doe</i>	18	achttien	<i>disdeut</i>
3	drie	<i>tre</i>	19	negentien	<i>disneuv</i>
4	vier	<i>quat(r)</i>	20	twintig	<i>vint</i>
5	vijf	<i>sinch</i>	21	eenentwintig	<i>vintun</i>
6	zes	<i>ses</i>	30	dertig	<i>tranta</i>
7	zeven	<i>set</i>	40	veertig	<i>quaranta</i>
8	acht	<i>eut</i>	50	vijftig	<i>sinquanta</i>
9	negen	<i>neuv</i>	60	zestig	<i>sessanta</i>
10	tien	<i>des</i>	70	zeventig	<i>stanta</i>
11	elf	<i>ónedes</i>	80	tachtig	<i>otanta</i>
12	twaalf	<i>dódes</i>	90	negentig	<i>novanta</i>
13	dertien	<i>térdes</i>	100	honderd	<i>sent</i>
14	veertien	<i>quatòrdes</i>	101	honderdeen	<i>sent e un</i>
15	vijftien	<i>quìndes</i>	1.000	duizend	<i>mila</i>
16	zestien	<i>séddes</i>	2.000	tweeduizend	<i>doimila</i>

Ij pronòm relativ

che, ch' (+ klinker)	die, dat
dont (<i>zeldzaam</i>)	wiens, die z'n (<i>m. s.</i>), die d'r (<i>f. s.</i>)

Rode en witte wijnen in Piëmont

Ij vin ross e bianch dël Piemont

De Piëmontese streek lefert goede kwaliteitswijnen. Enkele rode en witte wijnen uit dit gebied zijn:
Barolo, Dolcetto, Freisa, Grignolino, Barbera, Arneis, Barbaresco, Bonarda, Brachetto, Erbaluce, Malvasia, Nebbiolo. Zeer beroemd is de mousserende wijn **Moscato**.

La zôna piemontèisa a forniss bon vin èd qualità. Tra ij vin ross e bianch èd la region as peulo cité: Bareul, Dosset, Frèisa, Grignolin, Barbera, Arnèis, Barbaresch, Bonarda, Brachet, Erbalus, Malvasia, Nebbieul. Moto bin famos a l'é 'l Moscà (vin ch'a mussa).

De persoonlijke voornaamwoorden

persoon	vertaling
mi	ik
ti	jij, je
chiel	hij
chila	zij, ze
noi / nojàutri	wij, we
voi / vojàutri	jullie
lor	zij, ze

ik	voorbeeld	
am	chiel am (a+m) vëdda	<i>vëdde</i> = zien
am	chiel am dis (uitz.: <i>ti it èm dise</i>)	<i>dì</i> = zeggen
më	chiel a më stofia	<i>stofié</i> = storen, vermoeien
m'	chiel a m'arconòss	<i>arconòsse</i> = erkennen
-me	dime (<i>Imper.</i>); dime (<i>Infin.</i> ⁵)	<i>dì</i> = zeggen
-m-	damlo	<i>dé</i> = geven

je, jij	voorbeeld
at	chiel at (a+t) vëdda
at	chiel at dis
të	chiel a të stofia
t'	chiel a t'arconòss
-te	dite (<i>Infin.</i>)

⁵ *Infinì* = onbepaalde wijs.

hij	voorbeeld	
lo	chiel a lo vëdda	<i>vëdde</i> = zien
j	chiel a- j dis (uitz.: <i>ti it i-j dise</i>)	<i>dì</i> = zeggen
lo	chiel a lo stofia	<i>stofié</i> = storen, vermoeden
jë	chiel a jë scriv	<i>arconòsse</i> = erkennen
j'	chiel a j'indica	<i>indiché</i> = aanwijzen
-je	dije (<i>Imper.</i>); dije (<i>Infin.</i>)	<i>dì</i> = zeggen
-j-	daj lo	<i>dé</i> = geven

ze, zij	voorbeeld	
la	chiel a la vëdda	
j	chiel a- j dis (uitz.: <i>ti it i-j dise</i>)	
la	chiel a la stofia	
jë	chiel a jë scriv	
j'	chiel a j'indica	
-je	dije (<i>Imper.</i>); dije (<i>Infin.</i>)	
-j-	daj lo	

we, wij	voorbeeld	
an	chiel an (a+n) vëdda	
an	chiel an dis (uitz.: <i>ti it èn dise</i>)	
në	chiel a në stofia	
n'	chiel a n'arconòss	
-ne	dine (<i>Imper.</i>); dine (<i>Infin.</i>)	
-n-	dan lo (dalo a nojàutri)	

XIII

jullie	voorbeeld
av	chiel a(u)v (a+v) vëdda
av	chiel av dis
vë	chiel a vë stofia
v'	chiel a v'arconòss
-ve	dive (<i>Infin.</i>)

ze, zij	voorbeeld
j	chiel a- j vëdda
j	chiel a- j dis (uitz.: <i>ti it i-j dise</i>)
jë	chiel a jë stofia
jë	chiel a jë scriv
j'	chiel a j'indica
-je	dije (<i>Imper.</i>); dije (<i>Infin.</i>)
-j-	dajlo

Esempi an olandèis con ij pronòm pérsonaj

I l'hai/heu vistlo = ik heb **hem** gezien – ik zag **hem**

I lo capiss, i capiss = ik begrijp **het**

I l'hai/heu daje 'l liber (a chila) = ik gav het boek aan **haar**

Pronom pérsonaj complement (apress d'un verb o 'd na preposission)

<i>1ª përs. sing.</i>	mij, me	<i>1ª përs. plur.</i>	ons
<i>2ª përs. sing.</i>	jou, je	<i>2ª përs. plur.</i>	jullie
<i>3ª përs. s. m.</i>	hem	<i>3ª përs. pl.</i>	hen, ze
<i>3ª përs. s. f.</i>	haar	<i>Forma èd cortesìa</i>	u
<i>3ª përs. s. n.</i>	het		

Onregelmatige werkwoorden (tegenwoordige tijd)

andé (gaan)	dé (geven)	dì (zeggen)
mi i vad(o)/von	mi i dag(o)/don	mi i diso
ti it vas/vèi	ti it das/dèi	ti it dise
chiel a va	chiel a dà	chiel a dis
nojàutri i andoma	nojàutri i doma	nojàutri i disoma
vojàutri i andeve	vojàutri i deve	vojàutri i dise
lor a van	lor a dan	lor a diso
fé (doen, maken)	savèj (weten)	ven-e (komen)
mi i fas(o)/fon	mi i sai/seu	mi i ven-o
ti it fas/fèi	ti it sas/sèi	ti it ven-e
chiel a fà	chiel a sà	chiel a ven-a
nojàutri i foma	nojàutri i soma	nojàutri i vnuma
vojàutri i feve	vojàutri i seve	vojàutri i ven-e
lor a fan	lor a san	lor a ven-o

Français	Mon	frère	a acheté	un	dictionnaire	piémontais
Prouvençau	Moun	frèro	a croumpa	un	diciounàri	piemountés
Piemontèis	Me	frel	a l'ha catà	'n	dissionari	piemontèis
Italiano	Mio	fratello	ha comprato	un	dizionario	piemontese

Indicativ present olandèis

ik	dank	
jij/je	dankt	(u dankt [an dasand èd lë sgnor])
hij	dankt	(chiel a ringrassia)
zij	dankt	(chila a ringrassia)
wij	danken	
jullie	dankt	
zij	danken	

Ant l'interrogativa, la seconda përsone-a singolar a perd la "t" final; es.: (ti) *it reste*: je blijft – (ti) *it reste*? Blijf je?

Piëmonteze werkwoorden

Hulpwerkwoord “esse” (zijn)

	Indicativ	Congiuntiv	Condisional
Present (*)	mi i son ti it ses chiel a l'è nojàutri i soma vojàutri i seve lor a son	che mi i sia che ti it sie che chiel a sia che nojàutri i sio che vojàutri i sie che lor a sio	mi i saria ti it sarie chiel a sarìa nojàutri i sarìo vojàutri i sarie lor a sarìo
imperfet	mi i j'era ti it j'ere chiel a l'era / (j'era) nojàutri i j'ero vojàutri i j'ere lor a j'ero	che mi i fussa che ti it fusse che chiel a fussa che nojàutri i fusso che vojàutri i fusse che lor a fusso	
passà pròssim	mi i son èstàit ti it ses èstàit chiel a l'è stàit nojàutri i soma stàit vojàutri i seve stàit lor a son èstàit	che mi i sia stàit che ti it sie stàit che chiel a sia stàit che nojàutri i sio stàit che vojàutri i sie stàit che lor a sio stàit	mi i saria stàit ti it sarie stàit chiel a sarìa stàit nojàutri i sarìo stàit vojàutri i sarie stàit lor a sarìo stàit
trapassà pròss.	mi i j'era stàit ti it j'ere stàit chiel a l'/(j') era stàit nojàutri i j'ero stàit vojàutri i j'ere stàit lor a j'ero stàit	che mi i fussa stàit che ti it fusse stàit che chiel a fussa stàit che n. i fusso stàit che v. i fusse stàit che lor a fusso stàit	trapassà
futur sempì	mi i sareu/sarai ti it saras chiel a sarà nojàutri i saroma vojàutri i sareve lor a saran		
futur anterior	mi i sareu/sarai stàit ti it saras èstàit chiel a sarà stàit nojàutri i saroma stàit vojàutri i sareve stàit lor a saran èstàit		(*) tegenwoordige tijd

Hulpwerkwoord “avèj” (hebben)

	Indicativ	Congiuntiv	Condisional
present	mi i l'heu/hai ti it l'has/(hei) chiel a l'ha nojàutri i l'oma vojàutri i l'eve lor a l'han	che mi i l'àbia che ti it l'abie che chiel a l'àbia che nojàutri i l'abio che vojàutri i l'abie che lor a l'abio	mi i l'avria ti it l'avrie chiel a l'avria nojàutri i l'avrio vojàutri i l'avrie lor a l'avrio
imperfet	mi i l'avia ti it l'avie chiel a l'avia nojàutri i l'avio vojàutri i l'avie lor a l'avio	che mi i l'avèissa che ti it l'avèisse che chiel a l'avèissa che nojàutri i l'avèisso che vojàutri i l'avèisse che lor a l'avèisso	
passà pròssim	mi i l'heu/hai avù ti it l'has/(hei) avù chiel a l'ha avù nojàutri i l'oma avù vojàutri i l'eve avù lor a l'han avù	che mi i l'àbia avù che ti it l'abie avù che chiel a l'àbia avù che n. i l'abio avù che v. i l'abie avù che lor a l'abio avù	mi i l'avria avù ti it l'avrie avù chiel a l'avria avù nojàutri i l'avrio avù vojàutri i l'avrie avù lor a l'avrio avù
trapassà pròssim	mi i l'avia avù ti it l'avie avù chiel a l'avia avù nojàutri i l'avio avù vojàutri i l'avie avù lor a l'avio avù	che mi i l'avèissa avù che ti it l'avèisse avù che ch. a l'avèissa avù che n. i l'avèisso avù che v. i l'avèisse avù che lor a l'avèisso avù	trapassà
futur sempi	mi i l'avreu/avrai ti it l'avras chiel a l'avrà nojàutri i l'avroma vojàutri i l'avreve lor a l'avran		
futur anterior	mi i l'avreu/avrai avù ti it l'avras avù chiel a l'avrà avù n. i l'avroma avù v. i l'avreve avù lor a l'avran avù		

Eerste groep “-é” – *parlé* (praten)

	Indicativ	Congiuntiv	Condisional
present	mi i parlo ti it parle chiel a parla nojàutri i parloma vojàutri i parle lor a parlo	che mi i parla che ti it parle che chiel a parla che noàutri i parlo che vojàutri i parle che lor a parlo	mi i parlèria ti it parlèrie chiel a parlèria nojàutri i parlèrio vojàutri i parlèrie lor a parlèrio
imperfet	mi i parlava ti it parlave chiel a parlava nojàutri i parlavo vojàutri i parlave lor a parlavo	che mi i parlèissa che ti it parlèisse che chiel a parlèissa che n. i parlèisso che v. i parlèisse che lor a parlèisso	
passà pròssim	mi i l'heu/hai parlà ti it l'has/(hei) parlà chiel a l'ha parlà nojàutri i l'oma parlà vojàutri i l'eve parlà lor a l'han parlà	che mi i l'àbia parlà che ti it l'àbie parlà che chiel a l'àbia parlà che n. i l'àbio parlà che v. i l'àbie parlà che lor a l'àbio parlà	mi i l'avrà parlà ti it l'avrie parlà chiel a l'avrà parlà n. i l'avrio parlà v. i l'avrie parlà lor a l'avrio parlà
trapassà pròssim	mi i l'avia parlà ti it l'avie parlà chiel a l'avìa parlà nojàutri i l'avio parlà vojàutri i l'avie parlà lor a l'avio parlà	che mi i l'avèissa parlà che ti it l'avèisse parlà che chiel a l'avèissa parlà che nojàutri i l'avèisso parlà che vojàutri i l'avèisse parlà che lor a l'avèisso parlà	trapassà passà
futur sempì	mi i parlereu/-erài ti it parlèras chiel a parlèrà nojàutri i parlëroma vojàutri i parlëreve lor a parlèran		
futur anterior	mi i l'avreue parlà ti it l'avras parlà chiel a l'avrà parlà n. i l'avroma parlà v. i l'avreve parlà lor a l'avran parlà		

Tweede groep “-e” – *rende* (lonen)

	Indicativ	Congiuntiv	Condisional
present	mi i rendo ti it rende chiel a rend nojàutri i rendoma vojàutri i rende lor a rendo	che mi i renda che ti it rende che chiel a renda che nojàutri i rendo che vojàutri i rende che lor a rendo	mi i rend(ë)rìa ti it rend(ë)rie chiel a rend(ë)rìa nojàutri i rend(ë)rio vojàutri i rend(ë)rie lor a rend(ë)rio
imperfet	mi i rendìa ti it rendie chiel a rendìa nojàutri i rendìo vojàutri i rendie lor a rendio	che mi i rendèissa che ti it rendèisse che chiel a rendèissa che n. i rendèisso che v. i rendèisse che lor a rendèisso	
passà pròssim	mi i l'heu/hai rendù ti it l'has rendù chiel a l'ha rendù nojàutri i l'oma rendù vojàutri i l'eve rendù lor a l'han rendù	che mi i l'àbia rendù che ti it l'àbie rendù che chiel a l'àbia rendù che n. i l'àbio rendù che v. i l'àbie rendù che lor a l'àbio rendù	passà mi i l'avrà rendù ti it l'avrà rendù chiel a l'avrà rendù n. i l'avrà rendù v. i l'avrà rendù lor a l'avrà rendù
futur sempi	mi i l'avàia rendù ti it l'avìe rendù chiel a l'avàia rendù nojàutri i l'avìo rendù vojàutri i l'avìe rendù lor a l'avìo rendù	che mi i l'avèissa rendù che ti it l'avèisse rendù che chiel a l'avèissa rendù che nojàutri i l'avèisso rendù che vojàutri i l'avèisse rendù che lor a l'avèisso rendù	trapassà
futur anterior	mi i rendreu/-rai ti it rendras chiel a rendrà nojàutri i rendroma vojàutri i rendreve lor a rendran		
	mi i l'avreu rendù ti it l'avras rendù chiel a l'avrà rendù n. i l'avroma rendù v. i l'avreve rendù lor a l'avran rendù		

Derde groep “-ì” – finì (beëindigen)

	Indicativ	Congiuntiv	Condisional
present	mi i finisso ti it finisse chiel a finiss nojàutri i finiomà vojàutri i finisse lor a finisso	che mi i finissa che ti it finisse che chiel a finissa che nojàutri i finisso che vojàutri i finisse che lor a finisso	mi i finiria ti it finirè chiel a finiria nojàutri i finirò vojàutri i finirè lor a finirò
imperfet	mi i finìa ti it finie chiel a finìa nojàutri i finìo vojàutri i finie lor a finìo	che mi i l'abia finì che ti it l'abie finì che chiel a l'abia finì che n. i l'abio finì che v. i l'abie finì lor a l'abio finì	
passà pròssim	mi i l'heu/hai finì ti it l'has finì chiel a l'ha finì nojàutri i l'oma finì vojàutri i l'eve finì lor a l'han finì	che mi i finièissa che ti it finièisse che chiel a finièissa che nojàutri i finièisso che vojàutri i finièisse che lor a finièisso	mi i l'avria finì ti it l'avrie finì chiel a l'avria finì nojàutri i l'avriò finì vojàutri i l'avrie finì lor a l'avriò finì
trapassà pròssim	mi i l'avia finì ti it l'avie finì chiel a l'avìa finì nojàutri i l'avio finì vojàutri i l'avie finì lor a l'avio finì	che mi i l'avèissa finì che ti it l'avèisse finì che chiel a l'avèissa finì che nojàutri i l'avèisso finì che vojàutri i l'avèisse finì lor a l'avèisso finì	trapassà
futur sempì	mi i finireu/-rai ti it finiras chiel a finirà nojàutri i finiromà vojàutri i finireve lor a finiran		
futur anterior	mi i l'avreu finì ti it l'avras finì chiel a l'avrà finì n. i l'avroma finì v. i l'avreve finì lor a l'avran finì		

J'agetiv possessiv

SING.

c. - m.		c. - f.		n.	
mijn	<i>me</i>	mijn	<i>mia</i>	mijn	--
jouw	<i>tò</i>	jouw	<i>toa</i>	jouw	--
zijn	<i>sò (ed chiël)</i>	zijn	<i>soa (ed chiël)</i>	zijn	--
haar	<i>sò (ed chila)</i>	haar	<i>soa (ed chila)</i>	haar	--
onze	<i>nòst(r)</i>	onze	<i>nòst(r)a</i>	ons	--
jullie	<i>vòst(r)</i>	jullie	<i>vòst(r)a</i>	jullie	--
hun	<i>sò</i>	hun	<i>soa</i>	hun	--

PLUR.

m.		f.	
mijn	<i>ij me</i>	mijn	<i>mie</i>
jouw	<i>ij tò</i>	jouw	<i>toe</i>
zijn	<i>ij sò (ed chiël)</i>	zijn	<i>soe (ed chiël)</i>
haar	<i>ij sò (ed chila)</i>	haar	<i>soe (ed chila)</i>
onze	<i>ij nòst(ri)</i>	onze	<i>nòst(r)e</i>
jullie	<i>ij vòst(ri)</i>	jullie	<i>vòst(r)e</i>
hun	<i>ij sò</i>	hun	<i>soe</i>

Paradigma 'd quàich verb iregolar olandèis

bidden	bad	gebeden	<i>preghé</i>
doen	did	gedaan	<i>fé</i>
eten	at	gegeten	<i>mangé</i>
gaan	ging	gegaan	<i>andé</i>
drinken	dronk	gedronken	<i>bèive</i>
komen	kwam	gekomen	<i>ven-e</i>
kopen	kocht	gekocht	<i>caté</i>
lezen	las	gelezen	<i>lese</i>
nemen	nam	genomen	<i>pijé</i>
vallen	viel	gevallen	<i>robaté</i>
werpen	wierp	geworpen	<i>campé</i>
weten	wist	geweten	<i>savej</i>

Voorzetels - *Preposition*

dël	van de, van het	le dësmore dël cit (Konsonant)	enkelvoud
dlë	van de, van het	le parôle dlë scritor (s+Konsonant)	
ëd lë	van de, van het	ël liber ëd lë scritor (s+Konsonant)	
ëd l'	van de, van het	ij ram ëd l'erbo (Selbstlaut)	
dl'	van de, van het	le parôle dl'amis (Selbstlaut)	
ëd la	van de	ël liber ëd la cita	
dla	van de	le parôle dla nòna	
ëd l'	van de, van het	ël canìster ëd l'eva	
dl'	van de, van het	le parôle dl'amisa	
dij	van de	le dësmore dij cit	
djë	van de	le parôle djë scritor	meervoud
ëd jë	van de	ël liber ëd jë scritor	
ëd j'	van de	ij ram ëd j'erbo	
dj'	van de	le parôle dj'amis	
ëd le	van de	ël liber ëd le cite	
dle	van de	le parôle dle nòne	
ëd j'	van de	ël liber ëd j'amise	
dj'	van de	le parôle dj'amise	
al	aan de, aan het	al cit	
a lë	aan de, aan het	a lë scolé	
a l'	aan de, aan het	a l'amis, a l'amisa	enkelvoud
a la	aan de	a la mama	
ai	aan de	ai cit	
a jë	aan de	a jë scolé	
a j'	aan de	a j'amis, a j'amise	
a le	aan de	a le mame	
dal	uit de, uit het	dal cit	meervoud
da lë	uit de, uit het	da lë scolé	
da l'	uit de, uit het	da l'amis, da l'amisa	
da la	uit de	da la mama	
dai	uit de	dai cit	
da jë	uit de	da jë scolé	enkelvoud
da j'	uit de	da j'amis, da j'amise	
da le	uit de	da le mame	

ant ël	in de, in het	ant ël tirol
ant lë	in de, in het	ant lë specc
ant l'	in de, in het	ant l'armari, ant l'aria
ant la	in de	ant la sità
ant ij	in de	ant ij tiroj
ant jë	in de	ant jë specc
ant j'	in de	ant j'armari, ant j'elession
ant le	in de	ant le sità

(an) sël	op de, op het	(an) sël pian
(an) slë	op de, op het	(an) slë scalin
(an) sl'	op de, op het	(an) sl'armari, (an) sl'erba
(an) sla	op de	(an) sla tàula
(an) sij	op de	(an) sij pian
(an) sjë	op de	(an) sjë scalin
(an) sj'	op de	(an) sj'armari, (an) sj'òrbite
(an) sle	op de	(an) sle tàule

¶

d'un	van een	d'un cit
ëd në	van een	ël liber ëd në scolé
'd në	van een	la maja 'd në scolé
ëd n'	van een	ël liber ëd n'amis, ël liber ëd n'amisa
'd n'	van een	la maja 'd n'amis, la maja 'd n'amisa
ëd na	van een	ël liber ëd na cita
'd na	van een	la vesta 'd na cita

a 'n	aan een	a 'n cit
a në	aan een	a në scolé
a n'	aan een	a n'amis, a n'amisa
a na	aan een	a na cita

XXIII

da 'n	uit een	da 'n cit
da næ	uit een	da næ scolé
da n'	uit een	da n'amis, da n'amisa
da na	uit een	da na cita

ant un	in een	ant un tirol
ant næ	in een	ant næ stabi
ant n'	in een	ant n'armari, ant n'òrbità
ant na	in een	ant na sità

dzora 'n	op een	dzora 'n pian
dzora næ	op een	dzora næ scalin
dzora n'	op een	dzora n'armari
dzora na	op een	dzora na strutura

Hoe laat is het? - *Che ora a l'é?*

A l'é doi **bòt**.
Het is twee uur.

A l'é des **ore**.
Het is tien uur.

1-2-3 → **bòt** 4-5... → **ore**

A l'é 'n bòt e mes.
Het is half twee.

A l'é óndes meno vint.
Het is tien over half elf.

Piëmont*: “aan de voet van de bergen”

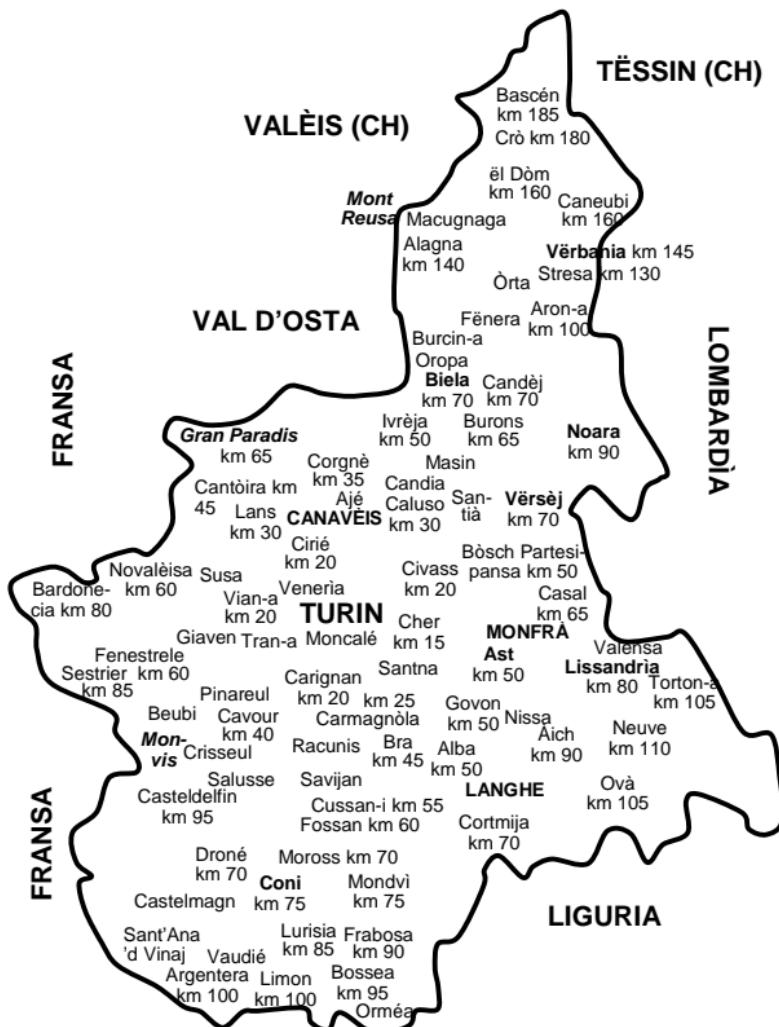
Afstand: Turijn ⇔ ...

* in het Latijns: *Pedemontium* =
aan de voet van de bergen.

Piemont: “ai pé dle montagne”

Distansa: Turin ⇒ ...

Nederland / Pais Bass

Relassion tra quatr lenghe

Nederlands	Français	Prouvençau	Piemontèis	Italiano
bij	abeille	abiho	avìja	ape
burgemeester	maire	conse, cònsou	sìndich	sindaco
geldstuk	coin	cantoun	canton	angolo
hier	ici	aqui, eici	sì, ambelessì	qui
vallen	tomber	toumba	robaté	cadere
boer	paysan	païsan	paisan	contadino
gezicht	visage	caro, faci	facia	viso, faccia
timmerman	menuisier	menuisé	munusié	falegname
ui	oignon	sebo	siola	cipolla
stad	ville	vilo	sità	città
kopen	acheter	croumpa	caté	comprare
konijn	lapin	lapin	lapin, cunij	coniglio
schort	tablier	faudau, faudiéu	faudal	grembiule
zuster	sœur	sorre, souarre	seure, sorela	sorella
broeder	frère	frèro, fraire	frel, fratel	fratello
vandaag	aujourd'hui	encuei	ancheuj	oggi
ham	jambon	cambajoun	giambon	prosciutto
appel	pomme	poumo	pom	mela
vlinder	papillon	parpaïoun	parpaion, farfala	farfalla
zetten	mettre	bouta, metre	buté	mettere
klein	petit	pichot	cit	piccolo
lui	fainéant	feniant	fagnan	pelandrone
bord	assiette	sieto	piat	piatto
heer	monsieur	moussu	monsù	signore
mevrouw	madame	madamo	madamin	signora
servet	serviette	servioto	sërvietta	tovagliolo
hoed	chapeau	capèu	capel	cappello
ook	aussi	tambèn	ëdcò	anche
onweer	orage	chavano	orissi, temporal	temporale
kurketrekker	tire-bouchon	tiro-tap	tirabosson	cavatappi
tomaat	tomate	poumo d'amour	tomàtica	pomodoro
werken	travailler	travaia	travajé	lavorare

Relassion tra tre lenghe

Piemontèis	Anglèis	Olandèis	Alman
vapor	steam	stoom, damp	Dampf
pan	bread	brood	Brot
làver	lip	lip	Lippe
tera	earth	aarde	Erde
panaté	baker	bakker	Bäcker
fiòca	snow	sneeuw	Schnee
stèila	star	ster	Stern
amparé	learn	leren	lernen
brass	arm	arm	Arm
òm	man	man	Mann
ongia	nail	nagel	Nagel
nas	nose	neus	Nase
boca	mouth	mond	Mund
man	hand	hand	Hand
pieuva	rain	regen	Regen
fiòca	snow	sneeuw	Schnee
mond	world	wereld	Welt
biola	birch	berk	Birke
rol	oak	eik	Eiche
euv	egg	ei	Ei
ciresa	cherry	kers	Kirsche
fròla	strawberry	aardbei	Erdbeere
pé	foot	voet	Fuß
piòta	paw	poot	Pfote
temp	time	tijd	Zeit
temp (atm.)	weather	weer	Wetter
dil	finger	vinger	Finger
ross	red	rood	rot
ambelessì	here	hier	hier
galin-a	hen	hen	Henne
robé	steal	stelen	stehlen
travajé	work	werken	arbeiten
operàj	worker	arbeider	Arbeiter

Streekgerechten en wijnen
Ël mej dël Piemont

Afkortingen (“Nederlands – Piëmontees”)
Abreviassion (“Olandèis – Piemontèis”)

gemeenslachtig	<i>c.</i>	nòm comun
onzijdig	<i>n.</i>	nòm nèutro
bijvoeglijk naamwoord	<i>adj.</i>	agetiv
bijwoord	<i>adv.</i>	averbi
werkwoord	<i>v.</i>	verb
voegwoord	<i>conj.</i>	congiunsion
lidwoord	<i>art.</i>	articol
meervoud	<i>pl.</i>	plural
voorzetsel	<i>prep.</i>	preposission
voornaamwoord	<i>pron.</i>	pronòm

Afkortingen (“Piëmontees – Nederlands”)
Abreviassion (“Piemontèis – Olandèis”)

mannelijk	<i>m.</i>	nòm maschil
vrouwelijk	<i>f.</i>	nòm feminin
bijvoeglijk naamwoord	<i>ag.</i>	agetiv
bijwoord	<i>av.</i>	averbi
werkwoord	<i>v.</i>	verb
voegwoord	<i>cong.</i>	congiunsion
lidwoord	<i>art.</i>	articol
meervoud	<i>pl.</i>	plural
voorzetsel	<i>prep.</i>	preposission
voornaamwoord	<i>pron.</i>	pronòm

NEDERLANDS – PIËMONTEES
• WOORDENBOEK •

I

Nederlands – Piëmontees

Claudio Panero

**CIT DISSIONARI DLE LENGHE
OLANDÈISA E PIEMONTEISA**

I

Olandèis – Piemontèis

Claudio Panero

A

aal *c.* (pl. Alen) anguila.
Aalsmeer (*stad, sità*) Aalsmeer;
stopt de trein in ~? A ferma /
 férma 'l treno a Aalsmeer?
aan *A prep. a; waar denk je ~: a*
 cos'it pense? **B adv.** anvisch,
 anviscà, tacà.
aanbetaling *c.* acont.
aanbevelen *v.* arcomandé.
aanbeveling *c.* arcomandassion.
aanbieden *v.* eufre, ofrì.
aanbieding *c.* oferta.
aanbod *n.* oferta.
aanbranden *v.* brusé.
aandacht *c.* atension.
aandoenlijk *adj.* comovent.
aandringen *v.* ansiste, insiste.
aanduiden *v.* indiché.
aangaande *prep.* pér lòn ch'a
 riguarda.
aangelegenheid *c.* facenda, afé,
 question.
aangenaam *adj.* piásèivol,
 gradè(i)vol.
aangeven *v.* indiché, segnalé.
aangrenzend *adj.* confinant,
 adiacent.
aanhalingstekens *pl.* virgolëtte.
aanhangwagen *c.* rimòrchi(o).

aanhebben *v.* butesse a còl.
aanhoren *v.* sente.
aankijken *v.* vardé.
aanklacht *c.* acusa.
aanklagen *v.* acusé.
aankleden *v.* veste, vëstì; **zich ~:**
 vëstisse.
aankomen *v.* rivé; **hoe laat komt**
de trein aan in Borgo Ticino?
 A che ora a riva 'l treno a Borgh
 Tëssin?
aankomst *c.* ariv.
aankomstijd *c.* orari d'ariv.
aankondigen *v.* anunsié.
aankondiging *c.* anunsi, avis.
aanlengen *v.* slonghé.
aanmelden *c.* **zich ~:** presentesse,
 preséntesse.
aanmerkelijk *adj.* degn èd nòta,
 notèjvol, notevol.
aanmerken *v.* comenté, comënté.
aanmoedigen *v.* ancoragé.
aannemen *v.* **1** aceté. **2** supon-e,
 ipotisé.
aanpassen *v.* adaté, adegué.
aanprijsen *v.* arcomandé.
aanraten *c.* consejé.
aanraken *c.* toché.
aanschaffen *v.* caté, procuré,

acquisì.

aansluiten *v.* coleghé.

aansluiting *c.* coincidensa;
excuseer mij, is er in
Carmagnola de ~ naar Bra?
Ch'a disa, pér piàsi, a
Carmagnòla a-i é la coincidensa
pér Bra?

aanspraak *c.* pretèisa.

aansprakelijk *adj.* responsàbil.

aansprakelijkheid *c.*
responsàbilità.

aanstekelijk *adj.* contagios.

aantal *adj.* quantità, númer.

aanvaarden *v.* aceté.

aanvang *c.* inissi, prinsipi.

aanvangen *v.* ancaminé.

aanwezig *adj.* present.

aanwezigheid *c.* presensa.

aanweisen *v.* indiché.

aanzetten *v.* anvisché.

aap *c.* sùmmia.

aardappel *c.* patata.

aardbei *c.* fròla.

aardbeving *c.* teremòt.

aarde *c.* tera.

aardwerk *n.* ciaparìa.

aardig *adj.* zòli, simpàtich.

aardrijkskunde *c.* geografia.

aarzelen *v.* esíté.

abonnement *n.* abonament.

abrikoos *c.* armognangh,
arbicòch.

absoluut *adj.* absolut.

accent *c.* acent.

accommodatie *c.* sistemassion.

achter *prep.* daré, darera, dòp,
apress.

achteraan *adv.* andaré.

achterlicht *n.* fanalin èd coa.

achternaam *c.* cognòm.

acteur *c.* ator.

actief *adj.* ativ.

activiteit *c.* atività.

actrice *c.* atris.

actueel *adj.* atual.

adel *c.* nobiltà.

adellijk *c.* nòbil.

adem *c.* respir.

ademen *v.* respiré.

ademhaling *c.* respirassion.

adequaat *adj.* adeguà.

ader *c.* ven-a.

administratie *c.* aministrassion.

adopteren *v.* adoté.

adres *c.* indiriss.

advies *n.* consèj.

advocaat *c.* avocat.

af *adv.* finì, conclus; ~ en toe:
minca tant.

afdrogen *v.* suvé.

afgelegen *adj.* distant, lontan.

afgevaardigde *c.* deputà.

afgrond *c.* presipissi.

afgunst *c.* anvidia, invidia.

afgunstig *adj.* invidios.

afhellend *adj.* inclinà.

afknippen *v.* tajé.

afkorting *c.* abreviassion.

afloof *c.* scadensa.

aflopen *v.* scade, finì, quité.

afmeting *c.* dimension.

afnemen *v.* diminuì, ridue, gavé.

Afrika *c.* África.

Afrikaan *adj.* african.

afschaffen *v.* abolì.

afschrift <i>n.</i> còpia.	alstublieft <i>adv.</i> 1 pér piásì. 2 vualà.
afspraak <i>c.</i> spontament.	altaar <i>n.</i> altar.
afstamming <i>c.</i> dissendensa.	alternatief <i>n.</i> alternativa.
afstand <i>c.</i> distansa.	altijd <i>adv.</i> sèmpe(r).
afstemmen <i>v.</i> 1 sintonisé, 2 concordé.	ambacht <i>n.</i> mësté.
afval <i>n.</i> mnis, mondissia.	ambassade <i>c.</i> ambassada.
afwezig <i>adj.</i> assent.	ambassadeur <i>c.</i> ambassador.
afwezigheid <i>c.</i> assensa.	ambitieus <i>adj.</i> ambissios.
afwijken <i>v.</i> devié.	ambt <i>n.</i> fonsion, ancàrich.
afzeggen <i>v.</i> dësdi.	ambulance <i>c.</i> ambulansa: bel een
agentschap <i>c.</i> agensia.	~, alstublieft! Ch'a ciama
agrarisch <i>c.</i> agrícol.	n'ambulansa, pér piásì!
agressief <i>adj.</i> agressiv.	Amerika <i>c.</i> Mérica, América.
akelig <i>adj.</i> sgradéivol, sgradévol.	Amerikaan <i>c.</i> american.
akker <i>c.</i> camp.	Amerikaans <i>adj.</i> american.
aktetas <i>c.</i> valisëtta.	Amersfoort <i>(stad, sità)</i>
al A <i>adj.</i> tut. B <i>adv.</i> già.	Amersfoort.
alarm <i>n.</i> alarm.	amicaal <i>adj.</i> amichèivol,
album <i>n.</i> albom.	amichévol, da amis.
alcohol <i>c.</i> àlcol.	Amsterdam <i>(sità, stad)</i>
alcoholisch <i>adj.</i> alcòlich.	Amsterdam.
aldoor <i>adv.</i> continuament.	amusant <i>adj.</i> divërtent, amusant.
alfabet <i>n.</i> alfabet.	amusement <i>n.</i> divërtiment,
algemeen <i>adj.</i> general; in het ~:	passatemp.
an general.	analist <i>c.</i> analista.
Alkmaar <i>(stad, sità)</i> Alkmaar.	analyseren <i>v.</i> analisé.
alledags <i>adj.</i> quotidian, èd tuti ij di.	ananas <i>c.</i> ànanas.
alleen <i>adv.</i> mach.	ander <i>adj.</i> àutr; onder andere: tra
allergie <i>c.</i> alergìa.	l'àutr.
allerlei <i>adj.</i> tuti ij tipo 'd.	anderson <i>adv.</i> al contrari, an arvers.
alles <i>pron.</i> tut.	angst <i>c.</i> por, pau.
almachtig <i>adj.</i> onipotent.	angstig <i>adj.</i> ampauri.
Alpedoorn <i>(stad, sità)</i> Alpedoorn.	annonce <i>c.</i> avis.
Alpengebied <i>n.</i> region alpin-a.	annuleren <i>v.</i> anulé
als <i>conj.</i> 1 se, 2 come.	annulering <i>c.</i> anulament.
alsof <i>conj.</i> come se.	anoniem <i>adj.</i> anònim.

ansichtkaart <i>c.</i> cartolin-a; heeft u	argwaan <i>c.</i> sospet.
ansichtkaarten van Verbania?	argwanend <i>adj.</i> sospitos.
a l'ha pa 'd cartolin-e 'd Vérbania?	arm <i>A</i> <i>adj.</i> pòver. B <i>c.</i> brass.
ansjovis <i>c.</i> anciova.	armband <i>c.</i> brassalet.
antibioticum <i>n.</i> antibiotich.	armoede <i>c.</i> povèrtà, povertà.
antiek <i>adj.</i> antich.	Arnhem (<i>stad, sità</i>) Arnhem.
antiquair <i>c.</i> antiquari.	arrogant <i>adj.</i> arogant.
antwoord <i>n.</i> rispòsta.	artikel <i>c.</i> articol.
antwoorden <i>v.</i> risponde, arsponde.	artisjok <i>c.</i> articiòch.
apart <i>adv.</i> a part.	artistiek <i>adj.</i> artìstich.
aperitief <i>c.</i> aperitiv.	arts <i>c.</i> dotor, médich.
apotheek <i>c.</i> farmacia.	as <i>c. 1</i> ass (<i>ëd bòsch</i>). <i>2</i> sénner.
apotheke <i>c.</i> farmacista.	asbak <i>c.</i> pòrtasènner.
apparaat <i>n.</i> dispositiv, aparechiadura.	asfalt <i>n.</i> asfalt.
appartement <i>n.</i> apartament.	astma <i>n.</i> asma.
appel <i>c.</i> pom.	atleet <i>c.</i> atleta.
applaudisseren <i>v.</i> aplaudì, bate le man.	atomisch <i>adj.</i> atòmich.
april avril; in ~: a avril; begin ~: a l'inissi d'avril; op 15 ~: al quìndes d'avril; eind ~: a la fin d'avril.	atoom <i>n.</i> àtom.
ar <i>c.</i> lesa, slita.	aubergine <i>c.</i> marzan-a, obergin-a.
Arabisch <i>adj.</i> àrab.	augustus agost; in ~: a agost;
arbeid <i>c.</i> atività, travaj.	begin ~: a l'inissi d'agost; op 15
arbeidsbureau <i>n.</i> ufissi 'd colocament.	~: al quìndes d'agost; eind ~: a la fin d'agost.
archief <i>n.</i> archivi.	auteur <i>c.</i> autor.
architect <i>c.</i> architet.	automat <i>c.</i> distibutor automàtic.
architectuur <i>c.</i> architetura.	autoritair <i>adj.</i> autoritari.
argument <i>c.</i> argoment.	autoweg <i>c.</i> autostrà.
	avond <i>c.</i> sèira; 's avonds: èd sèira.
	avondeten <i>c.</i> sin-a.
	avondschemering <i>c.</i> ambrun.
	avontuur <i>c.</i> aventura.
	Azië <i>c.</i> Asia.
	azijn <i>c.</i> asil.

B

baard <i>c.</i> barba (<i>f.</i>).	balkon <i>c.</i> pogieul, lòbia.
baat <i>c.</i> vantagi.	banaan <i>c.</i> banana.
babbelen <i>v.</i> férloché, ciarlé.	band <i>c.</i> bindel, nastr.
babbelkous <i>c.</i> ciaciaron.	bandenspanning <i>c. (auto)</i> pression èd le gome.
bad <i>n.</i> bagn.	bandepech <i>c.</i> foradura.
badhandtoek <i>c.</i> suvaman.	bang <i>adj.</i> sbaruvà; ~ zijn : avèj por, avèj pau.
badstof <i>c.</i> spogna.	bank <i>c.</i> banca.
bagage <i>c.</i> bagagi; ~ inleverpunt : àrtir dij bagagi, àrtir èd le valis.	banket <i>n.</i> banchet.
bagagedepot <i>n.</i> depòsit bagagi; excuseer mij, waar is het ~? Ch'a scusa, andova ch'a l'é l' depòsit bagagi?	bankbiljet <i>n.</i> bijèt èd banca.
"Bagna càuda" <i>c. (streekgerecht)</i> bagna càuda; saus van olifolie, boter, koflook, (room) en ansjovissen, waarin rauwe groenten gedoopt worden; wat is uw streekgerecht? De ~: cola ch'a l'é vòsta specialità dèl pòst? La bagna càuda.	banketzaal <i>c.</i> sala da banchet.
bakermat <i>c.</i> cun-a.	bankrekening <i>c.</i> cont an banca.
bakkebaarden <i>pl.</i> basëtte.	bankroet <i>adj.</i> falì.
bakken <i>v.</i> fricassé.	bar <i>c.</i> bar.
bakker <i>c.</i> panaté.	barbier <i>c.</i> barbé.
bakkerji <i>c.</i> panataria.	baret <i>c.</i> barèt, berèt, barëtta.
baksteen <i>c.</i> mon.	barman <i>c.</i> barista.
bal A <i>c.</i> balon. B <i>n. (dans)</i> bal.	barmhartig <i>adj.</i> misericordios.
balk <i>c.</i> trav.	barok <i>c.</i> baròch.
	barometer <i>c.</i> baròmetro.
	barst <i>c.</i> filura.
	barsten <i>v.</i> s-ciopé.
	basiliek <i>c.</i> basilica.
	bast <i>c.</i> scòrsa (èd n'erbo).
	batterij <i>c.</i> baterìa.
	beantwoorden <i>v.</i> risponde a.
	bebost <i>adj.</i> boscos.
	bebouwen <i>v.</i> coltivé.

bed *n.* let; je moet naar ~: it
deuve andé a cogete.
bedaard *c.* tranquil.
bedanken *v.* ringrassié.
bedankt *interj.* mersì, grassie; ~!
Graag gedaan! Grassie! Prego!
bedaren *v.* calmesse.
bedeesd *adj.* timid.
bedekken *v.* quaté.
bedelaar *c.* barbon, mendicant.
bedelven *v.* sotré.
bedenken *v.* arcordé, ricordé.
bedevaart *c.* pelegrinagi.
bediende *c.* camré.
bedienen *v.* serve, sérvi.
bediening *c.* sérvissi.
bedoelen *v.* antende, vorèj dì.
bedoeling *c.* antension, intension,
inténson.
bedroefd *adj.* trist.
bedroefdhed *c.* tristëssa.
bedrog *n.* robarìa, robarissi.
beëindigen *v.* finì.
beek *c.* arian-a, ri.
beeld *n.* figura.
beeldhouwer *c.* scultor.
beeldhouwwerk *c.* scultura.
been 1 *n.* gamba. 2 òss.
beer *c.* ors.
beet *c.* mordion.
beetje *n.* → een ~: na frisa, un pò,
na fèrvaja, na fèrvajin-a.
beetwortel *c.* biarava.
begeleiden *v.* compagné.
beginnen *v.* ancaminé, comincé.
begraafplaats *c.* camposant.
begrafenis *c.* funeral.
begraven *v.* sotré.

begrijpen *v.* capì.
behandeling *c.* tratament.
behoedzaam *adj.* prudent.
beide *adj.* tuti doi; **geen van** ~:
gnun dij doi.
bek *c.* bech.
bekend *adj.* famos.
bekennen *c.* arconòsse.
bekken *n.* catin.
beklagen *v.* compatì.
bekomen *v.* oten-e, arseive,
riceve.
bekommeren *v.* → zich ~ om:
preoccupesse èd.
bel *c.* ciochin.
belachelijk *adj.* ridìcol.
belangrijk *adj.* amportant; “niets
is voor mij belangrijker dan
de schilderkunst”: “gnente a l'è
più amportant pér mi che la
pitura” (Rembrandt).
beleid *n.* politica.
België (*nassion, natie*) Belgio.
Belgisch *adj.* belga.
belofte *c.* promëssa.
beloven *v.* promëtte.
bemanning *c.* equipagi.
benijden *v.* anvidié.
benoemen *v.* nominé.
benzine *c.* benzin-a.
benzinestation *n.* distributor èd
benzin-a.
beprouwen *v.* prové.
bereid *adj.* parià, pront; **ik ben** ~:
i son parià; i son pront.
bereiden *v.* parié, preparé.
berg *c.* montagna.
bergachtig *adj.* montagnos.

bergpad *n.* sënté 'd montagna,
stra 'd montagna.

bergplaats *c.* magasin.

bericht *n.* messagi, comunicas-
sion.

berk *c.* biola.

beroemd *adj.* famos; **in Piémont**
zijn de barokke gebouwen ~:
an Piemont a son famos
j'edifissi baròch.

beroven *v.* robé.

bes *c.* còcola; **zwarte ~:** rìbes nèir.

bescheiden *adj.* modest.

beschouwen *v.* consideré; **in**
Italië wordt Piémont
beschouwd als de beste
wijnstreek: an Italia, 'l Piemont
a l'é considerà la pì amportanta
zòna vinicola.

beschrijven *v.* describe.

beschuldigen *c.* acusé.

beschutting *c.* arfugi, sosta.

beslissen *v.* decide.

beslissing *c.* decision.

beslist *adv.* sens'èutr.

besluit *n.* decision.

besluiten *v.* decide.

besmettelijk *adj.* contagios.

besmetten *v.* anfeté, infeté.

best *adj.* òtim, miglior.

bestaan *n.* esistensa.

bestaan *v.* esiste; ~ **uit:** consiste
'd.

besteden *c.* spende.

bestek *n.* posade.

bestelauto *c.* furgon.

bestellen *v.* ordiné, comandé.

bestelling *c.* ordinassion.

betalen *c.* paghé.

betaling *c.* pagament; **contante ~:**
pagament an contant; ~ **binnen**

60 dagen na factuurdatum:
pagament a 60 di da la data dla
fatura.

betekenen *v.* significhé, vorèj di.

betekenis *c.* significà.

betoging *c.* comissi.

betreffen *v.* riguardé; **wat betreft:**
pér lòn ch'a riguarda.

betreuren *v.* ringreté.

betwijfelen *v.* dubité.

beu *adj.* stofi, strach.

beuk *c.* fò.

bevel *n.* comand.

beven *v.* (ëdcò: **bibberen**)
tërmolé.

bevestigen *v.* confèrmé,
confermá.

bevestiging *c.* conferma.

bevolking *c.* popolassion.

bevredigen *v.* sodisfé.

bevrijding *c.* (*festività nassional*
apress la fin èd la guera) festa
dla liberassion.

bevuild *adj.* lerc.

beweging *c.* moviment.

bewijs *c.* preuva, dimostrassion.

bewolkt *adj.* nivol.

bewolking *c.* nivole.

bewondering *c.* amirassion.

bewonen *v.* sté ('d ca).

bezem *c.* ramassa.

bezetten *v.* ocupé.

bezetting *c.* occupassion.

bezitter *c.* proprietari.

bezoek *n.* visita.

bezoeken *v.* visité; **ik zal**
Haarlem ~: i visitereu Haarlem.
bezoeker *c.* visitator.
bezorgdheid *c.* sagrin.
bezorgen *v.* spedì.
biberen *v.* (ëdcò: **beven**)
 tèrmolé.
bibliotheek *c.* biblioteca; **waar is**
 de **nationale** ~? Andova ch'a
 l'é la biblioteca nassional?
"bicerin" *c.* (drank) bicerin; **ik wil graag de** ~: pér piásì i vorìa
 l'"bicerin".
"Bicerin" *c.* (historische café in
 Turijn voor de kerk "La
 Consolata") Bicerin; **excuseer mij, kunt u mij zeggen waar**
de ~ is, alstublieft? Ch'a scusa,
 a peul pa dime andova ch'as
 treuv(a) èl Bicerin?
bidden *v.* preghé.
biecht *c.* (*religion catòlica*)
 confession.
biechten *v.* confessesse.
bier *n.* bira; **bruin** ~: bira scura.
bieslook *n.* siolin.
biet *c.* biarava.
bij A *c.* avìja. **B prep.** vzin a, da.
Bibel *c.* Bibbia.
bijdrage *c.* contribut.
bijeen *adv.* ansema.
bijeenkomst *c.* radun.
bijl *c.* assul.
bijna *adv.* quasi.
bijnaam *c.* stranòm.
bijten *v.* mòrde.
bijzonder *adj.* particolar; **in het bijzonder:** an particolar.

billijk *adj.* rasonévol, rasonèivol,
 giust.
binden *v.* gropé.
binnenkort *adv.* tra pòch.
bioscoop *c.* cinema.
bisschop *c.* vèscò.
bitter *adj.* mer, amer.
blaar *c.* vèssìa.
blad *n.* 1 feuj. 2 (*boom*) feuja.
bladgroenten *pl.* vèrdura.
bladzijde *c.* pàgina.
blaffen *v.* baulé.
blauw *adj.* bleu.
blazen *v.* soffié.
blazer *c.* giaca sportiva.
bleek *adj.* spali.
blij *adj.* content.
blijven *v.* resté, résté.
blik *c.* latin-a, tòla.
blikopener *c.* deurbèscàtole.
blind *ag.* bòrgn(o).
blinkend *adj.* lùcid.
bloed *n.* sangh.
bloedarmoede *c.* anemìa.
bloeddruk *c.* pression dèl sangh.
bloedsomloop *c.* circolassion dèl
 sangh.
bloedtest *c.* esame dèl sangh.
bloem *c.* 1 farin-a. 2 (*plant.*) fior.
bloemist *c.* fiorista.
bloemkool *c.* cavalifior.
blouse *c.* camisin-a.
bodem *c.* fond.
boek *n.* liber; **het ~ is van ons:** èl
 liber a l'é nòst(r); **in de laatste**
jaren werden er boeken in het
Piemontees uitgegeven: ant
 j'agn pì recent a ven-o publicà

lìber an piemotèis.	brengen <i>v.</i> porté.
boekhandel <i>c.</i> libreria (<i>negòssi</i>).	brief <i>c.</i> litra.
boer <i>c.</i> paisan, fator.	brievenbus <i>c.</i> cassietta del litre.
boerderij <i>c.</i> cassin-a.	bril <i>c.</i> uciàj (<i>pl.</i>).
boete <i>c.</i> multa.	broeder <i>c.</i> (ëdcò: broer) frel, fratel.
“ Bonet ” <i>c.</i> (<i>streekgerecht</i>) bonet, bonèt; wat is uw streek- gerecht? De ~: cola ch'a l'è vòsta specialità? Èl bonet.	broedje <i>c.</i> panin, sanguiss.
boom <i>c.</i> (<i>pl.</i> bomen) erbo, (pianta).	broek <i>c.</i> bràje (<i>pl.</i>).
boon <i>c.</i> faseul.	broer <i>c.</i> (ëdcò: broeder) frel, fratel.
boos <i>ag.</i> anräbià.	bron <i>c.</i> poss.
boot <i>n.</i> barca, nav.	brood <i>n.</i> pan.
bord <i>c.</i> 1 segnal stradal. 2 piat.	broodje <i>n.</i> sanguiss.
borstel <i>c.</i> ramasëtta, spàssola.	brug <i>c.</i> pont.
bos <i>n.</i> 1 bòsch. 2 mass; ~ bloemen: mass èd fior.	bruin <i>c.</i> maron.
boswachter <i>c.</i> guardia forestal.	buik <i>c.</i> pansa.
bot <i>c.</i> òss.	buitenland <i>n.</i> éstero.
botanisch <i>ag.</i> botànic;	buitenlander <i>c.</i> forésté, foresté.
botanische tuin “Rea”: giardin botànic “Rea”.	bundel <i>c.</i> fagòt.
boter <i>c.</i> bur; in Piémont eten we geen ~ bij het ontbijt: an Piemont i mangioma nen èl bur a colassion.	burgemeester <i>c.</i> sindich.
bouwen <i>v.</i> costruì.	burgerechten <i>pl.</i> dirit civìj.
boven <i>adv.</i> dzora, an àut; Joop is boven: Bepe a l'è dzora.	bus <i>c.</i> àutobus; excuseer mij, waar kunnen wij een ~ naar het station “Porta Nuova”
brand <i>c.</i> ancendi, incendi, feu.	nemen? Ch'a disa, pér piasì, andova ch'i podoma pijé n'àutobus pér la stassion èd Pòrta Neuva?
brandhout <i>n.</i> bòsch da brusé.	Bush <i>c.</i> bira fòrta (12°).
brandweer <i>c.</i> (ij) pompista.	bushalte <i>c.</i> fèrmada/fèrmà dl'àutobus; waar is de ~?
Breda (<i>stad, sità</i>) Breda.	Andova ch'a l'è la fèrmada dl'àutobus?
breedte <i>c.</i> larghëssa.	busstation <i>n.</i> stassion èd j'àutobus.
breekbaar <i>ag.</i> fràgil.	buurt <i>c.</i> vzinansa.
breken <i>v.</i> rompe.	

C

cabine *c.* cabin-a.
cadeau *n.* cadò, regal.
café *n.* bar, café.
cake *c.* doss.
calorie *c.* calorìa.
camera *c.* telecàmera.
campagne *c.* campagna.
camping *c.* campegi.
caravan *c.* carovan-a, caravan.
carbonpapier *n.* carta carbon.
carburateur *c.* carburator.
carillon *n.* carillon.
carnaval *n.* carlevé.
carosserie *c.* carosserìa.
cement *n.* cement.
centraal *adj.* central, mesan; ~
 station: stassion central.
centrum *n.* centro, sènter;
**excuseer mij, waar kunnen wij
 een bus naar het ~ nemen?**
Voor de station “Porta Susa”;
 ch'a scusa, andova ch'i podoma
 pijé n'òutobus pér èl centro?
 Dnans a la stassion èd Pòrtà
 Susa.
certificaat *n.* sërtificà, certificà.
champagne *c.* champagne,
 siampagn.
champignon *c.* bolé.

charlatan *c.* ciarlatan, fèrlòch.
charmant *ag.* sarman.
chartervlucht *c.* vòl charter.
chassis *n.* tlé.
chemie *c.* chìmica.
chemisch *adj.* chìmich.
cheque *c.* assegn.
chequeboekje *c.* libret dj'assegn.
chic *c.* elegant, sich.
chirurg *c.* chirurgh.
chocola *c.* cicolada, cicolata.
chocholademelk *c.* cicolada: **ik**
 wil graag warme ~: i pijerà
 volénté na cicolada càuda.
christen *c.* cristian.
cronologisch *adj.* cronològich.
cijfer *n.* cifra.
cilinder *c.* cilinder, silinder.
circa *adv.* apopré, circa.
circulatie *c.* circolassion.
citaat *n.* citassion.
citroen *c.* limon.
civiel *adj.* civil, sivil.
claxon *c.* clàsson.
clown *c.* pajasso.
coachen *c.* (ëdco: **trainer**)
 alenator.
code *c.* codes.
coffeïnevrij *adj.* decafeinà.

coiffure *c.* pënnura.
colbert *n.* giaca.
collectie *c.* colession.
collega *c.* colega.
college *n.* colegi.
comfortabel *adj.* còmod,
 confortèvol.
commissie *c.* comission.
communicatie *c.* comunicassion.
communie *c. (rel.)* comunion.
communisme *n.* comunism.
compensatie *c.* compensassion.
compenseren *v.* compensé,
 compënsé.
completeet *adj.* complet.
complex *n.* complex.
compromis *c.* compromess.
computerspel *n.* gieugh al
 còmpiuter.
concert *n.* concert.
concurrentie *c.* concorensa.
conferentie *c.* conferensa.
conflict *n.* conflit.
congress *n.* congress.
consequente *c.* conseguensa.
conservativ *ag.* conservator.
constant *adj.* costant.

constipatie *c.* costipassion.
constructie *c.* costrussion.
construeren *v.* costrùì, costrue.
consulaat *n.* consolà (*m.*).
contact *n.* contat.
contactlenzen *pl.* lent a contat
 (*pl.*).
contanten *pl.* contant.
continent *n.* continent.
continentaal *adj.* continental.
contra *prep.* contra.
controle *c.* contròl.
controleren *v.* controlé.
coöperatie *c.* cooperativa.
coördinatie *c.* coordinassion.
coördineren *v.* coordiné.
correspondentie *c.* corispon-
 densa.
corrigeren *c.* corege.
corrupt *adj.* coròt.
corruptie *c.* corussion.
couplet *c.* stròfa.
creëren *v.* créé.
crème *c. (cosm.)* crema.
crisis *c.* crisi.
cruise *c.* crociera.
cultuur *c.* cultura.

D

daar *adv.* là.

dag *c.* 1 di, giornà; **drie dagen**

geleden: tre di fa; **sinds vier**

dagen: da quat(r) di. 2 (*halo*)

ciau.

dank je/u *interj.* (*quand ch'as dà*

dèl ti o dlè sgnor) grassie, mersì;

~ **u wel:** tante grassie (*an*

dasand èd lè sgnor).

dagelijks *adj.* quotidian.

daglicht *n.* luce dël di, lus dël di.

dak *n.* téit, (ij) cop (*pl.*).

dal *n.* val.

dankbaarheid *c.* gratitudin.

danken *v.* ringrassié.

dans *c.* dansa.

daroom *conj.* përtant.

dat A *adj.* col ...-là; ~ **boek:** col

liber-là. **B** *pron.* col-là; **is ~ de**

trein naar Mondovì? A l'é col-

là 'l treno pér èl Mondvì? **Niet**

dit, maar ~: nen sossì, ma lolà;

nen sòn, ma lòn.

datum *c.* data.

de *art.* èl, lè, la, ij, le.

december dzèmber, dicèmber; **ik**

ben op 21 ~ geboren: i son nà 'l

21 èd dicèmber.

deelnemen *v.* partecipé, partesipé.

deelnemer *c.* partecipant,

partesipant.

defect *adj.* difetos.

definitief A *adj.* definitiv. **B** *adv.*

definitivament.

delinquent *c.* delinquent.

Den Haag (*sità, stad*) L'Aia.

Den Helder (*stad, sità*) Den

Helder.

denken *v.* pensé, pënsé; **denk**

eraan!⁶ Pënsje (bin)! **Waar**

denk je aan? A cosa ch'it

pense?

deodorant *c.* deodorant.

dermate *adv.* talment.

deugniet *c.* farinel.

deur *c.* uss, pòrta.

devalueren *v.* svaluté.

Deventer (*sità, stad*) Deventer;

⁶ L'olandès as compòrta a la manera alman-a quand ch'as veul esprime 'l nòstr "na" (it.: *ne*), "je" (it.: *ci*), ... pér indiché "lolí", lolà", "lòn", "sossì", "sòn" e a taca praticament èl prefiss "er" dnans a la preposission (es.: er+aan = *a lòn, a sòn*); pënsje! = *pensa a sòn/lòn* = denk eraan (alman: denk *daran*); cosa ch'it fas con lòn? = Wat doe jij ermee? (er+met = *con lòn, con sòn*).

excuseer mij, hoe laat vertrekt de trein naar ~? Ch'a scusa, a che ora a part ël trenò pér Deventer?	donderdag <i>c.</i> giòbia. door <i>prep.</i> a travers èd; ~ het raam : a travers èd la fnestra.
diabetes <i>c.</i> diabete.	doos <i>c.</i> scàtola.
diagnose <i>c.</i> diàgnosi.	dop <i>c.</i> greuja.
dialect <i>n.</i> dialet.	dorp <i>n.</i> vilagi.
dieet <i>n.</i> dieta.	dorst sèj, sé; ik heb ~: i l'hai/heu sèj; heb jij ~? It l'has sèj?
dief <i>c.</i> lâder.	draai <i>c.</i> gir, torsion.
diefstal <i>c.</i> robarà.	Driekoningen <i>c.</i> Epifanìa.
dienstregeling <i>c.</i> orari.	driemaandelijks <i>adj.</i> trimestral.
diepte <i>c.</i> profondità.	drijven <i>v.</i> galegé.
dierenarts <i>c.</i> veterinari.	dringen <i>v.</i> fesse largh.
dijk <i>c.</i> diga.	dringend <i>adj.</i> urgent.
dik <i>adj.</i> grass.	droevig <i>ag.</i> trist.
dikte <i>c.</i> spessor.	drogen <i>v.</i> suvé.
dinsdag <i>c.</i> màrtes.	dromen <i>v.</i> sogné, sogné.
directeur <i>c.</i> diretor.	dronken <i>adj.</i> cioch.
discriminatie <i>c.</i> discriminassion.	droom <i>c.</i> seugh, sògn.
discussie <i>c.</i> discussion.	druiven <i>pl.</i> uva.
dit A <i>adj.</i> ès ...-sì, sto ...-sì; ~ boek : ès liber-sì. B <i>pron.</i> cost-sì, costù; is ~ de trein naar Trinità? A l'é cost-sì 'l trenò pér Trinità? Niet ~, maar dat: nen sossì, ma lolà; nen sòn, ma lòn.	druivenbrandewijn <i>c.</i> grapa.
divan <i>c.</i> sislonga, divan, sofa.	drukken <i>v.</i> stampé.
document <i>n.</i> papé, document.	druppel <i>c.</i> stissa.
doden <i>v.</i> massé.	duidelijk <i>adj.</i> evident.
dom <i>n.</i> dòm; excuseer mij, waar is de ~? ch'a scusa, andova ch'as treuv(a) 'l dòm?	Duitsland (<i>nassion, natie</i>) Gérmania; naar ~ gaan : andé an Gérmania.
	duren <i>v.</i> duré; hoe lang duurt de reis naar Ceres? Vâire a dura 'l viagi pér Ceres?
	dwaas <i>adj./c.</i> gadan.

E

eb *c.* bassa maréa.
echo *c.* eco.
echt **A** *adj.* genuin. **B** *c.* mariagi, matrimòni.
echtelijk *adj.* matrimonial.
echter *conj.* epura.
echtgenoot *c.* òm, consòrt.
echtpaar *n.* cobia dë spos.
economie *c.* economìa.
economisch *adj.* econòmich.
edel *adj.* nòbil.
edelmoedigheid *c.* generosità.
editie *c.* edission.
eed *c.* giurament.
een *art.* un (*m.*), na (*f.*).
eender *adj.* istess.
eenheid *c.* unità.
eenmal *adv.* na vira, na vòlta.
eenpersoonskamer *c.* stans(i)a pér na pérson-a.
eend *c.* ania.
eekhoorn *c.* scrieul, pérro.
eenheid *c.* unità.
eenrichtingsverkeer *n.* sens únich.
envoudig **A** *adj.* sempí. **B** *adv.* semplicement.
eenzaam *adj.* solitari.
eer *c.* onor.

erbiedig *adj.* rispetos.
ergisteren *adv.* l'àut(r) jer.
eerlijk *adj.* onest.
eerlijkheid *c.* onestà.
eersterangs *adj.* òtim.
eerzuchtig *adj.* ambissios.
eerst *adj.* prim.
eetbaar *adj.* comedibil.
eetlepel *c.* cuciar.
eethust *c.* aptit, veuja 'd mangé.
eetservies *n.* sèrvissi da taula.
eetzaal *c.* sala a mangé.
eeuw *c.* sécol.
eeuwig *adj.* etern.
eeuwighed *c.* eternità.
effect *n.* efet.
egoisme *n.* egoism.
ei *n.* euv.
eigen *adj.* (sò) pròpi.
eigenaar *c.* proprietari.
eigenaardig *adj.* dròlo.
eigenschaap *c.* caraterística, proprietà.
eigenwijs *adj.* tèstard, tèston.
eik *c.* rol.
eikel *c.* giand.
eiland *n.* èsola.
eindelijk *adv.* finalment.
eindigen *v.* finì.

eis <i>c.</i> rivendicassion, dirit, esigenza.	entree <i>c.</i> intrada.
ciwit <i>n.</i> protein-a.	enzovoort <i>adv.</i> ecetera.
elastiek <i>n.</i> elàstich.	eren <i>v.</i> onoré.
elastisch <i>adj.</i> elàstich.	erfenis <i>c.</i> eredità.
elders <i>adv.</i> da n'àutra part.	erg <i>adj.</i> brut.
elegant <i>adj.</i> elegant.	ergens <i>adv.</i> da quàiche part; ~ anders: da quàich' àutra part.
elektriciteit <i>c.</i> elettricità.	ergeren <i>v.</i> noié.
elektrisch <i>adj.</i> elétrich.	ergernis <i>c.</i> neuia.
elektronisch <i>adj.</i> eletrònich.	erkennen <i>v.</i> arconòsse; in 1990
elementair <i>adj.</i> elementar.	werd het Piëmontees erkend
elk <i>adj.</i> ògni, minca.	als regionale taal: ant èl 1990,
elkaar <i>pron.</i> l'un l'àutr; wij/we hebben ~ wel eens ontmoet: i	èl piemontèis a l'é stàit
l'oma già ancontrasse na vòlta;	arconosù come lenga regional.
met ~: l'un con l'àutr.	ervaren <i>adj.</i> espert.
elleboog <i>c.</i> ghëmmo.	ervaring <i>c.</i> esperienza.
ellende <i>c.</i> miseria.	erven <i>v.</i> eredité.
Emmen (<i>stad, sità</i>) Emmen.	erwt <i>c.</i> pòis.
emmer <i>c.</i> sigilin.	essentieel <i>adj.</i> essencial.
en <i>conj.</i> e.	etalage <i>c.</i> vetrin-a.
Engeland (<i>nassion, natie</i>)	etappe <i>c.</i> tapa.
Inghiltera.	eten <i>v.</i> mangé.
Engels <i>adj.</i> anglèis, inglèis.	etiket <i>n.</i> etichëtta.
enig <i>adj.</i> ùnich.	Europa <i>c.</i> Euròpa.
enkel <i>c.</i> cavìja.	Europees <i>adj.</i> europengh.
enkele <i>adj.</i> quàich, chèich.	evangelie <i>n.</i> Vangel.
enkelvoud <i>adj.</i> singolar.	evenaar <i>c.</i> equator.
Enkhuizen (<i>sità, stad</i>)	evenveel <i>adv.</i> altretant.
Enkhuizen; is er een busdienst	evenwel <i>cong.</i> tutun.
naar ~? A-i é 'n sèrvissi	evenwicht <i>n.</i> equilibri.
d'òutobus pér Enkhuizen?	examen <i>n.</i> esam.
Enschede (<i>sità, stad</i>) Enschede;	excursie <i>c.</i> excursion.
excuseer mij, hoe laat vertrekt	exemplaar <i>n.</i> esemplar.
de trein naar ~? Ch'a scusa, a	experiment <i>n.</i> esperiment.
che ora a part èl treno pér	explosie <i>c.</i> esplosion.
Enschede?	export <i>c.</i> esportassion.
	ezel <i>c.</i> aso.

F

fabriceren *v.* fabriché.
fabriek *c.* fàbrica.
fabriekarbeider *c.* operari, ovrié.
factuur *c.* fatura.
facultatief *adj.* facultativ.
faience *c.* tera cheuita.
failliet *adj.* falì.
falen *v.* falì.
familiaar *adj.* confidensial.
familie *c.* famìja.
familielid *n.* parent.
fan *c.* tifos.
fanatiek *c.* fanàtich.
fantasie *c.* fantasìa.
fantastisch *adj.* fantàstich.
farce *c.* bagianada.
fataal *adj.* fatal.
fatsoen *n.* decensa, deuit.
fauteuil *c.* poltron-a.
fazant *c.* fasan.
februari fèrvé.
federatie *c.* federassion.
feestdag *c.* festa, di 'd festa;
prettige feestdagen: bon-e
 feste!
feestelijk *adj.* festiv.
feestje *c.* festa.
feodaal *adj.* feodal.
fiasco *n.* faliment.

fiche *c.* geton.
fictie *c.* finzion, finta.
fiets *c.* bici.
fietsen *v.* andé an bici.
fietsenwinkel *c.* negòssi 'd bici.
fietser *c.* ciclista.
fietsketting *c.* caden-a dla bici.
fietspad *n.* pista ciclàbil.
fietsroute *c.* pista ciclàbil, pèrcors
 an bici; **de ~ is 30 kilometer**
lang: la pista ciclàbil a l'è longa
 30 chilòmetri.
fietsslot *n.* luchet èd la bici.
figuur *c.* figura.
fijn *adj.* dlicà.
fijnhakken *v.* trité.
fijnproever *c.* palà fin, gormèt,
 conosseur.
film *c.* film.
filmen *v.* filmé.
filosofie *c.* filosofia.
filter *c.* filter, filtro.
Fin *c.* finlandèis.
Finland (*nassion, natie*)
 Finlandia.
financieren *v.* finansié.
flacon *c.* flacon.
flamingo *c.* flaman, fenicòter.
flat *c.* apartament.

fles <i>c.</i> bota, botelia.	fouilleren <i>v.</i> pérquisì.
flits <i>c.</i> (<i>foto</i>) flash.	fout A <i>adj.</i> sbalià. B <i>c.</i> eror, colpa.
fluiten <i>v.</i> subié.	fractie <i>c.</i> frassion.
fluitje <i>n.</i> subio.	framboos <i>c.</i> àmpola.
fluweel <i>n.</i> vlù.	Frankrijk (<i>nassion, natie</i>) Fransa.
fok <i>c.</i> vela 'd trinchèt.	Frans I <i>adj.</i> fransèis. 2 n. fransèis.
fokken <i>v.</i> anlevé.	frappant <i>adj.</i> ampreßionant, impressionant.
fontein <i>c.</i> fontan-a.	frequent <i>adj.</i> frequent.
fooi <i>c.</i> mancia, bon-aman.	Fries <i>n.</i> frison (<i>lengagi</i>).
fopspeen <i>c.</i> ciucio (dij cit).	fris <i>c.</i> fresch.
forceren <i>c.</i> forsé.	frisdrank <i>c.</i> bìbita.
forel <i>c.</i> truta.	frites <i>pl.</i> patatin-e fricassà.
fork <i>c.</i> fotlin-a, forciolin-a.	fruit <i>n.</i> fruta; hard ~: fruta con l'òss.
formaliteit <i>c.</i> formalità.	fruitoogst <i>c.</i> archeujta dla fruta, racòlta dla fruta.
formeel <i>adj.</i> formal.	functie <i>c.</i> fonsion.
fotograf <i>c.</i> fotògraf(o).	fusie <i>c.</i> fusion.
fotograferen <i>v.</i> fotografé.	fysica <i>c.</i> fisica.
fotografie <i>c.</i> fotografia.	
fotoestel <i>n.</i> màchina fotogràfica; digitaal ~: màchina fotogràfica digital.	
fotozaak <i>c.</i> negòssi 'd fotografia.	

G

gaan *v.* **I** andé; **naar de bioscoop**
 ~: andé al cine; **ik ga naar huis:**
 i von/vad(o) a ca; **ik kan niet ~,**
ik heb helaas geen tijd; i peuss
 nen andé, purtròp i l'hai/heu
 nen temp. • **Hoe gaat het met**
u? met mij gaat het goed, dank
u (an dasand èd lë sgnor):
 com'a va? Bin, mersì; **hoe gaat**
het met jou? Goed, bedankt
 (*an dasand dël ti*): com'a va?
 Bin, mersì; [ik ga mi i
 vad(o)/von, jij/je gaat ti it
 vas/vèj, hij gaat chiel a va, zij/ze
 gaat chila a va, wij/we gaan
 nojàutri i andoma, jullie gaan
 vojàutri i andeve, zij/ze gaan lor
 a van].

gaas *n.* binda, garza.

galop *c.* galòp.

gangpad *n.* corridor, pòst èd
 passagi.

gans *c.* òca.

garage *c.* garas.

garanderen *v.* garantì.

garantie *c.* garansia.

gas *n.* gas.

gastheer *c.* òspit.

gastvrij *adj.* ospitalità.

gastvrijheid *c.* ospitalità.

gasvulling *c.* bombola dèl gas.

geadresseerde *c.* destinatari.

gebaar *n.* gest.

gebakken *adj.* fricassà.

gebed *n.* orassion.

gebeuren *v.* capité.

geboorte *c.* nàssita.

geboorteacte *c.* sèrtificà èd
 nàssita.

geboren *adj.* nà.

gebouw *n.* edifissi.

gebruik *n.* usansa.

gebruiken *v.* utilisé, dovré.

gebruiker *c.* utent.

gedeelte *n.* part.

geduld *n.* pasiensa.

geel *adj.* giàun.

gehaktbal *c.* balotin-a 'd carn.

geheim *adj./n.* segret.

geheimzinnig *adj.* misterios.

gehoorzaam *adj.* ubidient.

gehoorzaamheid *c.* ubidiensa.

gehoorzamen *v.* ubidì.

geklets *n.* tavanada.

geld *n.* sòld.

geldig *adj.* vàlid.

gelegenheid *c.* ocasion.

gelei *c.* geladin-a.

gelijk *adj.* istess; **je hebt ~:** it l'has rason.

geloof *n.* fé.

geluk *n.* fortun-a.

gelukkig *adj.* fortunà, content.

gelukwensen *c.* congratulassion.

gemak *n.* facilità.

gemakkelijk *adj.* facil.

gemis *n.* mancansa.

geneeskundig *adj.* médich.

genezen *v.* guarì, varì.

genezing *c.* guarigion.

genie *n.* genio.

geografie *f.* geografia.

gerecht *n.* 1 tribunal. 2 pietansa, piat, specialità; **wat voor traditionelle gerechten raad u ons aan?** Che pietanse tradissionaj an consèja?

gerechtigheid *c.* giustissia.

gerst *c.* òrdi.

geschenk *n.* regal.

gesloten *adj.* sarà.

gestalte *c.* vorm, forma.

getij *n.* maré, maréa.

getrouw'd *adj.* marià.

geur *c.* odor.

gevaar *n.* pericol.

gevaarlijk *adj.* pericolos.

gevangenis *c.* galera, pérzon.

gevecht *n.* lòta, combatiment.

geven *v.* dé.

gevoelig *adj.* sensibil.

geweer *n.* fusil, pistòla.

geweld *n.* violensa, fòrsa.

gezicht *n.* facia.

gezin *n.* (ëdcò: **familie**) famija.

gezond *adj.* san.

gezondheid *c.* salute.

gids *c.* (*turism*) guida; **is er een ~ die Piémontees spreekt?** A-i é na guida ch'a parla piemontèis?

gierig *adj.* tacagn.

ginds *adv.* lagiù.

gist *c.* liévit.

gisteren *adv.* jer; ~ **was ik in Cuneo:** jer i j'era a Coni.

glad *adj.* seuli.

glas *n.* véder.

glijden *v.* sghié.

gloeilamp *c.* lampadin-a.

glorie *c.* glòria.

God *c.* Nosgnor.

godsdiest *c.* religion.

godsdiestig *adj.* religios.

goedartig *adj.* gëntil, gentil.

goedenmorgen *interj.* bondì, bona matin.

golf *c.* 1 onda. 2 rissolin.

golvend *adj.* ondulà.

gom *c.* goma.

gordijn *n.* ridò, tenda.

goud *n.* òr.

gouverneur *c.* governator.

graaf *c.* cont.

graag *adv.* volenté, volénté; **ik wil ~ de Mole Antonelliana zien:** am piaseria vëdde la Môle Antonelian-a; **ik wil ~ een kaartje naar Nizza Monfer-rato, alstublieft:** i vorìa 'n bijet pér Nissa Monfrà, pér piásì; **ik wil ~ een beetje Piémontees leren:** am piaseria amparé 'n pò 'd piemontèis.

gracht *c.* canal.

grachtenhuis *n.* ca an sël canal.
graf *n.* tomba.
gram *n.* gramm.
gratis *adv.* gratis.
grens *c.* 1 limit. 2 frontiera.
grenzen *v.* confiné; Piëmont
 grenst aan Zwitserland,
 Frankrijk, Valle d'Aosta,
 Ligurië, Emilia-Romagna en
 Lombardije: él Piemont a
confin-a con la Svissera, la
Fransa, la Val d'Osta, la Liguria,
l'Emilia Romagna e la
Lombardia.
grenzeloos *c.* sconfinà.
greppel *c.* fossal.
griep *c.* (*maladia*) anfluensa.
gril *c.* gril, caprissi, fissa.

groef *c.* solch.
groen *adj.* verd.
groet *c.* salut; **veel groeten:** tanti
 salut.
grof *adj.* grossolan, sabardon.
grond *c.* tera, fond; **begane ~:**
 pian tera, pian teren.
grondslag *c.* fondament.
grondstof *c.* materia prima.
Groningen (*sità, stad*) Groninga;
 morgen zal ik ~ bezoeken:
 doman i visitereu Groninga.
groot *adj.* gròss, àut.
grootmoeder *c.* nòna.
grootvader *c.* nòno.
grot *c.* gròta, balma.
gunst *c.* favor.
gymnastiek *c.* ginàstica.

H

haan <i>c.</i> gal.	hart <i>n.</i> cheur.
haarborstel <i>c.</i> spàssola da cavèj.	haven <i>c.</i> pòrt.
Haarlem (<i>sità, stad</i>) Haarlem;	hazelnoot <i>c.</i> ninsòla; de
hoeveel kost een kaartje uit	beroemde Piëmonteze ~: la
Turijn naar ~? Vaire a costa 'n	famosa ninsòla dël Piemont.
bijèt da Turin a Haarlem?	hebben <i>v.</i> avèj.
haas <i>c.</i> levr.	Hebreeuws <i>ag.</i> ebréo, (ebràich).
haast A <i>c.</i> pressa, spressia; ik heb	heel A <i>adj.</i> tut, anter. B <i>adv.</i> tant.
~: i l'hai/heu pressa. B <i>adv.</i>	HEELAL <i>c.</i> univers.
quasi.	hefboom <i>c.</i> leva.
hademhaling <i>c.</i> respirassion.	heilig <i>adj.</i> sant.
hagel <i>c.</i> tempesta, témpesta.	heiligtom <i>n.</i> santuari.
hak <i>c.</i> garet.	helaas <i>adv.</i> purtròp.
hallo <i>interj.</i> ciau.	helder <i>adj.</i> seren, ciair, lìmpid.
hals <i>c.</i> còl.	helft <i>c.</i> metà.
halsketting <i>c.</i> colan-a.	helpen <i>v.</i> giuté.
halte <i>c.</i> fèrmà(da).	hemd <i>n.</i> camisa, màja, majëtta.
ham <i>c.</i> giambon.	hen <i>c.</i> galin-a.
hamer <i>c.</i> martel.	herfst <i>c.</i> otonn, otogn; in de ~:
hand <i>c.</i> man; met de ~ gemaakt:	d'ottonn.
fait a man.	het <i>art.</i> èl, lë.
handdoek <i>c.</i> suvaman.	hoeveel <i>adj./pron.</i> vaire; ~ kost
handschoen <i>c.</i> guant.	de entree voor het "Pietro
handtekening <i>c.</i> firma.	Micca"-museum? Vaire a costa
hangslot <i>n.</i> luchèt.	l'ingress pér èl museo "Pietro
hardop <i>adv.</i> a àuta vos.	Micca?".
hark <i>c.</i> rast(r)el.	herhalen <i>v.</i> ripete.
harmonie <i>c.</i> armonìa.	herhaling <i>c.</i> ripetission.
harp <i>c.</i> arpa.	herkomst <i>c.</i> proveniensa.

hersenen *pl.* sérvel.
herstellen *v.* riparé.
heuvel *c.* colin-a, brich.
hijskraan *c.* gru.
hobby *c.* hòbby .
hockey *n.* hòckey.
hoest *c.* toss.
hoesten *v.* tusse, tussì.
hoeveel *pron.* vâire.
hoewel *adv.* sebin, bele che.
hol **A** *adj.* vòid, veuid. **B** *n.* tan-a.
hond *c.* can.
honger *c.* fam.
hoofd *n.* testa.
hoofd- *(pref.)* prinsipal.
hoofdleiding *c.* linea elétrica
 prinsipal.
hoofdletter *c.* litra maiùscola.
hoofdpersoon *c.* protagonista.
hoogmoedig *adj.* orgojos.
hoogte *c.* autëssa, altitùdin.
hooguit *adv.* tut al pì.
hooi *n.* fen.
hooikoorts *c.* frev dèl fen.

horizon *c.* orisont.
horizontaal *adj.* orisontal.
horloge *n.* ora, mostra.
hospitaal *n.* ospidal.
hotel *n.* oberge; **wij zoeken en ~:**
 i sércoma n'oberge.
houden *v.* ten-e.
houweel *n.* picon.
huid *c.* pel.
huilen *v.* piore.
huis *n.* ca; **excuseer mij, waar is**
 het ~ **van don Bosco?** ch'a
 scusa, andova ch'as treuv(a) la
 ca 'd don Bòsch? **Naar ~ gaan:**
 andé a ca.
huisbaas *c.* padron èd ca.
huiselijk *adj.* doméstich.
huissleutel *c.* ciav èd ca.
hulp *c.* agiut.
humeur *n.* umor.
huppelen *v.* fé 'd cit sàut.
huren *v.* nolegé, fité.
huur *c.* afit.
huwelijk *n.* mariagi.

I

ideaal **A** *adj.* ideal. **B** *n.* ideal.
idee *c./n.* idèja.
identiek *adj.* idèntich.
identificatie *c.* identificassion.
identiteit *c.* identità.
identiteitsbewijs *n.* carta d'identità.
idioot *adj.* balengo.
iedereen *pron.* tuti.
iemand *pron.* quajcun.
iets *pron.* quaicòs, caicòs.
ijdel *adj.* van.
ijdelheid *c.* vanità.
ijss *n.* 1 giassa. 2 gelato.
ijshockey *c.* hockey an sla giassa.
ijzer *n.* fer.
ijzerwaren *pl.* feramenta.
ijzerwinkel *c.* negòssi 'd feramenta.
ik *pron.* mi.
illustratie *c.* ilustrassion.
illustreren *v.* ilustré.
imitatie *c.* imitassion.
imiteren *v.* imité.
immigratie *c.* imigrassion.
in *prep.* in, andrinta a.
inbegrepen *adj.* comprèis; **alles** ~: tut comprèis.
inderdaad *adv.* efetivament.

index *c.* index.
indien *conj.* se.
indigestie *c.* indigestion.
industrie *c.* indùstria.
individueel *adj.* individual.
indruck *c.* ampreßion, impression.
inenten *v.* vaciné.
inenting *c.* vacinassion.
infectie *c.* infession.
informatie *c.* informàtica, anformàtica.
ingang *c.* intrà, intrada.
ingenieur *c.* angegné, ingegnè.
ingesprek *adj. (tel.)* ocupà.
ingrediënt *n.* ingredient.
ingrijpen *v.* anterven-e.
injectiespuit *c.* siringa.
inkomstenbelasting *c.* tassa (*econ.*).
inkt *c.* anciòstr, inciòstr.
inbegrepen *adj.* comprèis; **alles** ~: tut comprèis.
inlichting *c.* anformassion; **dank u voor de inlichtingen:** mersì dle informassion.
inschenken *v.* vèrsé.
inschrijven *v.* iscrive, registré.
insect *n.* inset, bòja.
inspanning *c.* fatiga.

inspuiting *c.* iniession, pontura.
instapkaart *c.* carta d'ambarch.
instructeur *c.* istrutor.
interessant *adj.* anteressant,
interessant.
internationaal *adj.* anternas-
sional, internassional.

isoleren *v.* isolé.
Israël *c.* Israel.
Israëliër *c.* israelian.
Israëlsch *adj.* israelian.
Italiaan *c.* italian.
Italiaans *adj.* italian.
Italië *c.* Itàlia.

J

ja <i>adv.</i> sé, é.		gioventù.
jaar <i>n.</i> ann; vorig ~: l'ann passà;	volgend ~: l'ann ch'a ven; ieder	jeugdherberg <i>c.</i> oberge dla
~: tuti j'agn; dit ~: st'ann-sì, st'ann.		giovëntù.
jaarboek <i>n.</i> anuari.		jeugdig <i>adj.</i> giovanil.
jaargetijde <i>n.</i> stagion.		jeuk <i>c.</i> smangission.
jaarlijks A <i>adj.</i> anual. B <i>adv.</i> a l'ann.		jeuken <i>v.</i> smangé.
jacht A <i>c.</i> (<i>sport</i>) cassa. B <i>n.</i>	yacht, barcon da rich.	jicht <i>c.</i> göta.
jagen	v. andé a cassa.	jij <i>pron.</i> (ëdcò: je) ti.
jager	<i>c.</i> cassador.	joch <i>n.</i> cit, masnajòt.
jaloers <i>adj.</i> gelos.		joggen <i>v.</i> fé jògging, fé giòggghingh.
jaloerie <i>c.</i> 1 gelosia. 2 (<i>fnestra</i>)	pérssian-a.	jong <i>adj.</i> giov.
		jongen <i>c.</i> (<i>masnà</i>) fieul.
jam <i>c.</i> marmelada.		Jood <i>c.</i> ebréo.
jammer <i>interj.</i> darmagi!		Joods <i>adj.</i> ébraich, ébreo.
januari gené; in ~: a gené; begin	~: a l'inissi 'd gené; op 15 ~: al	journalist <i>c.</i> giornalista.
quïndes èd gené; eind ~: a la fin	èd gené; in de maand ~: ant èl	journalistiek <i>c.</i> giornalism.
mèis èd gené.		juffrouw <i>c.</i> tòta.
japon <i>c.</i> vesta da fomna.		juichen <i>c.</i> aclamé.
jas <i>c.</i> sopràbit, paltò, giacon.		juist <i>adj.</i> giust.
jasje <i>n.</i> giachëtta.		juli luj; in ~: a luj; begin ~: a
jeans <i>pl.</i> jeans, gins.		l'inissi 'd luj; op 15 ~: al
jegens <i>prep.</i> vers.		quïndes èd luj; eind ~: a la fin
jeugd <i>c.</i> giovinëssa, giovëntù,		èd luj.
		jullie <i>pron.</i> vojàutri.
		jumper <i>c.</i> gòlf.
		jungle <i>c.</i> giungla.
		juni giugn; in ~: a giugn; begin ~: a l'inissi 'd giugn; op 15 ~: al

quìndes èd giugn; **eind** ~: a la
fin èd giugn.
juridisch *adj.* giurìdich.
jurist *c.* giurista.

jurk *n.* vesta (da fòmna).
jury *c.* giurìa.
jus *c.* sugo.
juweel *n.* giòja.

K

kaak *c.* masëlla.
kaal *adj.* calv.
kaars *c.* candèila.
kaart *c.* carta, cartoncin.
kaartje *n.* bijèt; **ik wil graag een**
 ~ **naar Limone, alstublieft:** i
 vorùa 'n bijét pér Limon, pér
 piàsì.
kaas *c.* formagg.
kabaal *n.* rabel, bordel.
kabel *c.* cav, gav.
kabeljauw *c.* mérchluss.
kachel *c.* stuva.
kade *c.* barbacan-a.
kader *n.* quàder.
kado *n.* cadò, regal.
kajuit *c.* cabin-a.
kalender *c.* calendari.
kalf *n. (animal)* bocin.
kalfsvlees *c.* carn èd bocin.
kalk *c.* caussin-a.
kalkoen *c. (animal)* biro.
kalm *adj.* calm.
kalk *c.* caussin-a.
kammen *c.* pënné.
kantoor *n.* ufissi.
kapel *c.* capela.
kapelaan *c.* caplan.
kapper *c.* barbé, pruché.

kat *c.* gat.
kathedraal *n.* catedral; **excuseer**
mij, waar is de ~? ch'a scusa,
 andova ch'as treuv(a) la
 catedral?
kauwgom *c.* cicles⁷.
keelontsteking *c.* laringite.
kerk *c.* gesia, cesa; **'s Zondags**
gaan we naar de ~: a la
 dumìnica i andoma an gesia.
kerktoren *c.* cioché.
kermis *c.* fera.
kerstavond *c.* vigilia 'd Natal.
kerstboom *c.* erbo 'd Natal.
kerstdag *c.* di 'd Natal.
kerststalletje *n.* presepi; **met**
Kerstmis zetten veel gezinnen
in Piëmont een ~: tante famìje
 an Piemont a fan èl presepi a
 Natal.
Kerstmis *c.* Natal; **zalig ~:** bon
 Natal!
keus *c.* sernìa, sërnìa.
kier *c.* filura.
kietelen *v.* fé 'l gatìj.
kiezen *v.* serne.

⁷ In het Maya-taal: *chicle*.

kijken *v.* guardé, vardé.
kikker *c.* ran-a.
kin *c.* mento.
kind *n.* cit, masnà; matòt
 (*zuiderlijke Piëmont*); **waat een**
 mooi ~: che bel cit.
klagen *v.* lagnesse, lamëntesse.
klap *c.* sgiaf, sgiaflon.
klaver *c.* trafeuj.
kleerborstel *c.* spàssola pér la
 ròba de veste.
kleindochter nona, nèvoda *c.* (èd
 barba/magna, nicht. (èd non.
kleinzoon nona, nèvod *c.* (èd
 barba/magna, neef. (èd non.
klerenhaak *c.* gancio.
klerenkast *c.* guardaròba.
kletsen *v.* di 'd gavade, ciaciare.
kleur *c.* color.
kleuterschool *c.* asilo.
klok *c. (ora)* mostra.
klooster *n.* convent.
kloppen *v.* tamborné.
kluis *c.* cassafòrt.
kneuzen *v.* bolé (*la carosseria pér
 es.*).
knie *c.* ginoj.
knijpen *c.* pliné.
knoflook *c./n. aj.*
knoop *c.* 1 grop. 2 boton.
koe *c. (pl. koeien)* vaca.
koel *ag.* fresch.
koffer *c.* valis.
komen *v.* ven-e, rivé; **hoe laat**
 kan ik ~? a che ora i peuss ven-e?
Wanneer kan ik ~? Quand
 ch'i peuss ven-e? **Ik kom om**
negen uur's morgens: i rivo a

neuv ore 'd matin; **Da andova it**
ven-e? I ven-o da Moross;
 Waar kom je vandaan? Ik kom
 uit Morozzo.
konijn *n.* cunjìj, lapin.
koning *c.* re.
koningin *c.* regin-a.
kool *c.* còj.
koolzaad *n.* còlsa, (còlza)⁸.
koplamp *c.* fanal.
kosten *v.* costé; **hoeveel kost de**
entree voor het "Pietro
Micca"-museum? Vaire a costa
 l'ingress pér èl museo "Pietro
 Micca?"; **hoeveel kost een**
kartje naar Pinerolo? Vaire a
 costa 'n bijèt pér Pinareul?
koster *c.* sacrista.
kraai *c.* cornajass.
kraan *c.* rubinet.
kracht *c.* fòrsa.
krachtig *adj.* robust.
krant *c.* giornal; **waar kunnen**
wij Piémontese kranten
kopen? Andova i podoma caté

8 Het woord "*còlza*", dat in het **Piémontees** gebruikt is, is afkomstig van het **Nederlandse** woord "*koolzaad*", gevormd door de Franse uitspraak "*Colsa*" (*koolzaad*).

Èl tèrmin ch'i dovroma an **piemontèis / italiano** "*còlsa*" / "*colza*" (*brassica napus oleifera*) a deriva da la paròla **olandèisa** "*koolzaad*" (literalement: *smens èd còj*) filtrà a travers èd la pronunsia **fransèisa**: "*colza*" (pr.: *colsà*).

'd giornaj piemontèis?	krul <i>c.</i> rissolin.
krantenkiosk <i>c.</i> edicola.	kuiken <i>n.</i> pipi.
krantenverkoper <i>c.</i> giornalé.	kuil <i>c.</i> tampa.
krediet <i>n.</i> crédit.	kunnen <i>v.</i> podèj.
kredietkaart <i>c.</i> carta 'd crédit;	kunst <i>c. art; Piémont is rijk aan</i> ~: él Piemont a l'ha tante euvre d'art.
kunnen wij met een ~ betalen?	kunstgebit <i>n.</i> dëntera.
i podoma paghé con na carta 'd crédit?	kunstenaar <i>c.</i> artista.
kreet <i>c.</i> bràj.	kunstgalerij <i>c.</i> galerìa d'art.
krekel <i>c.</i> gril.	kurk <i>c.</i> nata.
kreupel <i>adj.</i> sòp.	kurketrekker <i>c.</i> tirabosson.
cribbe <i>c.</i> arbi.	kus <i>c.</i> basin.
criebel <i>c.</i> smangission.	kussen A <i>v.</i> basé. B <i>n.</i> cussin.
krijgen <i>v.</i> oten-e, arsèive.	kussensloop <i>c.</i> feudra, fòdra (dël cussin).
krijgsgvangene <i>c.</i> pérzoné 'd guera.	kust <i>c.</i> riva dël mar.
krijt <i>n.</i> creta.	kuur <i>c.</i> cura.
krik <i>c.</i> crich.	kwaliteit <i>c.</i> qualità.
krimpen <i>v.</i> strense (<i>rifl.</i>).	kwart <i>n.</i> quart (<i>m.</i>); het is ~ over drie: a l'é tre e 'n quart.
kring <i>c.</i> circol.	kwartel <i>c.</i> quàja.
kristal <i>n.</i> cristal.	kwast <i>c.</i> penel.
kritisch <i>ag.</i> crítich.	kweken <i>v.</i> coltivé.
kroes <i>c.</i> tassa.	kwestie <i>c.</i> question.
krom <i>adj.</i> stòrt.	kwik <i>n.</i> mercuri.
kromming <i>c.</i> curva.	kwitantie <i>c.</i> quitansa, ricevuta; Kunt u mij de ~ geven, alstublieft? A peul deme la ricevuta, pér piasì?
kronen <i>c.</i> ancoroné.	
kruid <i>n.</i> erba.	
kruier <i>c.</i> fachin.	
kruimel <i>c.</i> frisa.	
kruis <i>n.</i> cros.	
kruk <i>c.</i> stampela.	

L

laag **A** *adj.* bass. **B** *c.* strat.
laan *c.* vial, alea.
laars *c.* stivaj.
laat *adj.* tard(iv); **te ~:** an artard, an ritard; **hoe ~ is het? Het is twee uur:** che ora a l'é? A l'é doi bòt.
laatst **A** *adj.* ùltim. **B** *adv.* recentement.
laboratorium *n.* laboratori.
lach *c.* rijada.
lachen *v.* grigné, riże.
ladder *c.* scala.
laken *n.* linseul.
lam *c.* bero.
land *n.* tera, pais; **aan ~:** a tera.
landbouw *c.* agricultura.
landhuis *n.* ca 'd campagna.
landloper *c.* vagabond.
landloperij *c.* vagabondagi.
landschap *n.* paisagi.
lang *adj.* longh.
langzaam **A** *adj.* lent. **B** *adv.* lentament, pian.
las *c.* saldatura.
last *c.* **1** pèis, càrich. **2** scociadura.
later *adv.* pi tard.
lauw *adj.* tiépid.
lawine *c.* valanga.

lectuur *c.* letura.
leed *n.* dolor.
leeg *adj.* vòid, veuid.
leeuw *c.* leon.
leeuwerik *c.* lòdola.
leger *n.* esèrcit; militar.
legerdienst *c.* sërvissi militar.
leggen *v.* depon-e, posé.
Leeuwarden (*stad, sità*) Leeuwarden.
Leiden (*stad, sità*) Leiden.
leiding *c.* **1** tubassion. **2** guida.
lekker *adj.* gustos, delissios.
lelie *c.* liri, alis.
lelijk *adj.* brut.
lemmet *n.* lama.
lenen *v.* prèsté, presté.
lengte *c.* longhëssa.
lente *c.* prima, primavera.
lepra *c.* lebra.
leraar *c.* insegnant, ansegnant.
leren *v.* **1** amparé. **2** most(r)è (a scòla).
les *c.* lesson.
letter *c.* litra (dl'alfabet).
letterlijk *adv.* leteralment.
leugenhaar *adj.* busiard.
leuk *adj.* **1** zoli, carin. **2** divèrtent.
leuning *c.* ringhiera.

leunstoel <i>c.</i> poltron-a.	lippenboter <i>c.</i> bur-cacao.
leven A <i>n.</i> vita. B <i>v.</i> vive.	lippenstift <i>c.</i> rosset.
levend <i>adj.</i> viv.	list <i>c.</i> furbissia.
lever <i>c.</i> fidich.	listig <i>adj.</i> svicio.
levering <i>c.</i> fornidura.	liter <i>c.</i> liter.
lezen <i>v.</i> lese.	literatuur <i>c.</i> literatura.
lezing <i>c.</i> conferensa.	litteken <i>c.</i> cicatris.
liberaal <i>ag.</i> liberal.	logies <i>n.</i> alògg.
lichaam <i>n.</i> còrp.	logisch <i>adj.</i> lògich.
licht A <i>adj.</i> 1 llinger. 2 ciàir. B <i>n.</i> lus, luce.	locomotief <i>c.</i> locomotiva.
lichtgevend <i>adj.</i> luminos.	locien <i>v.</i> (<i>animaj</i>) brûlé.
lidwoord <i>n.</i> (<i>gramàtica</i>) articol.	logies <i>n.</i> alògg.
lied <i>c.</i> canson.	logisch <i>adj.</i> lògich.
lief <i>adj.</i> zòli, doss.	lokaal <i>adj.</i> local.
liefdadigheid <i>c.</i> carità.	lol <i>c.</i> schers.
liefde <i>c.</i> amor.	lood <i>n.</i> piomb.
liefhebben <i>v.</i> amé.	loon <i>n.</i> paga, stipendi.
liefhebberij <i>c.</i> passatemp.	loterij <i>c.</i> loteria.
liegen <i>v.</i> conté busìe.	loyaal <i>adj.</i> leal.
liever <i>adv.</i> pitòst.	lucht <i>c.</i> 1 aria. 2 (<i>ademhaling</i>) fià.
lijden A <i>v.</i> seufre. B <i>n.</i> soferensa.	lopen <i>v.</i> caminé; snel ~: core; is het te ~? As peul andesse a pé.
lijf <i>c.</i> còrp.	luchthaven <i>c.</i> aeropòrt; is er een busdienst naar de ~ van
lijm <i>c.</i> còla.	Turijn-Caselle? A-i é 'n sèrvissi d'autobus pér l'aeropòrt èd Turin-Casele? ~ van Cuneo- Levaldigi: aeropòrt èd Coni- Levaldis.
lijn <i>c.</i> linea, linia.	lui <i>adj.</i> fagnan, landò, pigher.
lijnboot <i>c.</i> nav èd linia.	luis <i>c.</i> poj.
lijst <i>c.</i> elench.	luisteren <i>v.</i> scoté.
likeur <i>c.</i> licor.	luxe <i>c.</i> lusso.
links A <i>adj.</i> snistr. B <i>adv.</i> a snistra.	
linkshandig <i>adj.</i> mancin.	
linnen <i>n.</i> lin.	
lip <i>c.</i> làver.	

M

maag *c.* stòmi.
maal **A** *c.* vira, volta. **B** *n.* past.
maaltijd *c.* past.
maan *c.* lun-a.
maand *c.* mèis.
maandag *c.* lunes.
maandelijks *adj.* mënsil, mensil.
maar *conj.* ma, però; **niet dit, ~ dat:** nen sossì, ma lolà; nen sòn, ma lòn.
maart mars.
maat *c.* mzura, misura.
machine *c.* màchina.
mager *adj.* mair.
magnetisch *adj.* magnétich.
mais *c.* melia.
maiskolf *c.* pan-a 'd melia.
mal *adj.* grulo, pantalon.
mama *c.* mama.
mand *c.* sëstin.
mandarijn *c.* mandarin.
manier *c.* manera.
mannelijk *adj.* maschil.
markt *c.* mërcà.
marmer *n.* märmol.
masker *n.* màschera.
materiaal *n.* material.
matras *c.* matarass.
matroos *c.* marinar.

mechanisme *n.* mecanism.
medaille *c.* midàja.
meel *n.* farin-a.
meerderheid *c.* magioransa.
meervoud *n.* plural.
meeuw *c.* gabian.
mei magg.
meisje *n.* cita, matòta, masnà.
melk *c.* làit.
melodie *c.* melodìa.
melodieu *adj.* melodios.
meloen *c.* melon.
meneer *c.* monsù.
mengen *v.* mës-cé.
mening *c.* opinion.
mens *c.* òm.
menselijk *adj.* uman.
mensheid *c.*umanità.
menukaart *c.* menù.
merel *c.* merlo.
messing *c.* oton
men *pron. part.* as; **~ spreekt**
Piëmontees: as parla
 piemontèis.
mes *c.* cotel.
mest *c.* drugia.
met *prep. con;* **u** **spreekt ~ Joop:**
(al telefon) ambelessì a parla
 Bepe.

metaal <i>n.</i> metal.	moestuin <i>c.</i> òrt.
meter <i>c.</i> méter.	moeten <i>v.</i> dovèj.
methodisch <i>adj.</i> metòdich.	mogelijk <i>adj.</i> possibil.
metrisch <i>adj.</i> métrich.	molenaar <i>c.</i> muliné.
meubilair <i>n.</i> mobilia.	momentje <i>n.</i> momëntin.
mevrouw <i>c.</i> madamin.	monteur <i>c.</i> mecàнич.
middageten <i>n.</i> disné.	monument <i>n.</i> monument; wat is dit voor een ~? Che monument a l'è mesaneuit; om ~: a mesaneuit.
middernacht <i>c.</i> mesaneuit; het is ~; a l'è mesaneuit; om ~: a mesaneuit.	van Emanuele Filiberto: costì a l'è 'l monument a Emanuele Filiberto.
mier <i>c.</i> furnìa.	monument <i>n.</i> monument.
miljoen <i>n.</i> milion; het Piëmontees heeft ongeveer drie ~ sprekers: él piemontèis a l'è parlà da apoprè tre milion èd përsone-e.	mop <i>c.</i> schers.
mineraal <i>n.</i> mineral.	moraliteit <i>c.</i> moralità.
minuut <i>c.</i> minuta.	morgen <i>adv.</i> doman; tot ~: a doman.
mis <i>c.</i> mëssa.	morgens <i>adv.</i> èd matin; ik kom om negen uur's ~: i rivo a neuv ore 'd matin.
misschien <i>adv.</i> forsi, forse.	mouw <i>c.</i> mània.
missen <i>v.</i> manché.	muis <i>c.</i> giari, rat.
mist <i>c.</i> nebia.	munt <i>c.</i> 1 menta. 2 moneda.
misverstand <i>n.</i> malintèis.	mus <i>c.</i> passaròt.
modder <i>c.</i> pàuta.	museum <i>n.</i> museo; hoe laat gaat het "Pietro Micca"~- open? A che ora a deurb(a) èl museo "Pietro Micca"? hoe laat gaat het Van Gogh~ dicht? A che ora a sara èl museo "van Gogh"?
moe <i>adj.</i> stofí, strach, stanch.	musicus <i>c.</i> musicista.
moed <i>c.</i> coragi; verlies de ~ niet: perd(a) nen èl coragi.	musket <i>c.</i> zanzarin.
moeder <i>c.</i> mare.	muur <i>c.</i> muraja, mur.
moedertaal <i>c.</i> lenga mare.	muziek <i>c.</i> mùsica.
moeilijk <i>adj.</i> dificil.	
moeilijkheid <i>c.</i> dificoltà.	
moer <i>c.</i> dado.	
moeras <i>n.</i> palù.	
moerbei <i>c.</i> mora.	

N

na <i>prep.</i> apress, dòp.	natuur <i>c.</i> natura.
naad <i>c.</i> cusidura.	natuurlijk <i>adv.</i> oviament, naturalment.
naadloos <i>adj.</i> sensa cusidura.	natuurreservaat <i>n.</i> parch nassional.
naaimaschine <i>c.</i> machina da cuse.	nauw <i>adj.</i> strèit.
naaister <i>c.</i> sartora.	nederig <i>adj.</i> ùmil.
naakt <i>adj.</i> patanù.	Nederland <i>n.</i> Olanda (<i>uitspraak:</i> <i>Oelànda</i>), Pais Bass.
naald <i>c.</i> ùja.	Nederlander <i>c.</i> olandèis.
naam <i>c.</i> nòm; mijn ~ is Joop: i më s-ciama Bepe.	Nederlands <i>adj.</i> olandèis; is er hier iemand die ~ spreekt?
naar A <i>prep.</i> a, vers; op welk spoor vertrekt de trein ~ Villanova d'Asti? da che binari a part èl treno pér Vilaneuva d' Ast? ~ huis gaan: andé a ca; ~ het buitenland: a l'ésterio. B <i>adj.</i> antipàtich.	Ambelessì a-i é quajcun ch'a parla olandèis? Hoe zeg je “treno” in het ~? Come ch'as dis “treno” an olandèis? Ik spreek geen ~: i parlo nen olandèis.
naast <i>prep.</i> vzin a.	neer <i>adv.</i> giù, an giù.
nabij <i>adj.</i> vzin.	negatief <i>adj.</i> negativ.
nabijheid <i>c.</i> vzinansa.	negligé <i>n.</i> västaja.
nacht <i>c.</i> neuit; 's nachts: èd neuit.	nemen <i>v.</i> pié, pijé.
nachtegaal <i>c.</i> rossigneul.	nerveus <i>adj.</i> nèrvos, nervos.
nachtjapon <i>c.</i> camisa da neuit.	nest <i>n.</i> ni(l).
nachttrein <i>c.</i> treno dla neuit.	net A <i>adj.</i> ordinà, polid. B <i>n.</i> rete.
nagel <i>c.</i> ongia.	neus <i>c.</i> nas.
nagellak <i>c.</i> smalt pér le onge.	neutral <i>adj.</i> neutral.
narcis <i>c.</i> ginojèt, narcis.	niemand <i>adj.</i> gnuñ.
natie <i>c.</i> nassion.	niet <i>adv.</i> nen.
nationaal <i>adj.</i> nassional.	
nationaliteit <i>c.</i> nassionalità.	

niets *pron.* gnente; ~ **is voor mij belangrijker dan de schilderkunst: gnente a l'é pì amportant pér mi che la pitura (*Rembrandt*).
niezen *v.* starnui.
nijptang *c.* tnàje.
niveau *n.* livel.
nodig *adj.* necessari.
nog *adv.* ancora, 'ncora; **is er ~ plaats?** A-i é ancora pòst? ~ **eens:** ancora na vira, ancora na vòlta.
noga *c.* toron.
nogmaals *adv.* ancora na vira, ancora na vòlta.
nonnenklooster *n.* convent èd monie.
noodgedwongen *adv.* pér fòrsa.
noodgeval *n.* cas d'emergensa.**

noodlot *n.* destin.
noodzaak *c.* necessità.
nooit *adv.* mai.
noordelijk *adj.* nòrdich.
noorden *n.* nòrd.
Noord-Holland *(provinsa)* Olanda dèl Nòrd.
noordwesten *n.* nòrd-òvest.
Noordwijk *(stad, sità)* Noordwijk.
noot *c.* nos.
normaal *adj.* normal.
november novèmber.
nu *adv.* adess.
nummer *n.* nùmer.
nummerbord *n.* targa dla màchina, targa dla vitura.
nut *n.* utilità.
nutteloos *adj.* inùtil.
nuttig *adj.* ûtil.

O

oceaan *c.* océan; **Atlantische Oceaan**: Océan Atlantich.
oeroud *adj.* antich.
of *cong.* o.
offer *n.* sacrifissi.
ofwel *conj.* opura.
ogenblik *n.* instant, moment; **een ~, alstublieft:** un moment, pér piasì.
oktober otóber.
olie *c.* euli.
oliebron *c.* poss éd petròlio.
olifant *c.* elefant.
oma *f.* nòna.
omdraaien *v.* giré.
omelet *n.* frità.
omgangstaal *c.* lenga corenta.
onafhankelijk *adj.* indipendent.
onbeduidend *adj.* insignificant.
onbekend *adj.* sconossù.
onbegrijpelijk *adj.* ambarassant.
onderdeel *n.* tòch éd ricambi.
ondergrondse *c.* metro, metrò.
onderhoud *n.* manutension.
onderneming *c.* imprèisa.
ondeugd *c.* vissi.
oneindig *adj.* infinì.
onervaren *adj.* malpràtich.
ongeacht *prep.* nonostant.

ongeduldig *adj.* impasient.
ongeluk *n.* incident.
onmiddellijk *adv.* imediatament.
onmogelijk *adj.* impossibil.
onschuld *c.* inocensa.
onschuldig *adj.* innocent.
ontkennen *v.* neghé.
ontmoeten *v.* ancontré; **we/wij hebben elkaar wel eens ontmoet:** i l'oma già ancontrasse na vòlta.
ontslaan *v.* licënsié, licensié.
ontsteking *c.* infiamission.
ontvangen *v.* **I** arsèive, riceve. **2 ospité.**
ontvouwen *v.* spieghé.
ontwikkelen *v.* svilupé.
onverschillig *adj.* indiferent.
onwaar *adj.* fauss.
onweer *n.* temporal, tèmporal, orissi.
onwetend *adj.* ignorant.
onzeker *adj.* incert.
oog *n.* euj.
oogst *c.* racòlt.
ooit *adv.* mai.
ook *adv.* édcò.
oom *c.* barba, zio.
oor *n.* orìja.

oordeel <i>n.</i> giudissi.	organisatie <i>c.</i> organisassion.
oosten <i>n.</i> est.	organisch <i>ag.</i> orgànich.
op <i>prep.</i> dzora, a.	origineel <i>adj.</i> original.
opbellen <i>v.</i> telefoné.	orkaan <i>c.</i> uragan.
opbouw <i>c.</i> fabricassion.	oud <i>adj.</i> vej, (véj); hou ~ ben jij? Ik ben eenentwintig: vâire agn it l'has? I l'ai/heu vintun agn.
open <i>adj.</i> duvert; tot hoe laat bent u ~? Tot vijf uur 's middags: fin-a a che ora i seve duvert? Fin-a a sinch ore èd l'apress-disné.	ouderdom <i>c.</i> veciàja.
openen <i>v.</i> deurbe, durbì, duvèrté.	ouders <i>pl.</i> genitor .
oplichten <i>v.</i> gabé, trufé, ambrojé.	ouderwets <i>adv.</i> fòra mòda, antiquà.
oplossing <i>c.</i> solussion.	oven <i>c.</i> forn.
opnieuw <i>adv.</i> torna.	over <i>prep.</i> 1 dzora. 2 a travers èd.
oppervlakte <i>c.</i> superfissi.	overdrijven <i>v.</i> esageré.
opscheppen <i>v.</i> vantesse.	overnorgen <i>adv.</i> dòp-doman, apress-doman.
opschieten <i>v.</i> dësbrojesse.	overstappen <i>v.</i> cambié (treno), pijé la coincidensa.
opticien <i>c.</i> òtich.	overwinning <i>c.</i> vitòria.
opvoeding <i>c.</i> educassion.	ozon <i>c.</i> ozon.
opwinding <i>c.</i> ecitassion.	

P

paal *c.* pal.
paar *n.* pàira.
paard *c.* caval.
pacht *c.* afit.
pad *n.* *I* sénté. *2 (dier)* babi.
pagina *c.* pàgina.
pakje *n.* pachet.
paleis *n.* palass.
paling *c.* anguila.
palm *c.* palma.
pan *c.* pèila.
panettone *c.* (*cake met gekonfijte vruchten en rozijnen*) panaton.
paniek *c.* pànic.
pantoffel *c.* pantofla.
papaver *c.* papàver.
papegaai *c.* papagal.
parallel *adj.* paralel.
paraplu *c.* parapieua.
parel *c.* perla.
parfum *n.* profum.
parkeren *v.* parchegé.
parochie *c.* paròchia.
Pasen *c.* Pasqua; **zalig** ~: bon-a
 Pasqua; **als** ~ **en** **Pinksteren** **op een dag vallen:** la sman-a dij
 doi giòbia.
paspoort *n.* passapòrt.
pasta *c.* pasta.

patrijs *c.* përmis.
paus *c.* papa.
peen *c.* caròta.
peer *c.* pruss.
peetvader *c.* parin.
peil *n.* livel.
pelgrim *c.* pelegrin.
pels *c.* plissa.
pen *c.* piuma.
peper *c.* pèiver.
perfectie *c.* pérfection.
periode *c.* perìod.
periodiek *adj.* periòdich.
permanent *adj.* pérmanent.
pers *c.* stampa.
personage *c.* pérsonagi.
personeel *n.* pérsonal.
persoon *c.* pérson-a; **oudere** ~:
 pérson-a ansian-a.
persoonlijk *adj.* pérsonal.
perspectief *c.* prospectiva.
perzik *c.* persi.
pessimistisch *ag.* pessimista.
pet *c.* beret.
petroleum *c.* pretròlio.
Piémont *c.* Piemont.
Piémontees *adj./c.* piemontèis; **is er hier iemand die ~ spreekt?**
 Ambelessì a-i é quajcun ch'a

parla piemontèis? Hoe zeg je	postkantoor <i>n.</i> ufissi postal.
“trein” in het ~? Come ch’as	postwissel <i>c.</i> valia postal.
dis “trein” an piemontèis? Ik	postzegel <i>c.</i> francabol.
spreek geen ~: i parlo nen	pot <i>c.</i> cassaròla, ramin-a.
piemontèis; ik wil graag een	potlood <i>n.</i> matita.
beetje ~ leren: am piaseria	pracht <i>c.</i> splendor.
amaré ‘n pò ‘d piemontèis.	prachtig <i>adj.</i> splèndid.
pijl <i>c.</i> frecia, fletia.	praktijk <i>c.</i> pràctica.
pijnlijk <i>adj.</i> doloros.	praten <i>v.</i> parlé; praat niet zoveel:
pijp <i>c.</i> 1 (roken) pipa. 2 tubo.	parla nen tant parèj!
pijptabak <i>c.</i> tabach da pipa.	precies A <i>adj.</i> precis, presis, esat.
pinda <i>c.</i> ràcola.	B <i>adv.</i> esatament, precisament.
Pinksteren <i>c.</i> Pentecoste: als	preciseren <i>v.</i> precisé.
Pasen en ~ op een dag vallen:	preek <i>c.</i> prédica.
la sman-a dij doi giòbia.	preekstoel <i>c.</i> pùlpit.
plaat <i>c.</i> lamiera.	preken <i>v.</i> prediché.
plaats <i>c.</i> 1 pòst; is er nog ~? A-i é	president <i>c.</i> president.
ancora ‘d pòst? Is deze ~ vrij?	preventief <i>ag.</i> preventiv.
A l’è liber ès pòst-sì? 2 località.	priester <i>c.</i> prèive; preve (zuiderlike Piëmont).
plafond <i>n.</i> (arch.) volta.	primitief <i>adj.</i> primitiv.
plank <i>c.</i> scafal, ass.	prins <i>c.</i> prinsi.
planten <i>v.</i> pianté.	probleem <i>n.</i> problema.
plantengroei <i>c.</i> vegetassion.	propaganda <i>c.</i> propaganda.
plat <i>ag.</i> piat.	protest <i>n.</i> protesta.
ploeg <i>c.</i> slòira.	protesteren <i>v.</i> protesté.
ploegen <i>v.</i> lauré.	pruik <i>c.</i> pruca.
polder <i>c.</i> zòna bonificà, pòlder.	pruim <i>c.</i> brigna.
polenta <i>c.</i> (dikke pap van	publiceren <i>v.</i> publiché.
maïsmeel) polenta.	publikatie <i>c.</i> publicassion.
politie <i>c.</i> (fòrse dl’ordin) polissia.	punctueel <i>ag.</i> pontual.
pols <i>c.</i> pols.	punt <i>n.</i> 1 ponta. 2 pont.
poot <i>c.</i> piòta.	punteslijper <i>c.</i> temperin (da
portie <i>c.</i> porsion.	matita).
portier <i>c.</i> portié.	put <i>c.</i> poss.
positief <i>ag.</i> positiv.	puur <i>ag.</i> pur.
post <i>c.</i> pòsta.	pyjama <i>c.</i> pigama.
postbode <i>c.</i> postin.	

Q

quarantaine *c.* quaranten-a.
quiz *c.* quiz.

quota *c.* quòta.

R

raam <i>n.</i> fnestra.	
raar <i>ag.</i> dròlo.	
rabarber <i>c.</i> rabarb.	
rabbijn <i>c.</i> rabin.	
radiator <i>c.</i> radiator.	
radijs <i>c.</i> ravanin.	
radio <i>c.</i> radio.	
rage <i>c.</i> manìa.	
regisseur <i>c.</i> regista.	
ramp <i>c.</i> disastro.	
rampzalig <i>ag.</i> disastros.	
rand <i>c.</i> bòrd, orlo.	
rantsoen <i>n.</i> rassion.	
rapporteren <i>v.</i> riferì.	
ras <i>n.</i> rassa.	
rasp <i>c.</i> gratusa.	
rauw <i>ag.</i> cru.	
reactie <i>c.</i> reaccion.	
rechtvaardigen <i>v.</i> giustifiché.	
redacteur <i>c.</i> redator.	
reductie <i>c.</i> ridussion.	
reeds <i>adv.</i> già.	
regel <i>c.</i> 1 riga. 2 régola; in de ~: ëd régola.	
regen <i>c.</i> pieuva.	
regenen <i>v.</i> pieuve; het regent	
pijpestelen: a pieuv(a) a verse, a pieuv(a) a bassinà.	
regeren <i>v.</i> govèrné, governé.	

regering <i>c.</i> govern.	
reinigen <i>v.</i> polidé.	
reis <i>c.</i> viagi; goede ~! Bon viagi!	
reisbureau <i>n.</i> agensìa dij viagi.	
reizen <i>v.</i> viagé.	
reiziger <i>c.</i> viagiador.	
republik <i>c.</i> repùblica.	
reserveren <i>v.</i> prenoté.	
respect <i>n.</i> rispet, riguard.	
restant <i>n.</i> rimanensa.	
restaurant <i>n.</i> ristorant; in het ~	
eten: mangé al ristorant.	
reus <i>c.</i> gigant.	
revolutie <i>c.</i> rivolussion.	
richting <i>c.</i> diression; welke ~	
moet ik nemen? Che diression i deuv pijé?	
rij <i>c.</i> fila.	
rijden <i>v.</i> guidé, andé an màchina.	
rijk <i>ag.</i> rich; Piémont is ~ aan	
kunst: èl Piemont a l'ha tante evure d'art.	
rijkdom <i>c.</i> richëssa.	
rijst <i>c.</i> ris.	
rijtuig <i>n.</i> caròssa, vagon.	
risico <i>n.</i> arzigh.	
ritme <i>n.</i> ritm.	
rivier <i>c.</i> fium.	
robyn <i>c.</i> rubin.	

roem *c.* celebrità, fama.
roepen *v.* ciamé, brajé.
roer *n.* timon.
roest *n.* ruso.
roestig *adj.* rusnent.
roken *v.* fumé.
roker *c.* fumador.
rol *c.* ròtol.
rollen *c.* rotolé.
roltrap *c.* scala móbil.
roman *c.* romanz.
romàntisch *adj.* romàntich.
rond *adj.* rotond.
rondweg *c.* circonvalassion.
rood *adj.* ross.
roodkoper *n.* aram.

roof *c.* rapin-a.
rook *c.* fum.
rotonde *c.* rotonda.
Rotterdam (*sità, stad*)
Ròtterdam; ik kom niet uit ~, ik
kom uit Porte di Pinerolo: i
ven-o nen da Rotterdam, i ven-o
da Pòrtè èd Pinareul.
royaal *adj.* generos.
roze *adj.* reusa
rozenkrans *c.* rosari.
rug *c.* schin-a.
rugzak *c.* sach a spala.
Rusland (*nassion, natie*) Russia.
Russisch *adj.* russi.
ruzie *c.* rusa.

S

salaris <i>n.</i> salari.	school <i>c.</i> scòla; ga jij naar school? it vas a scòla?
saus <i>c.</i> sàusa.	schoolbord <i>n.</i> lavagna.
schaamte <i>c.</i> vërgògna.	schoolmeester <i>c.</i> maestro (dë scòla).
schaap <i>n.</i> feja.	schoon <i>adj.</i> polid.
schaar <i>c.</i> tësoire, tisòire.	schoonmaak <i>c.</i> polissìa.
schaduw <i>c.</i> ombra.	schoonzoon <i>c.</i> gënner.
schaduwrijk <i>adj.</i> ombregià.	schoorsteen <i>c.</i> fornel.
schatten <i>v.</i> valuté.	schop <i>c.</i> pala, sapa.
schatting <i>c.</i> valutassion.	schort <i>c.</i> faudal.
scheel <i>adj.</i> baricc.	schouder <i>c.</i> spala.
scheepwart <i>c.</i> navigassion.	schrijven <i>v.</i> scrive.
scheepwartlijn <i>c.</i> linea 'd navigassion.	schrik <i>c.</i> sbaruv.
scheerapparaat <i>n.</i> rasor.	schroef <i>c.</i> 1 vis. 2 (<i>vliegtuig b.v.</i>)
scheiden <i>v.</i> separé.	éllica.
scheiding <i>c.</i> separassion, division.	schroevedraaier <i>c.</i> tornavis.
scherm <i>n.</i> 1 scherm(o). 2 arpar, sosta.	schuim <i>n.</i> s-ciuma.
schilderen <i>v.</i> dipinge, pituré; “ ik kan al mijn tijd besteden aan ~ ”: “i son bon a passé tut me temp a pituré” (<i>Rembrandt</i>).	schuld <i>c.</i> 1 colpa. 2 débit.
schilderkunst <i>c.</i> pitura; “ niets is voor mij belangrijker dan de ~ ”: “gnente a l'é pì amportant pér mi che la pitura” (<i>Rembrandt</i>).	seconde <i>c.</i> second.
schildpad <i>c.</i> tartùa, tartaruga.	secretaresse <i>c.</i> segretaria.
schip <i>n.</i> nav.	seizoen <i>n.</i> stagion; wat is het beste ~ om Piëmont te bezoeken? Cola ch'a l'é la stagion pì adata pér visité 'l Piemont?
schoen <i>c.</i> scarpa.	selderij <i>c.</i> sener.
	september stember.
	servet <i>n.</i> sarviëtta, sërvietta salviëtta.

S-Hertogenbosch (*sità, stad*) S-
Hertogenbosch.
sigaret *c.* sigarëtta.
sinaasappel *c.* portugal, përtugal.
sirene *c.* siren-a.
siroop *c.* siròp.
sjaal *c.* salet.
skrikken *v.* sbaruvé.
sla *c.* salada.
slaan *v.* sgiaflé.
slaap *c.* sògn, seugn; **in ~:**
andurmì.
slaapwagen *c.* vagon let.
slager *c.* maslé.
slak *c.* lumassa.
slang *c.* sérpent, serp.
slee *c.* lesa, slita.
slede *c.* lesa, slita.
steutelgat *n.* përtus èd la seradura.
slof *c.* patin.
slok *c.* golà, gorà.
sloot *c.* fossal.
slopen *v.* demolì.
slot *n.* 1 seradura. 2 castel. 3
conclusion.
sluw *adj.* furb.
smaak *c.* gust.
smeren *v.* lubrifiché.
smering *c.* lubricassion.
snee *c.* fëtta.
sneeuw *c.* fiòca.
sneeuwen *v.* fioché.
snel *adj.* lest, ràpid.
snelheid *c.* velocità.
snijden *v.* tajé.
soep *c.* mnestra.
soepbord *n.* tasson.
sok *c.* causset.

soldaat *c.* soldà.
soldeerbout *c.* saldator.
Spaans *adj.* spagneul.
Spanje (*nassion, natie*) Spagna.
spanning *c.* tènsion, tension.
sparen *v.* risparmié.
spatbord *n.* parafangh.
speeksel *n.* saliva.
speelgoed *n.* dësmora.
spek *n.* lard.
spel *n.* gieugh.
spelen *v.* gieughe, dësmoresse;
wil je ~? It veule gieughe?
speler *c.* giogador.
spelling *c.* ortografia.
spiegel *c.* specç.
spijsvertering *c.* digestion.
spin *c.* ragnà.
spinazie *c.* spinass.
spjît *c.* ringret.
spons *c.* spogna.
spoor *n.* binari; **op welk ~**
vertrekt de trein naar
Centallo? Da che binari a part èl
treno pér Sental?
spoorweg *c.* ferovìa.
spreekwoord *n.* proverbi.
spreken *v.* parlé; **excuseer mij,**
spreekt u Piëmontees? Ch'a
scusa, a parla piemontèis? **Nee,**
ik spreek geen Piëmontees: no,
i parlo nen piemontèis.
springen *v.* sauté.
sprong *c.* sàut.
stad *c.* sità.
stadion *c.* stadi(o); **is er**
vanavond een voetbalwedstrijd
in het ~ “delle Alpi”? Stassèira

a-i é na partìa a lë stadi(o) “delle Alpi”?	stoppen <i>v.</i> <i>I</i> fèrmesse; stopt de trein in Oulx? A ferma 'l treno a Ols? 2 chitela, piantela lì.
staking <i>n.</i> siòpero.	straal <i>c.</i> ragg.
stal <i>c.</i> stabi, stala.	stralung <i>c.</i> radiassion.
stamelen <i>v.</i> zagajé.	strand <i>n.</i> spiagia, riva dël mar.
staren <i>v.</i> fissé.	streekgerecht <i>c.</i> specialità, pietansa local; wat is uw ~? De “ bagna càuda ”: cola ch'a l'è vòsta specialità local? La bagna càuda.
station <i>n.</i> stassion; waar is het ~ "Porta Susa"? andova ch'a l'è la stassion èd Pòrta Susa?	streng <i>adj.</i> sever.
steeg <i>c.</i> vìcol.	stro <i>n.</i> pàja.
steken <i>v.</i> pogné.	studentenmensa <i>c.</i> mensa dj'universitari.
stekker <i>c. (el.)</i> spin-a.	sturen <i>v.</i> mandé.
stelen <i>v.</i> robé.	stuurwiel <i>n.</i> volant.
stenen <i>adj.</i> èd pera.	suiker <i>c.</i> sùcher.
ster <i>c.</i> stèila; een ~: na stèila; vijf sterren : sinch èstèile.	suikerzieke <i>c.</i> diabétich.
stewardess <i>c.</i> hostess.	supermarkt <i>c.</i> supermèrcà.
stiefmoeder <i>c.</i> marastràù.	supporter <i>c.</i> tifos; ik ben ~ van de Juventus club/Toro club/Ajax club: i son un tifos èd la Juve/dël Tòr/d'l'Ajax.
stier <i>c.</i> tòr.	sympathiek <i>adj.</i> simpàtich.
stijf <i>adj.</i> rigid.	synagoge <i>c.</i> sinagòga; waar is de ~? andova ch'a l'è la sinagòga?
stijgen <i>v.</i> rampié, rampigné.	
stil <i>adj.</i> tranquil.	
stilte <i>c.</i> silensi.	
stoep <i>c.</i> marciapé.	
stof <i>c.</i> <i>I</i> sostansa, materia. <i>2 pòver.</i>	
stoom <i>c.</i> damp, vapor.	

T

taai *adj.* dur.

taal *c.* lenga; **de Piëmonteze** ~: la lenga piemontèisa.

taart *c.* torta.

tabak *c.* tabach.

tabakswinkel *c.* tabachin.

tabel *c.* tabela.

tactiek *c.* tática.

tafellaken *n.* tovàja.

tak *c.* rama, ram.

talent *n.* talent.

tand *c.* dent.

tandarts *c.* dentista.

tandpasta *c./n.* dentifrissi.

tandvlees *n.* zanziva.

tandzijde *c.* fil interdental.

tank *c.* serbatòri.

tante *c.* magna, zia.

taptemelk *c.* làit sensa fior.

tarief *n.* tarifa.

taxi *c.* taxi; **excuseer mij, waar staan de taxi's?** ch'a scusa, andova ch'as treuvo ij taxi?

taxichauffeur *c.* tassista.

te *adv.* tròp.

techniek *c.* técnica.

technisch *adj.* técnich.

tegengesteld *adj.* contrari.

tehuis *n.* ospissi.

teken *n.* segni, indissi.

tekenen *v.* 1 disegnè. 2 firmé.

tekenfilm *c.* carton animà.

tekenspreken *v.* contradì.

tekenstelling *c.* contrast.

tekenwerping *c.* obiession.

telefoon *c.* telefon(o).

telefoongesprek *n.* telefonà, telefonada.

telefoonnummer *n.* nùmer èd telefon(o); **wat is jouw ~?** Che nùmer èd telefon(o) it l'has?

telegram *n.* telegrama.

teleurstellen *v.* delude.

teleurstelling *c.* delusion.

televisie *c.* television.

televisietoestel *n.* televisor.

tempel *c.* tempi.

temperatuur *c.* temperatura.

tempo *n.* velocità.

tent *c.* (*camping*) tenda; **kan ik hier onze ~ opzetten?** (i) peuss pianté nòsta tenda ambelessì?

terecht *adj.* giust.

terugkeer *c.* artorn, ritorn.

terugkeren *v.* artorné, ritorné.

terwijl *cong.* mentre (che).

testament *n.* testament.

tevreden *adj.* sodisfait; ~ **zijn:** esse sodisfàit; **wij zijn ~ met ons bezoek in Piëmont:** i soma

sodisfait èd nòsta vísita an Piemont.	toogbar <i>c.</i> bancon dël bar.
TGV <i>c.</i> TGV, treno a àuta velocità fransèis; excuseer mij, waar kan ik de ~ naar Paris nemen? Ch'a scusa, andova i peuss pijé 'l TGV pér Paris?	tòrbido <i>adj.</i> stérbol.
theater <i>n.</i> teàter, teàtro.	totaal <i>adj.</i> global, total.
thee <i>c.</i> té; ~ met citroen: té al limon.	totdat <i>conj.</i> fin-a a che.
theekopje <i>n.</i> tassa da hè.	touw <i>n.</i> còrda.
theepot <i>c.</i> tejera.	traag <i>adj.</i> lent.
theorie <i>c.</i> theorie.	traan <i>c.</i> làcrima, lerma.
thermometer <i>c.</i> termòmetro.	trainer <i>c.</i> (ëdco: coachen) alenator.
thuis <i>adv.</i> antecà, a ca; bij mij thuis: a mia ca; hij komt heel laat ~: a ven-a a ca bin tard.	training <i>c.</i> alenament.
tijd <i>c.</i> temp; wij zijn op ~: i soma an orari; ik kan al mijn ~ besteden aan schilderen: i son bon a passé tut me temp a pituré (<i>Rembrandt</i>).	tram <i>c.</i> tram.
tijdschrift <i>n.</i> rivista.	transatlantisch <i>adj.</i> transatlàntich.
tijger <i>c.</i> tigre.	transpiratie <i>c.</i> traspirassion.
Tilburg (<i>stad, sità</i>) Tilburg.	transport <i>n.</i> traspòrt.
timmerman <i>c.</i> munusié.	transporteren <i>v.</i> trasporté.
toegangsprijs <i>c.</i> pressi d'intrada, pressi dël bijèt; wat is de ~ voor het "Museo Egizio"? vâire a costa 'l bijèt pér el Muséo Egissio?	trede <i>c.</i> scalin.
toekomst <i>c.</i> futur.	trein <i>c.</i> treno; hoe laat vertrekt de ~ naar Alba? A che ora a part el treno pér Alba? Tussen Carmagnola en Turijn vertrekt de ~ elk half uur: tra Carmagnòla e Turin el treno a part tute le mes'ore; op welk spoor vertrekt de ~ naar Bardonecchia? da che binari a part el treno pér Bardonecia?
toenemend <i>adj.</i> progressiv.	trekken <i>v.</i> tiré.
toerisme <i>n.</i> turism.	trompet <i>c.</i> tromba.
toerist <i>c.</i> turista.	tropisch <i>adj.</i> tropical.
toestemming <i>c.</i> pèrmess.	trouwen <i>v.</i> mariesse, sposesse.
tomaat <i>c.</i> tomàtica.	truffel <i>c.</i> trìfolia; de witte truffels van Alba: le trìfole bianche d'Alba.
tonijn <i>c.</i> tonn.	trui <i>c.</i> majon.
	tuin <i>c.</i> giardin.
	tuinbouwschool <i>c.</i> lagere ~: scòla professional pér el giardinagi.

tuinere *c.* giardiné.

tuinieren *c.* giardinagi.

tulp *c.* tulipan.

tunnel *c.* galerìa.

Turijn (*hoofdstad, capleu*) Turin.

tussen *prep.* tra; ~ **drie en vier:**

tra tre bòt e quatr'ore.

tussen *prep.* tra, fra.

tussenpoos *c.* interval.

tweede *adj.* second.

tweedehands *adj.* èd seconda
man.

tweeling *c.* gemej.

tweepersoonskamer *c.* stans(i)a
pér doe përsone.

type *n.* tipo.

U

ui *c.* siola.

uiteindelijk *adj.* final.

uitgaan *v.* seurte.

uitgang *c.* surtìa.

uitgave *c.* edission.

uitje *n.* siolin.

uitrit *c.* surtìa.

uitspraak *c.* pronunsia; **een goede**

Nederlandse ~: na bon-a

pronunsia olandèisa.

uitspreken *v.* pronunsié.

uitstapje *n.* gitá.

uitstekend *adj.* ecelent.

uitvoeren *v.* esporté.

uitwisselen *v.* scambié.

universeel *adj.* universal.

universiteit *c.* università.

urgent *adj.* urgent.

urgentie *c.* urgensa.

uitzondering *c.* ecession.

Utrecht (*stad, sità*) Utrecht.

uur *n.* ora (*met een, twee en drie:*

bót); **het is twaalf** ~: a l'ë mësdì;

om twaalf ~: a mësdì; **het is**

twee ~: a l'ë doi bòt; **het is vijf**

~: a l'ë sinch ore; **ik kom om**

negen ~'s **morgens**: i rivo a

neuv ore 'd matin.

V

vaak *adv.* soens.
vaart *c.* rapidità.
vaas *c.* vas.
vaderstad *c.* sità natìa.
vakantie *c.* vacansa.
vallei *c.* valada.
vallen *v.* robaté.
valuta *c.* valuta.
van *prep.* èd, 'd, dë; **het boek is ~ ons:** èl liber a l'é nòst(r).
vanavond *adv.* stassèira.
vandaag *adv.* ancheuj; **wat voor dag is het ~?** Che di a l'é ancheuj? **De hoeveelste is het ~?** Vaire i n'oma ancheuj?
vanmiddag *adv.* ancheuj apress-disné.
vanmorgen *adv.* stamatin.
vannacht *adv.* staneuit.
vanochtend *adv.* stamatin.
varen *v.* navighé.
vast *adj.* fiss.
veldbed *n.* branda.
veldkijker *c.* binòcol.
vennoot *c.* sòcio.
ventiel *n.* válvola.
veranderlijk *adj.* variàbil.
verantwoordelijk *adj.* responsàbil.

verbazing *c.* maravìja.
verbergen *v.* stërmé.
verbinding *c.* legam.
verboden *adj.* vietà.
verdediging *c.* difëisa.
verdienen *v.* merité.
verdienste *c.* mérit.
verdriet *n.* dëspiasì.
verduistering *c.* ecliss, eclisse.
verdwijken *v.* sparì.
vereinigen *adj.* uni.
vergelijking *c.* paragon.
vergeten *v.* dësmentié.
vergif *n.* velen.
vergrootglas *n.* lent d'ingrandiment.
vergunning *c.* përmess.
verhuizing *c.* tramud.
verifiëren *v.* verifiché.
verjaardag *c.* complean, aniversari; **hartelijk gefeliciteerd met je ~:** tanti auguri pér tò complean.
verkeer *n.* tràfich.
verkeerslicht *n.* (ëdcò: **stoplicht**) semàforo.
verklaring *c.* dichiarassion, spiegassion.
verkopen *v.* vende.

verleden *adj.* precedent.
verliefd *adj.* inamorà.
verliezen *v.* perde; **wij zijn**
verdwaald; i l'oma pérduisse.
verloofde *c.* (él) moros (*m.*), (*la*)
 morosa (*f.*).
verlossen *v.* liberé.
vermijden *v.* evité.
vermoeid *adj.* strach.
vermoeien *v.* straché, stofié.
verontschuldigen *v.* scusé.
verpakking *c.* ambalagi.
verplicht *adj.* obligatòri.
verplichten *v.* oblighé.
verplichting *c.* òbligh.
verraast *adj.* maravijà.
verschieten *v.* sbiadì.
verschil *n.* diferença.
verschillend *adj.* different, divers.
vertalen *v.* tradùe.
vertrekken *v.* parte; **hoe laat**
vertrekt de trein naar
Fossano? A che ora a part él
 treno pér Fossan? **De trein**
vertrekt elk half uur: él treno a
 part tute le mes'ore.
vertrektijd *c.* ora 'd ~ partensa.
vertrouwd *adj.* familiar.
vertrouwen *n.* fiducia.
vervelend *adj.* noios, fastidios.
verwarmen *v.* scaudé.
verwonden *v.* ferì.
verzenden *v.* spedì.
verzet *n.* resistensa.
vestigen *v.* stabili.
vettig *adj.* oncc.
vezel *c.* fibra.
vibratie *c.* vibrassion.

vierkant *adj.* quadrà.
vijg *c.* fia, fi.
vijl *c.* lima.
vinden *v.* trové; **wat vijnd jij er**
van? Cos(a) ch'it na pense?
vingerhoed *c.* dial.
viool *c.* violin.
visser *c.* pëscador.
vlag *c.* drapò, bandiera.
vlakte *c.* pianura.
vlees *n.* carn.
vlieg *c.* 1 mosca. 2 vòl.
vliegen *v.* volé; **de vliegende**
Hollander: l'olandèis volant.
vliegtuig *n.* avion, aparechio; **per**
 ~: an avion.
vlinder *c.* parpaion, farfala.
vlo *c.* pùles.
vloeibaar *adj.* liquid.
vloer *c.* paviment.
vloerkleed *n.* tapiss.
vochtig *adj.* ùmid.
vochtigheid *c.* umidità.
vod *n.* strass.
voedsel *c.* ròba da mangé.
voet *c.* pé.
voetbalwedstrijd *c.* partìa 'd
 balon.
vogel *c.* osel.
volk *n.* pòpol.
voltage *c./n.* voltagi.
voogd *c.* tutor.
voor *prep.* dnans a; pér.
voorbereiden *v.* parié.
voordeel *n.* vantagi.
voordelig *adj.* vantagios.
voorlopig *adj.* provisòri.
voorrang *c.* precedensa.

voorspelling *c.* prevision.
voorstellen *v.* presenté, presënté.
voorwendsel *n.* pretest.
vorbij *prep.* oltra (a).
vork *c.* forciolin-a, fotlin-a.
vorm *c.* forma.
vos *c.* volp.
vragen *v.* domandé.
vrede *c.* pas.
vreedzaam *adj.* pacìfich.
vreemdeling *c.* forésté.
vreselijk *adj.* terìbil.
vriezen *v.* gelé.
vrij *adj.* liber.

vrijdag *c.* vënner; **op ~:** èd vënner.
vrijheid *c.* libertà, libërtà.
vrijstelling *c.* esension.
vrijwillig *adj.* volontari.
vroege *adj.* precedent.
vuil *adj.* spòrch.
vuist *c.* pugn.
vulkaan *c.* vulcan.
vullen *v.* ampinì, riempe.
vulpen *c.* piuma stilogràfica.
vuur *n.* feu.
vuurtoren *c.* far (*an sla riva dël mar*).

W

waaier *c.* vantàj, vëntàj.
waar *adj.* vèj; ver; **is het ~ dat de**
Piëmontezen de "bagna
càuda" eten? A l'é vèj che ij
piemontèis a mangio la "bagna
càuda"? **echt ~:** verament? **Dat**
is ~: a l'é vèj.
waardeloos *adj.* sensa valor.
waarheid *c.* verità.
wachten *v.* speté.
wandeling *c.* spassegiada.
wandellaarzen *pl.* scarponcin.
wankeln *v.* strambié.
wanneer *adv.* quand, (quandi); ~
kan ik komen? Quand ch'i
peuss ven-e?
wanorde *c.* rabel, confusion.
warboel *c.* disórdin, ambreuj.
was *c.* I sira. 2 ròba lavà, ròba da
lavé.
wasmachine *c.* lavatrís.
waspoeder *n.* detersiv.
wassen *v.* lavé.
wat *pron.* còsa, cosa, cos' .
water *n.* eva; **warm ~:** eva càuda.
we *pron.* (ëdcò: **wij**) nojàutri.
wedloop *c.* gara.
wedstijd *c.* partìa; **het is een saaie**
~: a l'é na partìa nojosa.
weduwe *c.* vïdua.

weduwnaar *c.* vïduo.
week *c.* sman-a; **binnen een ~:**
entro na sman-a, da sì a na
sman-a; **volgende ~:** la sman-a
ch'a ven; **over een ~:** da sì a na
sman-a.
weer *n.* temp (atmosférich); **het ~**
is mooi: ël temp a l'é bel.
weerstaan *v.* resiste.
weg *c.* stra; **wij zijn op ~ naar**
Zevenhuizen: i soma an camin a
andé a Zevenhuizen⁹.
wei *c.* prà.
wekker *c.* digiarin.
weldra *adv.* tra pòch, prest.
wellicht *adv.* forse, forsi.
welnu *interj.* ebin!
wereld *c.* mond.
werkelijk *adj.* ver.
werkeloos *adj.* disocupà.
werken *v.* travajé.
werktuig *n.* utènsil.
westen *n.* ovest; **de zon gaat in**
het westen onder: ël sol a

9

Ant ij Pais Bass a-i é doi pais ch'a së
s-ciamo Zevenhuizen, un vzin a
Groninga (Groningen) e l'àutr bastansa
vzin a L'Aia (Den Haag); ël nòm a veul
dî literalment "Set ca".

tramonta a òvest.
wet *c.* lèj, lege.
wetenschapper *c.* òm dë siensa.
wettig *adj.* legal, legitim.
wiel *n.* roa.
wijn *c.* vin; **de beroemde witte en rode wijnen van Asti:** ij famos vin bianch e ross d'Ast.
wijngaard *c.* otin, vigna.
wijnkaart *c.* lista dij vin.
wijnstok *c.* (*pianta*) vis.
wijnstreek *c.* zòna vinìcola, teritòri vinìcol; **in Italië wordt Piémont beschouwd als de beste ~:** an Italia, 'l Piemont a l'é considerà la pì amportanta zòna vinicola.
wijsheid *c.* sagëssa.
willen *v.* vorèj.
wind *c.* vent.
winderig *adj.* vèntos.
windmolen *c.* mulin a vent.
winkel *c.* negòssi.
winnen *v.* vince.
winter *c.* invern; **in de ~:**

d'invern.
wiskunde *c.* matemàtica.
wiskundig *adj.* matemàtic.
woede *c.* rabia.
woensdag *c.* mèrcol.
woestijn *c.* desert.
wol *c.* lan-a.
wolf *c.* luv.
wolk *c.* nìvola.
wolkenkrabber *c.* gratacièl.
wond *c.* ferìa, lesion.
wonder *n.* miràcol.
woonkamer *c.* salòt.
woonplaats *c.* residensa.
woord *n.* paròla.
woordenboek *n.* dissionari, vocabolari; **ik wil graag een Nederlands-Piémontees ~, alstublieft:** i vorìa 'n vocabolari olandèis-piemontèis, pér piàsi.
worm *c.* verm.
worst *c.* sautissa; **~ van Bra:** sautissa 'd Bra.
wortel *c.* reis, radis.

Z

zaad *n.* smens.

zaag *c.* ressia.

zaal *c.* sala.

Zaandvoort (*stad, sità*)

Zaandvòòrt; **heb jij het kaartje voor ~ gekocht?** It l'has catà 'l bijèt pér Zaandvoort?

zacht *adj.* mòrbid.

zadel *n.* sela.

zak *c.* sacòcia.

zakdoek *c.* fassolet.

zaken *pl.* afé.

zakenman *c.* òm d'afé.

zalm *c.* salmon.

zand *n.* sabia.

zanderig *adj.* sabios.

zaterdag *c.* saba.

ze *pron.* (ëdcò: **zij**) chila; lor.

zeef *c.* siass.

zeep *c.* savon.

zegevierien *v.* trionfé.

zeggen *v.* di; **hoe zeg je “boek” in het Piëmontees?** Come ch'as dis “boek” an piemontèis?

zeil *n.* vela.

zeker *adv.* sicurament, certament.

zelden *adv.* rarament.

zeldzaam *adj.* rar.

zending *c.* spedission.

zenuw *c.* nerv.

zetten *v.* depon-e, posé.

zicht *n.* vista.

ziekenhuis *n.* ospidal.

zien *adv.* vèdde; **ik wil graag de Mole Antonelliana ~:** am piaserìa vèdde la Môle Antonelian-a.

zijde *c.* seda.

zijn *v.* esse.

zijn *pron.* sò [ëd chiel].

zijstraat *c.* traversa.

zin *c.* veuja, desideri; **zin hebben in:** avèj veuja 'd.

zitten *v.* seté; **gaan ~;** setesse.

zodra *conj.* nen apen-a.

zoeken *v.* serché, sérché.

zoen *c.* basin.

zomer *c.* istà; **de eerste dagen van de ~:** ij primi di dl'istà.

zomervakantie *c.* vacanse estive; **hoe lang duurt de ~ van de scholen in Piëmont?** Vaire a duro le vacanse estive dla scòla an Piemont? **In de ~:** d'istà.

zon *c.* sol.

zondag *c.* dumònica; **hoe laat zijn op ~ de Eucharistievieringen?** A che ora a son le mèsse la

dumìnica?	
zonder <i>prep.</i> sensa.	zus <i>c.</i> (ëdcò: zuster) seure, sorela.
zonsondergang <i>c.</i> tramont.	zwaar <i>adj.</i> pèis, pesant.
zonsopgang <i>c.</i> alba.	zwaartekracht <i>c.</i> gravità.
zorg <i>c.</i> magon.	zwak <i>adj.</i> débol.
zout <i>adj.</i> salà.	zwakheid <i>c.</i> debolëssa.
zout <i>n.</i> sal.	zwaluw <i>c.</i> randolin-a.
zoutvaatje <i>n.</i> saliera.	zweten <i>v.</i> sudé.
zuiderlijk <i>adj.</i> meridional.	zwijgen <i>v.</i> ste ciuto, tase.
Zuid-Holland (<i>provinsa</i>) Olanda dël Sud.	zwijgend <i>adj.</i> silensios.
zuurstof <i>c.</i> ossìgen.	Zwitserland <i>n.</i> Svìssera.
	zwoegen <i>v.</i> fatighé, travajé decis.
	Zwolle (<i>stad, sità</i>) Zwolle.

**CIT DISSIONARI DLE LENGHE
OLANDÈISA E PIEMONTÈISA**

II

Piemontèis - Olandèis

Claudio Panero

NEDERLANDS – PIËMONTEES
• WOORDENBOEK •

II

Piémontees - Nederlands

Claudio Panero

A

- a** *prep.* **I** (*mòto a leu*) naar; **i veul**
andé ~ Ceva: ik wil naar Ceva
gaan; **andé ~ ca:** naar huis gaan;
~ **l'éstero:** naar het buitenland. **2**
(*stat an leu*) in; **i son ~ l'oberge**
“**Savòia**”: ik logeer in hotel
“**Savoye**”; **i son ~ ca:** ik ben
thuis. **3** (*temp*) om; ~ **mësdi:** om
twaalf uur.
- abandoné** *v.* verlaten.
- abastansa** *av.* genoeg.
- abitant** *m.* inwoner, bewoner.
- abitual** *ag.* gewoonlijk,
gebruikelijk.
- abitualment** *av.* gewoonlijk.
- abitùdin** *f.* gebruik, gewoonte.
- abolì** *v.* afschaffen.
- abonament** *m.* abonnement.
- abreviasson** *f.* afkorting.
- acelerator** *m.* gaspedaal.
- aceleré** *v.* snelheid opvoeren.
- acendin** *m.* aansteker.
- aceté** *v.* aannemen.
- àcid** *ag.* zuur.
- acompanné** *v.* (ook: **compagné**)
begeleiden.
- acont** *m.* aanbetaling.
- acòrdi** *m.* overeenkomst, akkoord;
d'~: in orde; **fé n'~:** een akkoord
- sluiten.
- acumulator** *m.* accu.
- adess** *av.* thans, nu; **da ~ an peui:**
voortaan.
- aeropòrt** *m.* luchthaven; **a-i é 'n**
sërvissi d'autobus pér l'~ èd
Turin-Caselle? is er een
busdienst naar de luchthaven
van Turijn-Caselle? ~ **èd Coni-**
Levaldis: luchthaven van
Cuneo-Levaldigi.
- afé** *m.* aangelegenheid; **j'~:** zaken;
- fé ~ con quajeun:** zaken doen
met iemand.
- afit** *m.* huur; **pijé an ~:** huren; **dé**
an ~: verhuren.
- Àfrica** *f.* Afrika; ~ **dèl Sud:** Zuid-
Afrika.
- african** *ag.* Afrikaans.
- agenda** *f.* agenda.
- agent** *m.* agent; ~ **imobiliar:**
makelaar.
- agnolòt** *pl.* (*streekgerecht*) soort
ravioli gevuld met gehakt,
groenten, knoflook en
tuinkruiden.
- agost** *m.* augustus; **a ~:** in
augustus; **a l'inissi d'~:** begin
augustus; **a la fin d'~:** eind

augustus.	Joop.
agricol <i>ag.</i> landbouw- (<i>pref.</i>).	ambient <i>m.</i> milieu.
agricultura <i>f.</i> landbouw.	embrassé <i>v.</i> omhelzen.
Aich (<i>stad, sità – 156 m.</i>) Acqui Terme.	ambulansa <i>f.</i> ambulance; ch'a ciama n'~, pér piásì: roep een ambulance, alstublieft.
iron <i>m.</i> reiger.	amel <i>m.</i> honing.
aj <i>m.</i> knoflook.	América <i>f.</i> (ook: Mérica) Amerika.
Ajé (<i>dorp, pais – 315 m.</i>) Agliè; i soma 'ndait a pé da ~ a San Giòrs: wij zijn van Agliè naar San Giorgio gelopen.	american <i>ag.</i> (ook: merican) Amerikaans.
ala <i>f.</i> vleugel.	amis <i>m.</i> vriend; a l'ha gnuñ ~: hij heeft geen vrienden.
alarm <i>m.</i> alarm.	amor <i>m.</i> liefde.
Alba (<i>stad, sità – 172 m.</i>) Alba; le trifole d'~: de truffels van Alba;	amortisator <i>m.</i> schokbreker.
doman i visitereu ~: morgen zal ik Alba bezoeken.	amparé <i>v.</i> leren; am piaserà ~ 'n pò 'd piemontèis: ik wil graag een beetje Piëmontees leren.
álbom <i>m.</i> album; ~ da disegn: schetsboek.	ampinì <i>v.</i> (ook: riempe) vullen.
alea <i>f.</i> laan.	amportant <i>ag.</i> (ook: important) belangrijk.
alégher <i>ag.</i> vrolijk.	amprovis <i>ag.</i> plotseling.
alegría <i>f.</i> pret	amprovisament <i>av.</i> opeens.
alenator <i>m.</i> coachen, trainer.	an <i>prep. I</i> (<i>mòto a leu</i>) naar; ~ che diression i deuv andé? Welke richting moet ik nemen?
alergia <i>f.</i> allergie.	2 (<i>stat an leu</i>) in; • ~ piemon-tèis: in het Piëmontees.
alfabet <i>m.</i> alfabet.	analisé <i>v.</i> analyseren.
aliment <i>m.</i> voedsel.	anàlisi <i>f.</i> analyse.
alora <i>av.</i> toen.	ànanas <i>m.</i> ananas.
alòsn <i>m.</i> (ook: lòsna) bliksem.	anans <i>av.</i> vooruit, voorwarts;
alpinism <i>m.</i> bergsport.	sèmpre ~ drit: steeds rechtdoor;
alt <i>inter.</i> halt.	ch'a vada/von-a ~: ga rechtuit.
altar <i>m.</i> altaar.	ancaminé <i>v.</i> beginnen.
altretant <i>av.</i> evenveel.	ancheuj <i>av.</i> vandaag; che di a l'é ~? Wat voor dag is het vandaag?
altriment <i>av.</i> anders.	anciova <i>m.</i> ansjovis.
alucinassion <i>f.</i> hallucinatie.	
ambalagi <i>m.</i> vepakking.	
ambassada <i>f.</i> ambassade.	
ambelessì <i>av.</i> (ook: sì) hier; (<i>al telèfon</i>) ~ a parla Bepe: met	

ancontré *v.* ontmoeten; **i l'oma**
già ancontrasse na vòlta:
 we/wij hebben elkaar wel eens
 ontmoet.

ancora *av.* nog; **~ na vira/vòlta:**
 nog eens.

andaré *av.* terug, achteraan.

andé *v.* **I** gaan; **andé al cine:** naar
 de bioscoop gaan; **i von/vad(o)**
a ca: ik ga naar huis; **i peuss**

nen ~, purtròp i l'hai/heu nen

temp: ik kan niet gaan, ik heb
 helaas geen tijd. **2 (con un mes**
 $\ddot{e}d$ *traspòrt*) rijden. • **Com'a va?**

Bin, mersi: (*quand ch'as dà dlè*
sgnor) hoe gaat het met u? Met
 mij gaat het goed, dank u;
(quand ch'as dà dël ti) hoe gaat
 het met jou? Goed, bedankt. [ik
 ga mi i vad(o)/von, jij/je gaat *ti it*
vas/vèj, hij gaat *chiel a va*, zij/ze
 gaat *chila a va*, wij/we gaan
nojàutri i andoma, jullie gaan
vojàutri i andeve, zij/ze gaan *lor*
a van].

Andesen (*dorp, pais – 306 m.*)
 Andezeno.

andova *av.* (ook: **anté, landa**)
 waar; **ch'a scusa, ~ ch'as**
treuv(a) la ca d'Anna Frank?
 excuseer mij, waar is het huis
 van Anne Frank? **Da ~ it ven-e?**
I ven-o da Vilarperosa; Waar
 kom je vandaan? Ik kom uit
 Villarperosa.

andoviné *v.* raden.

andurmì *adj.* in slaap.

andurmissee *v.* in slaap vallen;

mentre ch'i scotava la mùsica,
i son/l'heu andurmime: terwijl
 ik naar de muziek luisterde, viel
 ik in slaap.

anel *m.* ring.

anfluensa *f.* **I (maladìa)** griep. 2
 invloed.

anfòra *av.* (ook: **an fòra**) ver; **a**
l'é ~? Is het ver?

angegné *m.* (ook: **ingegnè**)
 ingenieur.

angign *m.* apparaat.

angléis *ag.* (ook: **ingleis**) Engels;
ch'a disa, a parla ~? Excuseer
 mij, spreekt u Engels?

Angreugna (*dorp, pais – 782 m.*)
 Angroagna.

ània *f.* eend.

anlevé *v.* grootbrengen.

ann *m.* (*pl. agn*) jaar; **I'~ passà:**
 vorig jaar; **st'~ ch'a ven(-a):**
 volgend jaar; **st'~:** in dit jaar, dit
 jaar; **tutí j'agn:** ieder jaar; **vàire**
agn it l'has? Hoe oud ben jij?

Anna *n.p.* Anne.

annamorà *ag.* verliefd; **i son ~ 'd**
ti: ik ben verliefd op jou.

annual *ag.* jaarlijks.

ansegnant *m.* leraar.

ansema *av.* samen, gezamenlijk.
ansian *ag.* oud, bejaard.

anté *av.* (ook: **andova, landa**)
 waar; **ch'a scusa, ~ ch'as**
treuv(a) la ca d'Anna Frank?
 excuseer mij, waar is het huis
 van Anne Frank?

antecà *av.* thuis.

anter *ag.* heel, geheel.

anteressant *ag.* (ook: **interessant**) interessant.
anternassional *ag.* internationaal.
antich *ag.* oud, antiek.
antiquari *m.* antiekzaak.
antramentre *av.* ondertussen.
anvischē *v.* aansteken, aanzetten.
aparechio *m. I* (ook: **avion**)
 vliegtuig; ~ **a reassion:**
 straalvliegtuig; **an** ~: per
 vliegtuig. 2 toestel, apparaat.
aparission *f.* verschijning.
apartament *m.* flat, appartement.
apen-a *av.* nauwelijks.
aperitiv *m.* aperitief.
aplaudì *v.* applaudisseren.
apliché *v.* toepassen.
apopré *av.* ongeveer.
apress-disné *av.* (ook: **ëd dòp-mësdi**) 's middags.
aprossimativament *av.* ongeveer.
aptit *m.* eetlust.
àquila *f.* arend.
àrab **A** *m.* Arabier. **B** *ag.*
 Arabisch.
arancion *ag.* oranje.
arbi *m.* kribbe.
arbicòch *m.* (ook: **albicòch, armognangh**) abrikoos.
arch *m.* boog.
architet *m.* architect.
architetura *f.* architectuur.
arest *m.* aanhouding.
argent *m.* zilver.
aria *f.* lucht.
ariv *m.* annkomst.
arlògi *m.* horloge, clock; ~ **da**
 pols: polshorloge.

armari *m.* kast, kleerkast.
armognan(gh)¹⁰ *m.* (ook:
albicòch, arbicòch) abrikoos.
armonia *f.* harmonie.
arnèis *m. I* werktuig. 2 (*wijn*)
 Arneis.
arogant *ag.* verwaand.
Aron-a (*stad, sità* – 212 m.) Arona.
aròst *m.* gebraden.
arpa *f.* harp.
arpòs *m.* rust.
arposesse *v.* rusten.
arsèive *v.* (ook: **riceve**)
 ontvangen, krijgen.
art *f.* kunst; **euvra d'~:**
 kunstwerk.
articiòch *m.* artisjok.
artificial *ag.* kunstmatig.
artigianà *m.* handwerk.
artista *m.* kunstenaar (*f.*
 kunstenares).
artorn *m.* (ook: **ritorn**) terugkeer.
artorné *v.* (ook: **ritorné**)
 terugkomen, terugkeeren.
arvèdse *interj.* tot ziens.
arzigh *m.* risico.
as *pron. part.* men; ~ **parla**
piemontèis: men spreekt
 Piëmontees.
ascoltator *m.* luisteraar.
Asia *f.* Azië.
asil *m.* azijn; **anciove a l'~:**
 ansjovissen met azijn.

¹⁰ De naam **armognangh** komt uit Armenië. – Ël nòm a indica l'origin èd l'**armognangh** (*Arménia*).

asma *f.* astma.
aso *m.* ezel.
àsola *f.* knoopsgat.
ass *m.* (*ëd bòsch*) as, plank.
assegn *m.* cheque; **librèt ëd j'~**:
 chequeboekje; ~ **postal**:
 postcheque.
assel *m.* staal.
assenseur *m.* lift.
assicurassion *f.* verzekering; ~ **an
 sla vita**: levensverzekering.
assion *f.* handeling.
assistensa *f.* bijstand.
assistant *m.* assistent.
Ast (*stad, sità – 123 m.*) Asti.

Asti - Ast

atënsion *f.* aandacht.
ateragi *m.* landing.
atleta *m.* atleet.
atmosfera *f.* atmosfeer.
atòmich *ag.* atomisch.
ator *m.* acteur.
atris *f.* actrice.
atual *ag.* actueel, tegenwoordig.
auguri! *inter.* gefeliciteerd!

aussé *v.* optillen; **ausesse** opstaan.
Australia *f.* Australië.
Àustria *f.* Oostenrijk.
àut *ag.* **I** hoog, groot, lang; (**chiel**)
a l'é àut un méter e stantetré:
 hij is een meter drie en zeventig
 lang; **s'erbo-sì a l'é àut neuv**
méter: deze boom is negen
 meter hoog. **2 (volum)** luid.
autëssa *f.* hoogte.
àutobus *m.* bus; **I'~ a l'ha vint**
minute d'artard / 'd ritard: de
 bus is twintig minuten te laat;
andova ch'a l'é la fèrmà dl'~?
 Waar is de bushalte? **Ch'a
 scusa, quand ch'a passa 'l
 prim ~ pér el Lingòt?** Excuseer
 mij, hoe laat vertrekt de eerste
 bus naar Lingotto?
automàtic *ag.* automatisch.
automobilista *ag.* automobilist.
autònòm *ag.* autonoom.
autor *m.* auteur, schrijver.
autoritari *ag.* autoritair.
autostrà *f.* snelweg, autosnelweg.
àutr *ag.* ander; **tra l'~:** onder
 andere; **l'un l'~:** elkaar; **sens'~:**
 zonder meer.
avèj *v.* hebben.
averbi *m.* bijwoord.
avìja *f.* bij.
avion *m.* (ook: **aparechio**)
 vliegtuig; ~ **ëd linea**:
 lijnvliegtuig; **an ~:** per vliegtuig.
avocat *m.* advocaat.
avril *m.* april; **a ~:** in april; **a
 l'inissi d' ~:** begin april; **al
 quindès d'~:** op 15 april.

B

bagagi *m.* (ook: **bagaglio**)
bagage.

bagn *m.* bad; fè 'l ~: een bad
nemen; i vorìa na stans(i)a con
él ~: ik wil graag een kamer met
bad.

bagnà *ag.* nat.

bagna càuda *f.* (*streekgerecht*)
bagna càuda; saus van olijfolie,
boter, koflook, (room) en
ansjovissen, waarin rauwe
groenten gedoopt worden; **cola**
ch'a l'é vòsta specialità? La ~:
wat is uw streekgerecht? De
“bagna càuda”.

bagnet verd *m.* (*streekgerecht*)
bagnet verd, groene saus.

balansa *f.* (ook: **bilancia**)
weegschaal.

balé *v.* dansen.

balen-a *f.* walvis.

balet *m.* ballet.

balon *m.* bal.

banana *f.* banaan.

banca *f.* bank.

bancarela *f.* kraam.

banch *m.* bank.

bandiera *f.* (ook: **drapò**) vlag.

bara *f.* stang.

barba *m.* 1 baard. 2 (zio) oom.
barbaresch *m.* (wijn)

Barbaresco.

barbera *m.* (wijn) Barbera.

barbé *m.* kapper; **i vad(o) / von**
rarament dal ~: ik ga zelden
naar de kapper.

barbis *pl.* snor.

barca *f.* boot; ~ a vela: zeilboot.

barchëtta *f.* bootje.

Bardonecia (*dorp, pais - 1312 m.*) Bardonecchia.

Barge (*stad, sità - 372 m.*) Barge.

barista *m.* barman.

baròch *ag.* barok.

baron *m.* hoop, stapel.

Bascen (*dorp, pais - 655 m.*)
Baceno.

Baceno - Bascen

basé *v.* kussen.

basëtte *pl.* bakkebaarden.

basin *m.* kus.

baslicò *m.* (ook: **basalicò**) basilicum.

bass *ag.* diep, klein.

bastansa *av.* genoeg, tamelijk.

baston *m.* stok.

batàja *f.* slag.

batésim *m.* doop.

batibeuj *m.* chaos.

baùl *m.* kist.

bech *m.* bek, snavel.

béive *v.* drinken; **it veule ~**

quaicòs? Wil je iets drinken?

bel *ag.* mooi; **a smìja ~:** dat ziet er mooi uit.

Belgio *m.* België.

Bene (*dorp, pais – 349 m.*) [Augusta Bagiennorum] Bene Vagienna.

benedission *f.* zegening.

benzin-a *f.* benzine; **vâire a costo des liter èd ~?** Hoeveel kosten tien liters benzine?

bérboté *v.* mopperen.

berèt *m.* muts.

bèrgé *m.* herder.

bero *m.* lam.

berta *f.* ekster.

bërtavlé *v.* babbelen.

bëstàj *ag.* schuin.

Beuves (*stad, sità – 590 m.*) (ook: Bòves) Boves.

bialera *f.* gracht, kanaal.

bianch *ag.* wit; **vin ~:** witte wijn.

biarava *f.* biet, beetwortel.

Bibia *f.* bijbel.

biblioteca *f.* bibliotheek.

bicer *m.* glas; **mes ~:** een half glas.

“Bicerin” *m.* (historische café in Turijn voor de kerk “La Consolata” – café stòrich a Turin dnans a la gesia ‘d “La Consolà”) “Bicerin”; **ch'a scusa, a peul pa dime andova ch'as treuv(a) èl ~?** Excuseer mij, kunt u mij zeggen waar de ~ is, alstublieft?

historische café
“Bicerin” in Turijn
– café stòrich
“Bicerin” a Turin.

bici *f.* fiets; **përcors an ~:** fietsroute; **(chila) a l'ha robatà da la ~:** ze viel van de fiets; **a van a Superga an ~:** ze gaan op de fiets naar Superga.

biciclëtta *f.* fiets.

Biela (*stad, sità – 420 m.*) Biella.

bijèt *m.* notitie, kaartje.

bilancia *f.* (ook: **balansa**) weegschaal.

bin *av.* goed; **com'a va? ~:** hoe gaat het? Goed.

binari *m.* spoor; **da che ~ a**

part(a) èl treno pér Casal? Op welk spoor vertrekt de trein naar Casale Monferrato?

binòcol *m.* verrekijker.

binvnù <i>ag.</i> welkom.
biola <i>f.</i> berk.
biologìa <i>m.</i> biologie.
biond <i>ag.</i> blond.
bira <i>f.</i> bier, pils.
birba <i>m.</i> schelm.
birerìa <i>f.</i> brouwerij.
biro <i>m.</i> kalkoen.
biscòt <i>m.</i> biscuit.
biscotin <i>m.</i> koekje.
bisson <i>m.</i> struik.
Bistagn (<i>dorp, pais – 175 m.</i>) Bistagno.

Heuvels in Piemont - *colin-a piemontèisa*

blëssa <i>f.</i> schoonheid.
bleu <i>ag.</i> blauw.
bloché <i>v.</i> blokkeren.
boca <i>f.</i> mond.
bochèt <i>m.</i> boeket.
bocin <i>m. (animal)</i> kalf.
bocioné <i>v.</i> schrobben, wrijven.
bocon <i>m.</i> hap.
“bogianen” <i>m.-f.</i> “bogianen” (bijnaam voor de Piëmontezen).
bognon <i>m.</i> zwelling.
bòja <i>f.</i> kever, kakkerlak.
bolè <i>m.</i> champignon (<i>comestibil</i>), paddestoel.

boletin méteo <i>m.</i> weerbericht.
bolon <i>m.</i> bout.
bomba <i>f.</i> bom.
bon <i>ag.</i> goed.
bon-aman <i>f.</i> fooi.
bonarda <i>f.</i> (wijn) Bonarda.
bon-assèira <i>inter.</i> goedendag.
bondì <i>inter.</i> goedemorgen.
bondos <i>ag.</i> overvloedig.
bonet <i>m. (streekgerecht)</i> bonet, boenet; cola ch'a l'é vòsta specialità? Ël ~: wat is uw streekgerecht? De “boenet”.
bon-umor <i>m.</i> opgeruimheid; ël ~ a l'é la manera pì bon-a pér superé le dificoltà: opgeruimheid is het beste middel om moeilijkheden te overwinnen.
bòrd <i>m.</i> kant, rand.
borgà <i>f.</i> dorp.
borgh <i>m.</i> dorp.
Borghfranch d'Ivrèja (<i>dorp, pais – 253 m.</i>) Borgofranco d’Ivrea.
Borgh San Dalmass (<i>stad, sità – 636 m.</i>) Borgo San Dalmazzo.
Borghsesia (<i>stad, sità – 354 m.</i>) Borgosesia.
bòrgn(o) <i>ag.</i> blind.
borsa <i>f.</i> 1 handtas; ~ dla spèisa: boodschappentas. 2 (<i>finansa</i>) beurs.
borsëtta <i>f.</i> handtas.
bosc <i>m.</i> 1 bos, woud. 2 hout; ëd ~: houten.
bòt <i>m.</i> klop, slag; a 'n ~: om een uur; a l'é doi ~ e mes: het is half drie.

bota *f.* (ook: **botelia**) fles.

botal *m.* vat.

botànica *f.* plantkunde.

botelia *f.* (ook: **bota**) fles.

boton *m.* knoop.

Bra (*stad, sità – 290 m.*) Bra; **a ferma/férma a ~ 'l treno?** Stop de trein in Bra? **La famosa sautissa 'd ~:** de beroemde worst van Bra.

brachet *m.* (wijn) Brachetto.

brâje *pl.* broek.

brajé *v.* schreeuwen.

branda *f.* veldbed

Brasil *m.* Brazilië.

brass *m.* arm; **a l'ha fasce mal al ~:** hij heeft de arm bezeerd.

brassabòsch *m.* klimop.

brassalèt *m.* armband.

brevet *m.* patent.

brich *m.* verhoging.

Briga Noarèisa (*dorp, pais – 345 m.*) Briga Novarese.

brigna *f.* pruim.

bròd *m.* bouillon; **~ vegetal:** groenteboillon.

broé *ag.* koken.

bròca *m.* spijker; **capi ciò pér ~:** misverstaan.

brusadura *f.* brandwond.

brusé *v.* verbranden.

brut *ag.* lelijk.

but *m.* boter; **an Piemont i**

mangioma nen èl ~ a colassion: in Piëmont eten we geen boter bij het ontbijt; **~-cacao:** lippenboter.

Burcin-a (*park, parch*) Burcina.

"Burcina" park - Brich dël parch "G. Piacenza": floridura 'd magg.

burla *f.* mop, grap.

Burons (*dorp, pais – 189 m.*) Buronzo.

Busca (*stad, sità – 500 m.*) Busca.

busìa *f.* leugen.

busiard *adj.* leugenhaar.

busta *f.* envelop.

but *m.* 1 knop. 2 (*obietiv*) doel.

buté *v.* zetten.

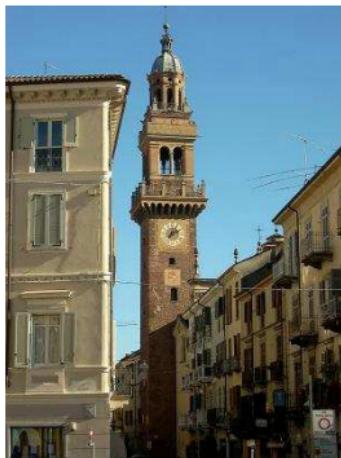
C

ca *f.* huis; **a mia** ~: bei mij thuis;
andé a ~: naar huis gaan; **esse a** ~: thuis zijn; **i son a** ~: ik ben thuis; **ven-e a** ~: thuis komen; **i von/vad(o) a** ~: ik ga naar huis.
caban-a *f.* hut.
cabarèt *m.* dienblad.
cacao *m.* cacao.
caden-a *f.* keten, ketting; ~ **dla bici**: fietsketting; ~ **'d montagne**: bergketen.
cadò *m.* (ook: **regal**) geschenk.
cadrega *f.* stoel.
café *m.* koffie.
calamità *f.* onheil.
calcòl *m.* berekening.
calcolatris *m.* rekenmaschine.
calcolé *v.* berekenen.
calé *v.* (*da 'n treno pér es.*) uitstappen.
calendari *m.* kalender.
calm *ag.* kalm.
calma *f.* kalmte.
calor *m.* warmte.
caloria *f.* calorie.
Cambiagn (*stad, sità – 253 m.*) Cambiano.
cambiament *m.* wijziging, verandering; ~ **climàtich**:

klimaatverandering.
cambié *v.* veranderen; **cambiesse** sich verkleden.
camel *m.* kameel.
caminé *v.* lopen; ~ **an pressa (core)**: snel lopen.
càmion *m.* vrachtwagen.
camisa *f.* hemd.
camisin-a *f.* blouse.
camp *m.* veld, akker; ~ **ëd gran**: korenveld.
campagna *f.* platteland.
campagnin *m.* (*paisan*) boer; **sò pare a l'é un** ~: zijn vader is boer.
campegé *v.* kamperen.
campegi *m.* camping.
campion *m.* kampioen.
campionà *m.* kampioenschap.
campé *v.* gooien.
camposant *m.* kerkhof.
camré *m.* kelner.
camrera *f.* 1 meid. 2 (*ant n'oberge*) kamermeisje.
can *m.* hond.
Canadà *m.* Canada.
canadèis *ag.* Canadees.
canal *m.* kanaal, gracht.
Canavèis (*streek, teritòri*)

Canavese.	càravan <i>m.</i> caravan.
cancelé <i>v.</i> annuleren.	carbon <i>m.</i> kolen.
candèila <i>f.</i> kaars.	carburator <i>m.</i> carburateur.
Canèj (<i>stad, sità – 157 m.</i>)	card <i>m.</i> distel.
Canelli.	cardinal <i>m.</i> kardinaal.
Caneubi (<i>stad, sità – 514 m.</i>)	carié <i>v.</i> laden.
Cannobio.	cariera <i>f.</i> loopbaan.
canson <i>f.</i> lied; ~ popolar :	Carignan (<i>stad, sità – 235 m.</i>)
volkslied.	Carignan; ch'a scusa, quand
cant <i>m.</i> zang.	ch'a passa 'l prim àutobus pér
cantant <i>m.</i> zanger.	~? Excuseer mij, hoe laat
canté <i>v.</i> zingen.	vertrekt de eerste bus naar
canton <i>m.</i> hoek; daré dël ~: om	Carignano?
de hoek.	carillon <i>m.</i> carillon.
Cantòira (<i>dorp, pais – 750 m.</i>)	cariòla <i>f.</i> kruiwagen.
Cantoira.	carità <i>f.</i> liefdadigheid.
caòtich <i>ag.</i> chaotisch.	carlevé <i>m.</i> carnaval.
cap <i>m.</i> chef, kaap.	Carmagnòla (<i>stad, sità – 240 m.</i>)
capdan <i>m.</i> (ook: cap d'an)	Carmagnola; piassa Sant'Agustin a ~: "Sant'Agostino"-plein
Nieuwsjaarsdag.	in Carmagnola.
capel <i>m.</i> hoed.	carn <i>f.</i> vlees; ~ ëd crin:
capi <i>v.</i> begrijpen; it capisse nen ël	varkensvlees; ~ trità: gehakt.
piemontëis? Begrijpt je niet het	caròssa <i>f.</i> rijtuig, koets.
Piëmontees? i capiss nen: ik	carosseria <i>f.</i> carrosserie.
begrijp het niet.	caròta <i>f.</i> wortel.
capitan <i>m.</i> kapitein.	carovan-a <i>f.</i> caravan.
capité <i>v.</i> gebeuren, voorkomen;	carpa <i>f.</i> karper.
cosa ch'a le capità(je)? Wat is	Carpignan (<i>dorp, pais – 204 m.</i>)
er gebeurd?	Carpignano.
capitol <i>m.</i> hoofdstuk.	carta <i>f.</i> papier, kaart; ~ 'd crédit:
caplan <i>m.</i> kapelaan.	kredietkaart; i podoma paghé
capstassion <i>m.</i> stationschef.	
caprissi <i>m.</i> (<i>gril</i>) gril.	con na ~ 'd crédit? Kunnen wij
carafa <i>f.</i> karaf.	met een kredietkaart betalen? ~
Caraj (<i>stad, sità – 575 m.</i>)	da 'mbalagi: pakpapier; ~
Caraglio.	verda / ~ vérda: groene kaart;
caramela <i>f.</i> toffee.	carte da gieugh: speelkaarten; ~
carateristich <i>ag.</i> kenmerkend.	d'identità: identiteitsbewijs; ~

- telefònica:** telefoonkaart.
- cartoleria** *f.* kantoorboekhandel.
- cartolin-a** *f.* ansichtkaart,
postkaart; **a l'ha pa 'd cartolin-e 'd Vérbania?** heeft u
ansichtkaarten van Verbania?
- carton** *m.* karton.
- Carù** (*dorp, pais – 364 m.*) Carrù;
i vnireu a trovete a ~: ik zal je
in Carrù opzoeken.
- cas** *m.* geval, toeval; **pér ~:**
toevallig; **~ d'emergensa:**
spoedgeval; **an tuti ij ~:** in ieder
geval.
- Casal Monfrà** (*stad, sità – 116 m.*) Casale Monferrato.

Casale Monferrato – *Casal Monfrà*

cascada *f.* waterval.

Casele (*stad, sità – 277 m.*)
Caselle Torinese.

caserma *f.* kazerne.

cassa *f.* jacht.

- cassador** *m.* jager.
- cassafort** *f.* brandkast.
- cassaròla** *f.* pot.
- cassiera** *f.* caissière.
- cassin-a** *f.* boerderij.
- cassiòt** *m.* lade.
- castagna** *f.* kastanje.
- castel** *m.* slot, kasteel.
- Casteldelfin** (*dorp, pais – 1296 m.*) Casteldelfino.
- Castelmagn** (*dorp, pais – 1141 m.*) Castelmagno.
- Castelneuv Belb** (*dorp, pais – 122 m.*) Castelnuovo Belbo.
- Castelneuv Bòrmida** (*dorp, pais – 123 m.*) Castelnuovo Bormida.
- Castelneuv don Bòsch** (*dorp, pais – 245 m.*) Castelnuovo don Bosco.
- catàlogh** *m.* catalogus.
- caté** *v.* kopen.
- catedral** *f.* kathedraal.
- categorìa** *f.* categorie.
- catin** *m.* bekken.
- catòlich** *ag.* katholiek; **i son ~:** ik
ben katholiek.
- catram** *m.* teer.
- càud** *ag.* warm.
- caulifior** *m.* (ook: *cavalifior*)
bloemkool.
- caussin-a** *f.* kalk.
- càuss** *m.* trap, schoppen.
- caussèt** *pl.* zok.
- cavagnin** *m.* prullenmand.
- caval** *m.* paard.
- cavalètta** *f.* sprinkhaan.
- cavalifior** *m.* (ook: **caulifior**)
bloemkool.

Cav(a)limor (*dorp, pais – 285 m.*)

Cavallermaggiore; **ch'a scusa,**
quand ch'a passa 'l treno pér

~? Excuseer mij, hoe laat
vertrekt de trein naar
Cavallermaggiore?

cavèj *pl.* haar.

cavìja *f.* enkel.

cavità *f.* holte.

Cavour¹¹ (*stad, sità – 300 m.*)

Cavour; **j'aso 'd ~ as làudo da lor:** eigen lof stinkt.

cede *v.* toegeven.

cédola *f.* coupon.

cel *m.* hemel.

celebrassion *f.* viering.

celebré *v.* vieren.

celebrità *f.* (*esse famos*) roem.

célib *m.* vrijgezel.

cement *m.* cement.

censura *f.* censuur.

centimetro *m.* centimeter.

central *ag.* (ook: **sëntral, mesan**)
centraal.

centralin *m.* telefooncentrale.

centro *m.* (ook: **sënter**) centrum;

ch'a scusa, andova ch'i
podoma pijé n'ùtobus pér él
~? Dnans a la stassion éd

Pòrta Susa; Excuseer mij, waar
kunnen wij een bus naar het
centrum nemen? Voor de station
“Porta Susa”.

ceràmica *f.* ceramiek.

Cercenasch (*dorp, pais – 256 m.*)

Cercenasco.

ceréa *inter.* goedendag,
goedenavond.

Ceres (*dorp, pais – 704 m.*) Ceres.

cerimònìa *f.* ceremonie.

certament *av.* zeker.

Cértosa Pesio (*abassìa*) Certosa
Pesio.

Certosa Pesio – Certosa Pesio

cesa *f.* (ook: **gesia**) kerk; **ch'a disa, pér piasi, andova ch'a l'é la ~ dla “Consolà”?** Excuseer mij, waar is de kerk “La Consolata”, alstublieft?

Cesan-a Turineisa (*dorp, pais – 1354 m.*) Cesana Torinese.

Ceva (*stad, sità – 376 m.*) Ceva; **a l'é cost-sì 'l treno pér ~?** Is dit de trein naar Ceva?

che A *pron.* die, dat; **i j'era an camin a speté 'l treno pér Alba**

¹¹ Franse uitspraak en schrijfwijze.

~ a [ch'a] l'avìa sinch minute	ciav <i>f.</i> sleutel.
d'artard: ik stond op de trein naar Alba te wachten, die vijf minuten over tijd was. B cong. dat.	cicles <i>m.</i> kauwgom.
chêchëmmo <i>m.</i> komkommer.	cicolada <i>f.</i> chocolademelk; i
Cher (<i>stad, sità</i> – 283 <i>m.</i>) Chieri; i soma 'ndait a pé da ~ a	vorìa na ~ càuda: ik wil graag warme chocolademelk.
Madòna dla Scala. – Parla pa! Wij zijn van Chieri naar Madonna della Scala gelopen. – Parbleu!	cifra <i>f.</i> cijfer.
chèr <i>m.</i> kar, wagen.	Cina <i>f.</i> China.
chérse <i>v.</i> groeien.	cine <i>m.</i> (ook: cinema) bioscoop.
cheur <i>m.</i> hart.	ciò <i>m.</i> spijker; capì ~ pér bròca: misverstaan.
chi <i>pron.</i> wie; èd ~ a l'é ès capel- sì? Wiens hoed is dit?	cioch <i>ag.</i> dronken.
chiel <i>pron.</i> përs. hij, he.	cioché <i>m.</i> kerktoren.
chila <i>pron.</i> përs. zij, ze.	ciochin <i>m.</i> 1 bel. 2 (<i>èd la pòrta</i>) deurbel.
chilogramm <i>m.</i> kilo.	cioenda <i>f.</i> heg.
chilòmeter <i>m.</i> (ook: chilòmetro) kilometer.	ciòrgn <i>ag.</i> doof.
Chirasch (<i>stad, sità</i> – 288 <i>m.</i>) (ook: Cherasch) Cherasco.	circo <i>m.</i> circus.
chitara <i>f.</i> gitaar.	ciresa <i>f.</i> kers.
ciabatin <i>m.</i> schoenmaker.	Cirié (<i>stad, sità</i> – 344 <i>m.</i>) Ciriè.
ciafela <i>f.</i> wang.	cit A <i>m.</i> kind; (<i>zuiderlijke</i> <i>Piëmont:</i> matòt); da ~: als kind;
ciamé <i>v.</i> roepen; ciamesse heteren;	che bel ~: waat een mooi kind.
come it tè s-ciame? Hoe heet jij? I mè s-ciamo Gioan: mijn naam is Jan.	B <i>ag.</i> klein.
ciapé <i>v. I</i> nemen. 2 (<i>caturé</i>) vangen; a ciapa le farfale: hij is krankzinnig.	cita <i>f.</i> meisje.
ciàu <i>inter.</i> dag, halo; “oh, ciàu, ciàu, Maria Catlin-a” (volkslied – <i>canson popolar</i> <i>piemontèisa</i>).	ciuto <i>ag.</i> stil, zwijgend, zwijgzaam.
	Civass (<i>stad, sità</i> – 183 <i>m.</i>) Chivasso; èl treno pér ~ a l'ha vint minute d'artard / 'd
	ritard: de trein naar Chivasso is twintig minuten te laat.
	civich <i>m.</i> agent.
	civilità <i>f.</i> (ook: siviltà) beschaving.
	coa <i>f.</i> staart; fé la ~: in de rij staan.
	còcola <i>f.</i> bes.
	Coconà d'Ast (<i>dorp, pais</i> – 491 <i>m.</i>) Cocconato d'Asti.

coefa *f.* sluier.

cogesse *v.* naar bed gaan; **it deuve**

andé a cogete: je moet naar bed.

cognòm *m.* achternaam.

còj *m.* kool.

coj-là *pron.dim.* dat; ~ a son ij me

liber: dat zijn mijn boeken.

còl *m.* 1 hals. 2 (*colin-a*) heuvel.

còla *f.* lijm.

cola-là *pron.dim.* dat; ~ a l'è mia

piuma: dat is mijn pen.

colassion *f.* ontbijt; la ~ a l'è

comprëisa ant èl pressi? Is het
ontbijt in de preis inbegrepen?

Còl don Bòsch (kerk, gésia e
centro religios) Castelnuovo don
Bosco.

Colle don Bosco - *Còl don Bòsch*

cole-là *pron.dim.* dat; ~ a son mie
piume: dat zijn mijn pennen.

colession *f.* verzameling, collectie.

colet *m.* kraag.

colin-a *f.* heuvel.

col-là *pron.dim.* dat; ~ a l'è me
liber: dat is mijn boek.

colòna *f.* pilaar.

color *m.* verf.

colpa *f.* schuld.

colpèvol *ag.* (ook: **colpèivol**)
schuldig.

colpì *v.* treffen, slaan.

coltura *f.* cultuur.

còlza¹² *f.* koolzaad.

coma *av.* (ook: **come**) zoals; a l'è
àut ~ ti: hij is even lang als jij.

comedia *f.* komedie.

comérciant *m.* handelaar.

comincé *v.* beginnen.

compagn *m.* metgezel, kameraad;
~ dè scòla: klasgenoot.

compagné *v.* (ook: **acompagné**)
begeleiden.

competent *ag.* deskundig.

competission *f.* wedstrijd.

comprès *ag.* inclusief.

comunità *f.* gemeenschap;

Comunità Europea: Europese
Gemeenschap.

con *prep.* met.

concert *m.* concert.

conession *f.* verbinding.

conferma *f.* bevestiging.

confession *f.* (rel.) biecht.

confin *m.* grens.

confusion *f.* verwarring.

congelator *m.* diepvrieskast.

congratulassion *pl.* gelukwensen
(pl.).

¹² Èl tèrmin ch'i dovroma an piemontèis “còlza” a deriva da la paròla olandèisa “koolzaad” (leteralment: *smens èd còj*) filtrà a travers èd la pronunzia fransèisa: “*Colsà*” (còlza). Het woord “còlza”, dat in het Piëmontees gebruikt is, is afkomstig van het Nederlandse woord “koolzaad”, gevormd door de Franse uitspraak “*Colsa*” (koolzaad).

Coni (*stad, sità – 534 m.*)

Cuneo¹³.

Monviso 3.841 m. (**Cuneo**) – *ël Monvis vist da Coni.*

conosse *v.* kennen.

consègna *f.* levering.

consideré *v.* beschouwen; **an**

Italia, 'l Piemont a l'è

considerà la pì ampórtanta

zòna vinícola: in Italië wordt

Piémont beschouwd als de beste wijnstreek.

cont *m.* rekening; *ël ~ pér piàsi:* de rekening, alstublieft.

contagious *ag.* aanstekelijk.

contant *pl.* contant geld.

contat *m.* contact.

content *ag.* blij.

continent *m.* continent, werelddeel.

continuo *ag.* voortdurend.

contra *prep.* tegen, contra.

contrari *m.* tegendeel; **al ~:** integendeel.

contrat *m.* contract.

control *m.* controle.

¹³ De naam betekent in het Italiaans “wig” (vorm van de stad).

controlé *v.* controleren.

convenient *ag.* (*adeguà*) passend.

convent *m.* klooster.

cop *pl.* dak.

copa *f.* beker.

còr *m.* koor.

coragi *m.* moed; **perd(a) nen èl ~:** verlies de moed niet.

coragios *ag.* moedig.

còrda *f.* koord.

coression *f.* correctie.

Corgnè (*stad, sità – 414 m.*)

Cuorgné; i soma 'ndait a pé da

~ a Frassinèt: wij zijn van

Cuorgné naar Frassinetto gelopen.

corridor *m.* (*ambient*) gang.

coriera *f.* bus.

corispondensa *f.* briefwisseling.

cornajass *m.* kraai.

còrp *m.* lijf.

corsia *f.* reijstrook.

Cortmìja (*dorp, pais – 247 m.*)

Cortemilia.

corvata *f.* das.

cosa *pron.* wat.

còsa *f.* ding.

cossòt *m.* eierpompoen, courgette; **~ a l'asil:** courgettes met azijn.

cost *m.* prijs, kosten (*pl.*).

costant *ag.* constant.

costa-sì *pron.dim.* dit; **~ a l'é mia**

piuma: dit is mijn pen.

costé *v.* kosten; **Vaire a costa?**

Hoeveel kost dat?

coste-sì *pron.dim.* dit; **~ a son mie**

piume: dit zijn mijn pennen.

Costi(j)òle d'Ast (*stad, sità – 242*

<i>m.) Costiglione d'Asti.</i>	indicheme ~ an sla cartin-a?
Costi(j)òle Salusse (<i>dorp, pais – 460 m.</i>) Costiglione Saluzzo.	Kunt u mij Crissolo op de kaart aanwijzen.
costi-sì <i>pron.dim.</i> dit; ~ a son ij me liber: dit zijn mijn boeken.	cristianésim <i>f.</i> christendom.
costi-sì <i>pron.dim.</i> (ook: costì) dit; ~ a l'è me liber: dit is mijn boek; a l'è ~ 'I treno pér Biela? Is dit de trein naar Biella?	crítica <i>f.</i> kritiek.
cotel <i>m.</i> mes.	criticité <i>v.</i> bekritisieren.
cotin <i>m.</i> rok.	crocifiss <i>m.</i> kruis.
crava <i>f.</i> geit.	cros <i>f.</i> kruis.
Crea (<i>heiligdom, località e santuari</i>) Crea.	cròta <i>f.</i> kelder.
crepa <i>f.</i> kloof.	cru <i>ag.</i> rauw.
Crevacheur (<i>dorp, pais – 377 m.</i>) Crevacuore.	cuciar <i>m.</i> lepel.
criminalità <i>f.</i> criminaliteit.	cuercc <i>m.</i> deksel; a bata ij cuercc: hij is krankzinnig.
crin <i>m.</i> varken.	cunij <i>m.</i> (ook: lapin) konijn.
Crisseul (<i>dorp, pais – 1318 m</i>) Crissolo; pér plasi, a peul	curt <i>ag.</i> kort.
	cuse <i>v.</i> naaien.
	cusin <i>m.</i> neef.
	cusin-a <i>f.</i> (<i>f. èd cusin</i>) nicht.
	cusin-a a gas <i>f.</i> gasfornuis.
	cussin <i>m.</i> kussen.

D

- da** *prep.* **1** (*mòto da leu*) uit; **i**
ven-o nen ~ Utrecht, i ven-o ~
Pinasca: ik kom niet uit Utrecht,
 ik kom uit Pinasca. **2** (*mòto a
 leu*) naar; **andé dal panaté:** naar
 de bakker gaan. **3** (*temp.*) vanaf;
~ ancheuj: vanaf vandaag.
dabon *av.* echt.
da manca *av.* → **avèj da manca:**
 nodig hebben.
dansa *f.* dans.
daré a/ëd *prep.* achter.
darmagi! *inter.* jammer!
data *f.* datum.
dé *v.* geven.
débit *m.* schuld.
débol *ag.* zwak.
debolëssa *f.* zwakheid.
decide *v.* beslissen, besluiten.
definitiv *ag.* definitief.
definitivament *av.* definitief.
delinquent *m.* delinquent.
delude *v.* teleurstellen.
delusion *f.* teleurstelling.
Demont (*dorp, pais – 780 m.*)
 Demonte.
dent *m.* tand; **gavé 'n ~:** een tand
 trekken; **mal ai ~:** kiespijn.
dëntera *f.* kunstgebit.

- dentista** *m.* tandarts.
dentifrissi *m.* tandpasta.
deodorant *m.* deodorant.
depon-e *v.* leggen, zetten.
depòsit *m.* **1** (*ëd sòld*) statiegeld.
2 pakhuis; **~ dij bagagi:**
 bagagedepot; **ch'a scusa, a sa**
pa dime andova ch'a l'é 'l ~ dij
bagagi, pér piassi? Excuseer
 mij, kunt u mij zeggen waar de
 bagagedepot is, alstublieft?
dësbrojesse *v.* opschieten.
descrission *f.* beschrijving; **na**
cita ~ dij mulin: een korte
 beschrijving van de molens.
describe *v.* beschrijven.
desert *m.* woestijn.
dësmentié *v.* vergeten.
dësmora *f.* speelgoed.
dësmoresse *v.* (ook: **gieughe**)
 spelen.
dëspiasi *m.* verdriet.
destin *m.* noodlot.
destinassion *f.* bestemming.
destinatari *m.* geadresseerde.
dëstiss *ag.* (*el.*) uit.
dësvetisse *v.* zich uitkleden.
dësvijé *v.* wekken; **dësvijesse**
 ontwaken, wakker worden.

dësvoidé <i>v.</i> ledigen.	da trové: de weg is moeilijk te vinden.
deuit <i>m.</i> fatsoen.	
deurbe <i>v.</i> (ook: duvérté , durbì) open doen, openen; ~ la pòrta : de deur openen.	dificoltà <i>f.</i> moeilijkheid; ël bon-umor a l'é la manera pì bon-a pér superé le ~: opgeruimheid is het beste middel om moeilijkheden te overwinnen.
di <i>v.</i> zeggen; cos(a) ch'it dise? Wat zeg jij? Come ch'as dis "liber" an olandèis? Hoe zeg je "liber" in het Nederlands? Ch'a scusa, a peul dime andova ch'a l'é 'l palass real, pér piasì? Excuseer mij, kunt u mij zeggen waar de koninklijk paleis is, alstublieft?	diga <i>f.</i> dijk. digestion <i>f.</i> spijsvertering. digiarin <i>m.</i> wekker. dil <i>m.</i> vinger; ~ dél pé: teen. dimension <i>f.</i> afmeting. dipende <i>v.</i> afhangen (van). diression <i>f.</i> richting. diretor <i>m.</i> directeur. discriminassion <i>f.</i> discriminatie. discussion <i>f.</i> bespreking, discussie.
di <i>m.</i> dag; al ~: per dag. diabete <i>m.</i> diabetes. diabétich <i>m.</i> suikerzieke. diagnosi <i>f.</i> diagnose. dial <i>m.</i> vingerhoed. dialet <i>m.</i> dialect.	disegné <i>v.</i> tekenen. disné <i>m.</i> middageten. disocupà <i>ag.</i> werkeloos. disórdin <i>m.</i> rommel, warboel. dispositiv <i>m.</i> apparaat. dissionari <i>m.</i> woordenboek; i voria 'n ~ olandèis-piemontèis, pér piasì: ik wil graag een Nederlands-Piemontees woordenboek, alstublieft.
dicèmber <i>m.</i> (ook: dzèmber) december; a ~: in december; a l'inissi 'd ~: begin december; al quìndes èd ~: op 15 december; dal quatòrdes èd ~: sinds 14 december.	distansa <i>f.</i> afstand. distant <i>ag.</i> afgelegen. divan <i>m.</i> (ook: sofà, sislonga) divan.
dichiarrassion <i>f.</i> verklaring. dieta <i>f.</i> dieet. difeisa <i>f.</i> verdediging. diferent <i>ag.</i> verschillend. diferensa <i>f.</i> verschil. defotos <i>ag.</i> defect. difícil <i>ag.</i> moeilijk; la stra a l'é ~	divers <i>ag.</i> verschillend. division <i>f.</i> (<i>separassion</i>) scheiding. dnans a <i>prep.</i> voor. doi <i>ag. num.</i> (<i>f. doe</i>) twee; tuti ~: beide.

Dojan (*dorp, pais – 295 m.*)

Dogliani; **a podrìa gentilment dime andova ch'as treuv(a) ~, pér piasì?** Zou u mij kunnen zeggen waar Dogliani is, alstublieft?

dolor *m.* pijn, leed.

doloros *ag.* pijnlijk.

dòm *m.* dom; **andova a l'é 'l ~, pér piasì?** Waar is de dom, alstublieft?

doman *av.* morgen; ~ **matin:** morgenochtend; ~ **i deuv caté 'n bijèt pér Busca:** ik zal morgen een kartje naar Busca kopen; a ~: tot morgen.

domanda *f.* vraag

domandé *v.* vragen.

dòp *prep.* (ook: **apress**) na.

dosset *m.* (wijn) Dolcetto.

dovèj *v.* moeten.

drít *A ag.* (*contrari dē snistr*)

rechts; **a drita:** (*mòto a leu*) naar rechts. **B av.** (*anans*) rechtdoor; **sèmpe(r)** ~: steeds rechtdoor.

Droné (*stad, sità – 622 m.*)

Dronero; **pér piasì, a peul**

indicheme ~ an sla cartin-a?

Kunt u mij Dronero op de kaart aanwijzen, alstublieft?

drugia *f.* mest.

dubi *m.* twijfelen; **buté an ~:** betwijfelen.

duminica *f.* zondag; **ëd ~:** op zondag.

dur *ag.* hard, taai.

duré *v.* duren; **vaire a dura 'l viagi pér Ceres?** Hoe lang duurt de reis naar Ceres?

duvert *ag.* open; **al ~:** buiten; **fin-a a che ora i seve ~?** Fin-a a tre bòt ëd l'apress-disné: tot hoe laat bent u open? Tot drie uur 's middags; **fin-a a che ora a resta ~ ël muséo?** Tot hoe laat is het museum open?

dzèmber *m.* (ook: **dicèmber**) december; **a ~:** in december; **a l'inissi 'd ~:** begin december; **al quìndes ëd ~:** op 15 december; **dal quatòrdes ëd ~:** sinds 14 december.

dzora *prep.* over.

E

ebin! *inter.* welnu!

ébréo *m.* jood.

ecalent *ag.* uitstekend.

ecession *f.* uitzondering.

ecetera *av.* enzovoort.

ecitassion *f.* opwinding.

echipagi *m.* bemanning.

ecliss *f.* verduistering.

eco *m.* echo.

economia *f.* economie.

econòmich *ag.* economisch.

ëd *prep.* (ook: **dë** + st...) (*compl.*
dë spec.) van.

ëdcò *av.* ook.

edicola *f.* krantenkiosk.

edifissi *m.* gebouw.

edission *f.* uitgave.

educassion *f.* opvoeding.

efet *m.* effect.

efetivament *av.* inderdaad.

elàstich *ag.* elastisch.

ël *art. det.* de, het.

Ël Dòm (*stad, sità* – 272 *m.*)
Domodossola.

elefant *m.* olifant.

elegant *ag.* elegant.

elementar *ag.* elementair.

elench *m.* lijst.

élétrich *ag.* elektrisch.

elettricità *f.* elektriciteit.

éllica *f.* schroef.

Elva (*dorp, pais* – 1637 *m.*) Elva.

Entràive (*stad, sità* – 894 *m.*)
Entracque; a peul indiceme ~
an sla cartin-a, pér piasi? Kunt
u mij Entracque op de kaart
aanwijzen, alstublieft?

Epifanìa *f.* Driekoningen.

equilibri *m.* evenwicht.

erba *f.* gras, kruid.

erbalus *m.* (wijn) Erbaluce.

erbo *m.* (ook: **pianta**) boom.

eredità *f.* erfenis.

eredité *v.* erven.

ernia *f.* hernia, breuk.

eror *f.* fout.

ës *ag. dim.* (ook: **sto**) deze, dit; ~
liber-sì: dit boek.

esageré *v.* overdrijven.

esam *m.* examen.

esat *ag.* exact, precies.

esatament *av.* precies.

escursion *f.* excursie.

esempi *m.* voorbeeld; pér ~:
bijvoorbeeld.

esemplar *m.* exemplaar.

esension *f.* vrijstelling.

esèrcit *m.* leger.

esperiensa *f.* ervaring.

esperiment *m.* experiment.

espert *A m.* expert, vakman. **B**

ag. ervaren.

explosion *f.* explosie.

esportassion *m.* uitvoer, export.

esporté *v.* uitvoeren.

essensial *ag.* essentieel.

esse *v.* zijn.

est *m.* oosten.

ésterø *m.* buitenland; **a l'~:** naar het buitenland.

etern *ag.* eeuwig.

eternità *f.* eeuwigheid.

etichëtta *f.* etiket.

eufre *v.* aanbieden.

euli *m.* olie; **~ da tàula:** sla-olie.

euj *m.* oog; **fé robaté l'~ dzora a**

quaicòs (*dimostré anteresse pér quaicòs*) het oog laten vallen op iets.

Euròpa *f.* Europa.

europengh *ag.* Europees.

eut *ag. num.* acht.

euv *m.* ei; **mes ~:** een half ei.

eva *f.* water; **~ mineral:**

mineraalwater; **~ càuda:** warm water.

Evangeli *m.* Evangelie.

evident *ag.* duidelijk.

evité *v.* vermijden.

F

fabiòch <i>m.</i> dwaas, dom.	fantasìa <i>f.</i> fantasie.
fàbrica <i>f.</i> fabriek.	fantàstich <i>ag.</i> fantastisch.
fabricant <i>m.</i> fabrikant.	far <i>m.</i> 1 koplamp. 2 (<i>mar</i>) vuurtoren.
fabricassion <i>f.</i> opbouw.	
fabriché <i>v.</i> fabriceren, construeren.	farfala <i>f.</i> (ook: parpajon) vlinder; a ciapa le farfale: hij is krankzinnig.
fachin <i>m.</i> kruier.	farin-a <i>f.</i> meel.
facia <i>f.</i> gezicht.	farinel <i>m.</i> schelm, deugniet.
facil <i>ag.</i> gemakkelijk; la stra a l'è ~ da trové: de weg is gemakkelijk te vinden.	farmacia <i>f.</i> apotheek.
facilità <i>f.</i> gemak.	farmacista <i>m.</i> apotheker.
facultativ <i>ag.</i> facultatief.	fasan <i>m.</i> fazant.
fagnan <i>ag.</i> lui.	faseul <i>f.</i> boon.
fagòt <i>m.</i> bundel.	fasolin <i>m.</i> taugé.
fali <i>v.</i> failliet.	fassolet <i>m.</i> zakdoek.
faliment <i>m.</i> fiasco.	fatiga <i>f.</i> inspanning.
fam <i>f.</i> honger; i l'hai/heu nen fam: ik heb geen honger.	fatighé <i>v.</i> zwoegen.
famija <i>f.</i> familie, gezin; tante famije an Piemont a fan èl presepi a Natal: met Kerstmis zetten veel gezinnen in Piëmont een kerststalletje.	fatura <i>f.</i> factuur.
familiar <i>ag.</i> vertrouwd.	faudal <i>m.</i> schort.
famos <i>ag.</i> beroemd.	Fäule (<i>dorp, pais</i> – 246 <i>m.</i>) Faule.
fanal <i>m.</i> koplamp.	fauss <i>ag.</i> onwaar.
fanàtich <i>ag.</i> fanatick.	favor <i>m.</i> gunst.
fanfaluca <i>f.</i> leugen.	fé <i>A v.</i> doen, maken; cos(a) ch'i peuss ~ pér ti? Wat kan ik voor je doen? B f. geloof.
	fèja <i>f.</i> schaap.
	felicità <i>f.</i> (ook: felisità) geluk.
	fen <i>m.</i> hooi.
	Fenestrele (<i>stad, sità</i> – 1154 <i>m.</i>)

Fenestrelle; **a l'ha pa 'd**
cartolin-e 'd ~? heeft u
 ansichtkaarten van Fenestrelle?
fer *m.* ijzer; **ëd ~:** ijzeren; **~ da**
 stiré: strijkijzer.
fera *f.* kermis; “**~ dël capon” a**
San Damian: de kermis van de
 kapeon in San Damiano.
feramenta *f.* ijzerwaren.
ferì **A** *v.* verwonden. **B** *ag.*
 gewond.
feria *f.* wond.
férloché *v.* babbelen.
férmatà(da) *f.* halte; **~ dl'áutobus:**
 bushalte; **andova ch'a l'é la ~**
d'áutobus pí davzin, pér piassi?
 Waar is de dichtstbijzijnde
 bushalte, alstublieft?
ferovia *f.* spoorweg.
fervé *m.* februari; **a ~:** in februari;
 a l'inissi 'd ~: begin februari; **al**
quïndes ëd ~: op 15 februari; **a**
la fin ëd ~: eind februari.
fessura *f.* barst.
festa *f.* feest, feestdag.
festiv *ag.* feestelijk.
fëtta *f.* snee.
feu *m.* vuur.
feudra *f.* (ook: **fòdra**) (*dël cussin*)
 kussensloop.
feuj *m.* blad.
feuja *f.* blad.
fia *f.* (ook: **fi**) vijg.
fià *m.* lucht.
Fiandre *pl.* Vlaanderen.
fibra *f.* vezel.
fidich *m.* lever.
fiducia *f.* vertrouwen.

figura *f.* figuur.
fieul *m.* 1 zoon. 2 joch.
fija *f.* 1 dochter. 2 meisje.
fil *m.* garen; **~ interdental:**
 tandzijde.
fila *f.* rij.
filé *v.* (*con él roet*) spinnen.
film *m.* film.
filmé *v.* filmen.
filtré *v.* zeven.
fin *f.* einde.
final *ag.* uiteindelijk.
finalment *av.* tenslotte, eindelijk.
finansié *v.* financieren.
finì *v.* beëindigen, eindigen.
fiòca *f.* sneeuw.
fioché *v.* sneeuwen.
fior *f.* bloem.
fiorista *m.* bloemist.
firma *f.* handtekening.
firmé *v.* tekenen.
fissé *v.* staren.
fiss *ag.* vast.
fium *m.* rivier.
flacon *m.* flacon.
flecia *f.* (ook: **frecia**) pijl.
fenestra *f.* raam; **a travers ëd la ~:**
 door het raam.
fnoj *m.* venkel.
fòca *f.* zeehond.
fòl *ag.* dom.
fond *m.* bodem.
fondament *m.* grondslag.
fontan-a *f.* fontein.
fòra **A** *av.* buiten. **B** *prep.* buiten;
 ~ dla sità: buiten de stad.
forciolin-a *f.* (ook: **fotlin-a**) vork.
forésté *m.* vreemdeling.

forma *f.* vorm, gestalte.

formagg *m.* kaas.

formal *ag.* formeel.

formalità *f.* formaliteit.

Formassa (*dorp, pais – 1280 m.*)

Formazza.

forn *m.* oven; ~ **a microonde**: magnetron.

fornel *m.* schoorsteen.

fornidura *f.* levering.

forsa *f.* kracht; ~ **juve!** Hup Juventus hup! ~ **tòr!** Hup Toro hup!

forsi *av.* (ook: **forse**) wellicht, misschien.

fort *ag.* 1 sterk. 2 (*volum*) luid.

fortunà *ag.* gelukkig.

fortun-a *f.* geluk.

Fossan (*stad, sità – 375 m.*)

Fossano.

Fossano – Fossan

Fossano: "belvedere" – Fossan: väddùa dla campagna circostanta

Fossano: kasteel – Fossan: castel

fotlin-a *f.* (ook: **forciolin-a**) fork.

fotografé *v.* fotograferen.

fotografia *f.* fotografie.

fra *prep.* (ook: **tra**) tussen.

Frabosa Sopran-a (*dorp, pais – 891 m.*) Frabosa Soprana.

Frabosa Sotan-a (*dorp, pais – 641 m.*) Frabosa Sottana.

fràgil *adj.* breekbaar.

Fraisse¹⁴ (*dorp, pais*) Fraisse.

francabol *m.* postzegel.

Fransa *f.* Frankrijk.

fransèis *ag.* Frans; **ch'a disa, a**

parla ~? Excuseer mij, spreekt u Frans?

frassion *f.* fractie.

fratel *m.* (ook: **frel**) broeder, broer.

fratura *f.* breuk.

frèid *ag.* koud; **d'invern a fa**

sèmpe(r) ~: het is altijd koud in de winter.

freisa *m.* (*wijn*) Freisa.

frel *m.* (ook: **fratel**) broeder.

14

Franse uitspraak en schrijfwijze.

fren *m.* remmen (*pl.*).

fresch *ag.* **I** vers. **2** (*ëd t  m  peratura*) koel.

frev *f.* koorts; **frev d  l fen:** hooikoorts.

fricass   *v.* bakken.

frigo *m.* koelkast.

frisa *f.* kruimel.

frission *f.* (*veicol*) koppeling.

frit   *f.* omelet.

fr  la *f.* aardbei.

fruta *f.* fruit; ~ **s  cca:** gedroogd

fruit.

fum *m.* rook.

fumador *m.* roker.

fum   *v.* roken; **a l'   viet   ~:** het is verboden te roken.

furb *ag.* sluw.

furgon *m.* bestelauto.

furm   *f.* mier.

fusil *m.* geweer.

fusion *f.* fusie.

futur *m.* toekomst.

G

gabé *v.* oplichten.

gabian *m.* meeuw.

gadan *ag.* dwaas.

gal *m.* haan.

galegé *v.* drijven.

gagno *m.* kind.

galera *f.* gevangenis.

galeria *f.* tunnel.

galin-a *f.* hen.

galòp *m.* galop.

gamba *f.* been.

gancio *m.* klerenhak.

gara *f.* wedloop.

garansìa *f.* garantie.

garantì *v.* garanderen.

garet *m.* hak.

Garibója¹⁵ *m.* ⇒ **furb come** ~:

15 Mogelijk afkomstig van de Franse personage “*Gribouille*” die overeenkomt met de Piëmontese naam “**Garibója**” en de Italiaanse naam “Bertoldo”: *fin comme Gribouille qui se jette à l'eau, de peur de la pluie, de peur de se mouiller - slim als Garibója* die in het water duikt, omdat hij bang is om nat te worden vanwege de regen.

Probabilment dal pérsonagi fransés “*Gribouille*”, rendù an piemontèis con “**Garibója**” e corispondent al pérsonagi italian “Bertoldo” - *fin comme Gribouille*

slim als Garibója = dwaas.

garza *f.* gaas.

gas *m.* gas.

Gàssin Turinèis (*stad, sità* – 230 m.) Gassino Torinese.

gat *m.* kat.

gavada *pl.* onzin; **dì 'd gavade:** kletsen.

geladin-a *f.* gelei.

gelato *m.* ijs.

gelé *v.* vriezen.

gelos *ag.* jaloers.

gelosìa *f.* (*përsian-a*) jaloezie.

gené *m.* januari; **a ~:** in januari; **a l'inissi 'd ~:** begin januari; **al quindès èd ~:** op 15 januari; **a la fin èd ~:** eind januari; **dal quatòrdes èd ~:** sinds 14 januari.

general *ag.* algemeen; **an ~:** in het algemeen.

generos *ag.* mild, royaal.

generosità *f.* edelmoedigheid.

genio *m.* genie.

qui se jette à l'eau, de peur de la pluie, de peur de se mouiller: furb come Garibója ch'as campa ant l'eva pér nen fesse bagné da la pieuva.

genitor *m.-pl.* ouders.
gënner *m.* schoonzoon.
gent *f.* mensen (*pl.*).
gentil *ag.* (ook: **gëntil**) goedartig.
genuin *ag.* echt.
geografia *f.* aardrijkskunde,
 geografie.
Germagnan (*dorp, pais – 485 m.*)
 Germagnano.
Gérmania *f.* Duitsland; **andé an**
 ~: naar Duitsland gaan.
gesia *f.* (ook: **cesa**) kerk; **ch'a**
 scusa, a peul dime andova ch'a
l'é la ~ 'd "Maria Ausiliatrix"?
 Excuseer mij, kunt u mij zeggen,
 waar de kerk "Maria Ausiliar-
 trice" is? **A la dumínica i**
andoma an ~: 's Zondags gaan
 we naar de kerk.
gest *m.* gebaar.
ghémmo *m.* elleboog.
già *av.* reeds, al; **a l'ha ~ vint**
 agn: hij is al twintig jaar oud.
giaca *f.* colbert.
giambon *m.* ham.
giand *m.* eikel.
Giandója *n.p.* "Gianduia"
 (*Piémonteze personage*).
giardin *m.* tuin.
giari *m.* muis.
giassa *f.* ijs.
giàun *ag.* geel.
Giaven (*stad, sità – 506 m.*)
 Giaveno.
gieugh *m.* spel; ~ **ëd le bòce:**
 kegelspel.
gieughe *v.* (ook: **dësmoresse**)
 spelen.

ginàstica *f.* gymnastiek.
ginoj *m.* knie.
ginojèt *m.* (ook: **narcis**) narcis.
Gioan *n.p.* Jan.
giòbia *m.* donderdag; **ëd ~:** op
 donderdag; **a-j manca 'n ~;** hij
 is krankzinnig; **la sman-a dij**
doi ~: als Pasen en Pinksteren
 op een dag vallen.
giogador *m.* speler.
giornà *f.* dag.
giornal *m.* krant.
giornalé *m.* krantenverkoper.
giov *ag.* jong; **Anna a l'é pi ~ che**
Gepe: Anne is jonger dan Joop.
gioventù *f.* (ook: **giovëntù**) jeugd.
giovinëssa *f.* jeugd.
gir *m.* **1** draai. **2** (*gita*) excursie.
giré *v.* omdraaien.
gita *f.* uitstapje.
giù *av.* (*an bass*) beneden, neer.
giudissi *m.* oordeel.
giugn *m.* juni; **a ~:** in juni; **a**
 l'inissi 'd ~: begin juni; **al**
 quìndes ëd ~: op 15 juni; **a la**
 fin ëd ~: eind juni; **dal**
 quatòrdes ëd ~: sinds 14 juni;
Haarlem, (él) 12 (ëd) ~ 2017:
 Haarlem, 12 juni 2017.
giustifiché *v.* rechtvaardigen.
giust *ag.* rechtvaardig, terecht.
giustissia *f.* gerechtigheid.
giuté *v.* helpen; **a peul giuteme,**
 pér piasì? Kunt u mij helpen,
 alstblieft?
global *ag.* totaal.
glòria *f.* glorie.

gnanca **A** av. niet eens. **B** *cong.*
ook niet.
gnente *pron.* niets.
gnun *ag. indef.* niemand.
goma *f.* gom.
gorà *f.* (ook: **golà**) slokje.
govern *m.* regering.
governator *m.* gouverneur.
governé *v.* (ook: **govérné**)
regeren.
gram¹⁶ *ag.* ondeugend, stout.
gramàtica *f.* grammatica.
gramatical *adj.* grammaticaal.
gramm *m.* gram.
gran *m.* koren.
grapa *f.* druivenbrandewijn.
grass **A** *m.* vet. **B** *ag.* dik.
grassie (ook: **mersì**) bedankt,
dank u; ~ **an anticip:** bij
voorbaat dank; ~ **tante:** hartelijk
dank.
gracièl *m.* wolkenkrabber.
gratis *av.* gratis.
gratitùdin *f.* dankbaarheid.
gratusa *f.* rasp.
gravità *f.* zwaartekracht.
greuja *f.* dop.
grigné *v.* (ook: **rìje**) lachen.
grignolin *m.* (Y) (wijn) Grignolo,
Grignolino.
gril *m.* **1** krekel. **2** (*caprissi, fissa*)
gril.
Grinsan-e Cavour¹⁷ (*dorp, pais* -

195 m.) Grinzane Cavour.
grop *m.* **1** knoop. **2** das, strikje.
gròss *ag.* groot, dik.
grossolan *ag.* grof.
gròta *f.* grot.
gru *f.* hijskraan.
quant *m.* handschoen.
guardaròba *m.* klerenkast.
guardé *v.* (ook: **vardé**) kijken,
aankijken.
guardia *f.* oppasser; ~ **forestal:**
boswachter.
Guaren-e (*dorp, pais* - 360 m.)
Guarene; **i vorio na cartolin-a**
'd ~, pér piásì: wij willen graag
een ansichtkaart van Guarene,
alstblieft.
guarì *v.* (ook: **varì**) genezen.
guarigion *f.* genezing.
gùcia *f.* (ook: **ùja**) naald.
guera *f.* krijg; **pérzoné** 'd ~:
krijggvangene.
guerné *v.* verzorgen, zorgen voor.
guida *f.* (*turism*) gids; **a-i é na ~**
ch'a parla piemontèis? Is er
een gids die Piëmontees spreekt?
guidé *v.* leiden, rijden.
gust *m.* smaak.
gusté *v.* genieten (van).
gustos *ag.* lekker.

¹⁶ Als in het Duits: *gram.* - Da l'alman *gram* ant l'expression *jemandem gram sein*: sérbe rancor contra quajcun.

¹⁷ Franse uitspraak en schrijfwijze.

H

hobby *m.* hobby.
hockey *m.* hockey.

hostess *f.* stewardess.
hotel *m.* hotel.

I

ideal <i>ag./m.</i> ideaal.	indiferent <i>ag.</i> onverschillig.
idèja <i>f.</i> idee.	indipendent <i>ag.</i> onafhankelijk.
idèntich <i>ag.</i> identiek.	indipendensa <i>f.</i> onafhankelijk-
identità <i>f.</i> identiteit.	heid.
ignorant <i>ag.</i> onwetend.	indiriss <i>m.</i> adres.
ij <i>art. det. pl.</i> de.	indissi <i>m.</i> teken.
ilustrassion <i>f.</i> illustratie.	individual <i>ag.</i> individueel.
imàgin <i>f.</i> beeld.	infiamission <i>f.</i> ontsteking.
imbalagi <i>m.</i> (ook: ambalagi) verpakking.	infinì <i>ag.</i> oneindig.
imediatament <i>av.</i> per omgaande.	ingegnè <i>m.</i> (ook: angegné) ingenieur.
imitassion <i>f.</i> imitatie.	inglèis <i>ag.</i> (ook: anglèis) Engels.
imité <i>v.</i> namaken, imiteren.	inocent <i>ag.</i> onschuldig.
impasient <i>ag.</i> ongeduldig.	inocensa <i>f.</i> onschuld.
important <i>ag.</i> (ook: amportant) belangrijk.	insegnant <i>m.</i> leraar.
impossibil <i>ag.</i> onmogelijk; a l'é ~! Dat is onmogelijk!	interessant <i>ag.</i> (ook: anteressant) interessant.
imprèisa <i>f.</i> onderneming; la cita e media ~: midden- en kleinbedrijf.	interval <i>m.</i> pauze, tussenpoos.
impression <i>f.</i> (ook: ampression) indruck.	intré <i>v.</i> binnengaan, betreden.
inamorà <i>ag.</i> verliefd.	invern <i>m.</i> winter; d'~: in de winter; ij primi di d'~: de eerste dagen van de winter; a Pragelà d'~ a fa sèmpe(r) fréid: het is altijd koud in de winter, in Pragelato.
incert <i>ag.</i> onzeker.	isola <i>f.</i> eiland.
incident <i>m.</i> ongeval, ongeluk.	Israel <i>m.</i> Israël.
inciòstr <i>m.</i> (ook: anciòstr) inkt.	istà <i>f.</i> zomer: ij primi di d'~: de eerste dagen van de zomer; d'~:
index <i>m.</i> index.	
indiché <i>v.</i> aanwijzen.	

in de zomer.	mij, spreekt u Italiaans?
istant <i>m.</i> ogenblik.	IVG <i>f.</i> (<i>impòsta sèl valor giontà</i>) BTW [Italiaans: IVA].
istess <i>ag.</i> gelijk.	
Itàlia <i>f.</i> Italië.	Ivrèja (<i>stad, sità – 253 m.</i>) Ivrea (<i>Eporedia</i>); da andova it ven-e?
italian <i>ag.</i> Italiaans; (chiel) a	I ven-o da ~; waar kom je
parla ~: hij spreekt Italiaans; ch'a disa, a parla ~? Excuseer	vandaan? Ik kom uit Ivrea.

J

jer *av.* gisteren; ~ **i j'era a Ast,**
ma ancheuj i son a Turin:
gisteren was ik in Asti, maar

vandaag ben ik in Turijn.
jògging *m.* (ook: **giòggħingħ**)
jogging.

L

- la** *art. det. de.*
- là** *av. daar.*
- laboratori** *m.* laboratorium.
- lacríma** *f.* (ook: **lerma**) traan.
- lâder** *m.* dief.
- lagh** *m.* meer; **Lagh Magior:** Lago Maggiore; **Lagh d'Orta:** Lago d'Orta.
- lagiù** *av.* ginds.
- lagnesse** *v.* klagen.
- lait** *m.* melk; **doi liter èd ~:** twee liter melk.
- lama** *f.* lemmet.
- laméntela** *f.* klacht.
- laméntesse** *v.* klagen.
- lamëtta (da barba)** *f.* scheer-mesje.
- lamiera** *f.* plaat.
- lampadin-a** *f.* gloeilamp.
- lan-a** *f.* wol.
- landa** *av.* (zuiderlijke Piëmont – “officiële taal”: **andova**) waar.
- Langhe** (*streek, teritòri*) Langhe;
- cola ch'a l'é la stagion pì adata pér visité le ~?** Wat is het beste seizoen om de Langhe te bezoeken?
- Lans** (*stad, sità – 515 m*) Lanzo;
- vàire a costa 'n bijèt pér ~?**
- hoeveel kost een kartje naar Lanzo.
- lapin** *m.* (ook: **cunìj**) konijn.
- lard** *m.* spek.
- largh** *ag.* breed; **fesse ~:** dringen.
- lorghëssa** *f.* breedte.
- laringite** *f.* keelontsteking.
- lassé** *v.* laten; ~ **sté quaicòs:** iets laten staan.
- latin** *m.* Latijns.
- lauré** *v.* ploegen.
- Laux¹⁸** (*dorp, pais*) Laux.
- lavagna** *m.* schoolbord.
- lavatris** *f.* wasmachine.
- lavé** *v.* wassen.
- laver** *m.* lip.
- lë** *art. det. de,* het.
- le** *art. det. pl. de.*
- leal** *ag.* loyaal.
- lebra** *f.* lepra.
- legal** *ag.* wettig.
- legam** *m.* verbinding.
- legítim** *ag.* wettig.
- Leinì** (*stad, sità – 245 m.*) Leinì.
- lej** *f.* (ook: **lege**) recht, wet.
- lenga** *f.* taal; **la ~ piemontèisa:** de

¹⁸ Franse uitspraak en schrijfwijze.

Piëmonteze taal.	
lent A ag. langzaam. B f. lens; ~ d'ingrandiment: vergrootglas.	Limon (dorp, pais – 1009 m.) Limone.
lentament av. langzaam; a peul parlé pì ~, pér piàsi? Kunt u langzamer spreken, alstublieft?	limpid ag. helder.
leon m. leeuw.	lin m. linnen.
lerma f. (ook: lâcrima) traan.	linea f. lijn: ~ aérea: luchtvaartmaatschappij; ~ 'd navigassion: scheepwartlijn.
lesa f. (ook: slita) slee, slede.	linger ag. licht.
lese v. lezen.	linseul m. laken.
lesion f. blessur, wond.	liquid ag. vloeibaar.
lesson f. les.	Lissàndria (stad, sità – 95 m.) Alessandria.
lest ag. snel.	
let m. bed.	
lateralment av. letterlijk.	
leu(gh) m. plaats.	
leva f. hefboom.	
levr f. haas.	
liber A m. boek; come ch'as dis “~” an olandèis? Hoe zeg je “liber” in het Nederlands? Èl ~ a l'é me: het boek is van mij; ~ èd cusin-a: kookboek. B ag. vrij; a l'é ~ ès pòst-si? Is deze plaats vrij?	A photograph of a large, red-brick church building. It features a prominent gabled roof with a small tower on top. The facade has several arched windows and a central arched entrance. Two tall, thin towers with clock faces are visible on the right side of the building.
liberassion f. bevrijding; (festività nassional apress la fin èd la guera) festa dla ~: bevrijding.	Alessandria – Lissàndria: Santa Maria 'd Castel.
liberé v. verlossen.	
libertà f. (ook: libertà) vrijheid.	liter m. liter; doi ~ èd làit: twee liter melk.
libreria f. (negòssi) boekhandel.	literatura f. literatuur.
licensié v. (ook: licënsié) ontslaan.	litra f. brief.
liévit m. gist.	liura f. verbinding.
lima f. vijl.	livel m. peil, niveau.
limit m. limiet, grens; ~ èd velocità: snelheidsbeperking.	Livorn Ferraris (dorp, pais – 188 m.) Livorno Ferraris.
limité v. beperken.	lòbia f. balkon.
limon m. citroen.	località f. plek, plaats.

Lombriasc (*dorp, pais – 241 m*)

Lombriasco.

lòn *pron. dim. dat.*

longh *ag. lang.*

longhëssa *f. lengte.*

lontan *ag. ver, afgelegen.*

lor *pron. përs. zij, ze.*

lordison *m. klap.*

lòsna *f. (ëdcò: alòsn) bliksem.*

lòta *f. gevecht.*

loterìa *f. loterij.*

lubrificassion *f. smering.*

lubrifiché *v. smeren.*

luce *m. (ook: lus) licht; ~ dël di:
daglicht.*

luchèt *m. hangslot.*

lùcid *ag. blinkend.*

luj *m. juli; a ~: in juli; a l'inissi 'd*

~: begin juli; al quindes èd ~:

op 15 juli; a la fin èd ~: eind

juli; dal quatòrdes èd ~: sinds

14 juli.

lumassa *f. slak.*

luminos *ag. lichtgevend.*

lun-a *f. maan.*

lunes *m. (ook: lùn-es) maandag;
èd ~: 's maandags.*

Lurìsia (*dorp, pais*) Lurisia.

lus *m. (ook: luce) licht; ~ dël di:
daglicht.*

luse *v. schijnen.*

lusso *m. luxe.*

luv *m. wolf.*

M

mach *av.* slechts, alleen.

màchina *f.* 1 (*vitura*) auto. 2 machine.

Macugnaga (*dorp, pais – 1327 m.*) Macugnaga; **a l'ha pa 'd**

cartolin-e 'd ~? heeft u ansichtkaarten van Macugnaga?

madamin *m.* dame, mevrouw; **cerea, costa-sì a l'é ~ Cavajà:** goedemorgen, dat is mevrouw Cavaglià.

maestro *m.* 1 meester. 2 (*scòla*) schoolmeester.

magara *av.* zelfs indien.

magasin *m.* magazijn, bergplaats. **magg** *m.* mei; **a ~:** in mei; **a l'inissi 'd ~:** begin mei; **al quïndes èd ~:** op 15 mei; **dal quatòrdes èd ~:** sinds 14 mei.

màgich *ag.* tover (*pref.*).

magioransa *f.* meerderheid.

magna *f.* tante.

magnétich *ag.* magnetisch.

magon *m.* zorg.

mai *av.* nooit.

mair *ag.* mager.

màja *f.* hemd.

majëtta *f.* hemd.

majon *m.* pullover, trui.

malintèis *m.* misverstand.

malpràtic *ag.* onervaren.

mama *f.* mama.

man *f.* hand.

mancansa *f.* gemis.

manch *av.* niet eens.

mancin *ag.* linkshandig.

mandarin *m.* mandarijn.

mandé *v.* sturen.

manera *f.* manier.

mangé *v.* eten.

mània *f.* mouw.

mania *f.* rage.

manifesté *v.* betuigen.

manutension *f.* onderhoud.

mar *m.* zee; **riva dël ~:** kust.

marastra *f.* stiefmoeder.

maravija *f.* wonder, verbazing; **con mia ~:** tot mijn verbazing.

maravijà *ag.* verrast.

maravijé *v.* verbazen; **am**

maravija ch'it parle nen

piemontèis: het verbaast mij dat je geen Piëmontees spreekt.

maravijos *ag.* prachtig.

marciapé *m.* trottoir, stoep.

mare *f.* moeder; **sò pare e soa ~ a**

son piemontèis: zijn vader en zijn moeder zijn Piëmontezen.

Marëntin (*dorp, pais – 383 m.*)
 Marentino.
marià *ag.* getrouwde.
Marìa *n.p.* Marie.
mariesse *v.* (ook: **sposesse**) trouwen.
marinar *m.* zeeman, matroos.
màrmol *m.* marmer.
maron *ag.* bruin.
mars *m.* maart; **a ~:** in maart; **a l'inissi 'd ~:** begin maart; **al quïndes èd ~:** op 15 maart.
martel *m.* hamer.
màrtes *m.* dinsdag; **èd ~:** op dinsdag.
marzan-a *f.* aubergine.
màschera *f.* masker.
maschil *ag.* mannelijk.
maslé *m.* slager.
masnà *f./pl. I* kind [*m.*]; (*zuiderlijke Piëmont: matòt*); **che bela ~:** waat een mooi kind.
 2 meisje [*f.*]; (*zuiderlijke Piëmont: matòta*).
masnajòt *m.* kind.
mass *m.* bos; **~ èd fior:** bos bloemen.
massé *v.* doden.
matarass *m.* matras.
matemàtica *f.* wiskunde.
matemàtich *ag.* wiskundig.
material *m.* materiaal.
matin *f.* ochtend; **bon-a ~:** goedemorgen.
matita *f.* potlood.
matòt *m.* (*zuiderlijke Piëmont*) kind; **che bel ~:** waat een mooi kind.

mecànic *m.* monteur.
mecanism *m.* mechanisme.
médich *ag.* geneeskundig.
mèis *m.* maand; **ès ~-sì:** deze maand; **ant èl ~ èd fèrvé:** in de maand Februar.
melanconìa *f.* weemoed.
melia *f.* mais; **pan-a 'd ~:** maiskolf.
melodìa *f.* melodie.
melon *m.* meloen.
mensil *ag.* (ook: **mënsil**) maandelijks.
ment *f.* geest; **a ~:** uit het hoofd.
menta *f.* munt.
mento *m.* kin.
mentre (che) *cong.* terwijl.
menù *m.* menukaart.
mërcà *m.* markt; **a va al ~:** hij gaat naar de markt.
mèrcø(l) *m.* woensdag; **èd ~:** 's woensdag.
Mérica *f.* (ook: **América**) Amerika.
merican *ag.* (ook: **american**) Amerikaans.
meridional *ag.* zuiderlijk.
mérít *m.* verdienste.
merité *v.* verdienen.
merlo *m.* merel.
mërluss *m.* kabeljauw.
mersì (ook: **grassie**) bedankt, **dank u; ~ an anticip:** bij voorbaat dank.
mesan *ag.* (ook: **sëntral, central**) centraal.
mesaneuit *f.* middernacht.
mës-cé *v.* roeren, mengen.

mëssa *f.* mis, eucharistieviering.
 metà *f.* helft.
 metal *m.* metaal.
 méter *m.* meter.
 metòdich *ag.* methodisch.
 métrich *ag.* metrisch.
 metrò *m./f.* metro, ondergrondse.
 mi *pron. përs.* ik.
 midàja *f.* medaille.
 mila *ag. num.* duizend.
 milion *m.* miljoen; él piemontèis
 a l'è parlà da apopré tre ~ èd
 pérson-e: het Piëmontees heeft
 ongeveer drie miljoen sprekers.
 mineral *m.* mineraal.
 minutà *f.* minuut.
 miraco *av.* misschien, wellicht.
 miseria *f.* ellende.
 misterios *ag.* geheimzinnig.
 misura *f.* (ook: mzura) maat; fait
 su ~: op maat gemaakt.
 mnestra *f.* soep.
 mnis *f.* afval.
 móbil *ag.* bewegelijk.
 mobilia *f.* meubilair.
 móda *f.* mode; fóra ~: ouderwets.
 moment *m.* ogenblik.
 momëntin *m.* momentje; un ~,
 pér piásì: een momentje,
 alstblieft.
 mon *m.* baksteen.
 Moncalé (*stad, sità* – 219 *m.*)
 Moncalieri.
 mond *m.* wereld.
 Mondvì (*stad, sità* – 395 *m.*)
 Mondovi.
 Monfrà (*streek, teritòri*)
 Monferrato; cola ch'a l'é la

stagion pì adata pér visité 'l ~?
 Wat is het beste seizoen om de
 Monferrato te bezoeken?

Monfrin-a *f.* Monferrina; “La
 Monfrin-a” (*volkslied – canson
 popolar piemontèisa*).

monsù *m.* meneer, mijnheer, heer;
 i son an visita da ~ Pautass: ik
 ben op bezoek bij heer Pautasso.
montagna *f.* berg.

Mont Reusa (*berg, montagna*)
 Monte Rosa.

Monte Rosa – Mont Reusa – 4.634 m.

monument *m.* monument.
Monvis (*berg, montagna*)
 Monviso.

Monviso – Monvis – 3.841 m.

mora *f.* moerbei.
moralità *f.* moraliteit.

mòrbid *ag.* zacht.

Morëtta (*dorp, pais – 262 m.*)

Moretta; **coj ’d ~ a diso ch’ a**

van, peui a resto ’ncora

n’orëtta: (*sprekwoord*) De bewoner Moretta zeggen altijd dat ze je niet langer willen storen, maar het doel om een uur langer te kunnen blijven.

moros *m.* (*morosa f.*) verloofde.

mosca *f.* vlieg.

most(r)é *v.* (*a scòla*) leren.

mostra *f.* (*ora*) horloge, clock; ~

da pols: polshorloge.

mulin *m.* molen; ~ **a vent:** windmolen.

muliné *m.* molenaar.

munusié *m.* timmerman.

mur *m.* muur.

muraja *f.* muur.

muséo *m.* museum; **fin-a a che ora a resta duvert èl ~?** Tot hoe laat is het museum open?

mùsica *f.* muziek.

musicista *m.* musicus.

mzura *f.* (ook: **misura**) maat.

N

- na** *art. (f.)* een, één.
nà *p.p.* geboren: **i son ~'l 21**
dzember: ich ben op 21
 december geboren.
narcis *m.* (ook: **ginojèt**) narcis.
Narsòle (*dorp, pais – 325 m.*)
 Narzole.
nas *m.* neus.
nasse *v.* geboren worden.
nassion *f.* natie.
nassional *ag.* nationaal.
nassionalità *f.* nationaliteit.
nàssita *f.* geboorte.
Natal *m.* Kerstmis; **bon ~:** zalig
 Kerstmis!
natura *f.* natuur.
naturalment *av. (oviament)*
 natuurlijk.
nav *f.* schip.
navigàbil *ag.* bevaarbaar.
navighé *v.* varen.
nebia *f.* mist.
nebieul *m.* (wijn) Nebbiolo.
necessari *ag.* nodig.
necessità *f.* noodzaak.
negativ *ag.* negatief.
neghé *v.* ontkennen.
negòssi *m.* winkel.
nèir *ag.* zwart.

- nemis** *m.* vijand.
nen *neg.* niet; **i ven-o ~ da**
Maastricht, i ven-o da
Sant'Alban: ik kom niet uit
 Maastricht, ik kom uit
 Sant'Albano Stura.
nerv *m.* zenuw.
nervos *ag. (ook: nérvos)* nerveus.
neuia *f.* ergernis.
neuit *f.* nacht; **bon-a ~:** goede-
 nacht; **ëd ~:** 's nachts.
neutral *ag.* neutraal.
neuv **A** *ag.* nieuw. **B** *ag. num.*
 negen.
névod *m. 1* (*ëd barba/magna*)
 neef. *2* (*ëd nono/nona*)
 kleinzoon.
névoda *m. 1* (*ëd barba/magna*)
 nicht. *2* (*ëd nono/nona*)
 kleindochter.
Nichlin (*stad, sità – 229 m.*)
 Nichelino: **vàire a costa 'n bijèt**
pér (*ël*) *~?* hoeveel kost een
 kartje naar Nichelino?
ni(l) *m.* nest.
ninsòla *f.* hazelnoot; **la famosa ~**
dèl Piemont: de beroemde
 Piëmonteze hazelnoot.
nò *av.* nee; **assolutament ~:**

helemaal niet.	
Noara (<i>stad, sità – 159 m.</i>)	
Novara.	
noios <i>ag.</i> saai, vervelend.	
nojàutri <i>pron. përs.</i> wij, we.	
nolegé <i>v.</i> huren; ch'a scusa,	
andova i podoma ~ na	
màchina? Excuseer mij, waar	
kunnen wij een auto huren?	
nòm <i>m.</i> naam; a ~ èd monsù	
Pautass: in naam van de heer	
Pautasso; sensa ~: zonder naam.	
nòna <i>f.</i> grootmoeder, oma.	
nonostant <i>prep.</i> ongeacht.	
nòrd <i>m.</i> noorden; Olanda dël ~:	
Noord-Holland.	
nòrdich <i>ag.</i> noordelijk.	
normal <i>ag.</i> normaal.	

nos <i>f.</i> noot.	
Nosgnor <i>m.</i> God.	
notissia <i>f.</i> bericht.	
novèmber <i>m.</i> november; a ~: in	
november; a l'inissi 'd ~: begin	
november; al quìndes èd ~: op	
15 november; dal quatòrdes èd	
~: sinds 14 november; Carù,	
(èl) 12 (èd) ~ 2017: Carrù, 12	
november 2017.	
novità <i>f.</i> nieuws.	
nùmer <i>m.</i> nummer; (i) peuss avè	
tò ~ èd telefon(o)? Kan ik jouw	
telefoonnummer hebben? Che ~	
èd telefon(o) it l'has? wat is	
jouw telefoonnummer?	
nuòra <i>f.</i> schoondochter.	

O

o *cong. of.*

oberge *m. hotel; ch'a scusa,*

andova ch'a l'é l'~ “Savòia”?

Excuseer mij, waar is het hotel
“Savoia”? **I son ancamin a**

sérché n'~ nen tant car: ik
zoek een niet al tee duur hotel.

obligatòri *ag. verplicht.*

obligh *m. verplichting.*

oblighé *v. verplichten.*

òca *f. gans.*

ocasion *f. gelegenheid.*

occasionalment *av. nu en dan.*

océan *m. oceaan; ~ Pacific:*

Stille Oceaan.

ocupà *ag. 1 bezet. 2 (tel.)*

ingesprek.

ocupassion *f. 1 bezetting. 2*

(trabaj) werk.

ocupé *v. bezetten.*

odor *m. geur.*

ofeisa *f. belediging.*

ofende *v. beledigen.*

ògni *ag. indef. elk.*

oltra (a) *prep. vorbij.*

òm *m. 1 (consòrt) man,*

echtgenoot. 2 man, mens; **un**

brav ~: een goede man.

ombra *f. schaduw.*

ombregià *ag. schaduwrijk.*

Omegna (*stad, sità – 295 m.*)

Omegna; a peul pa 'ndicheme

la stra pér ~, pér piásì? Kunt u
mij de weg weizen naar

Omegna, alstublieft?

Omegna – Omegna.

oncc *ag. vettig.*

onda *f. golf.*

ondulà *ag. golvend.*

onest *ag. eerlijk.*

ongia *f. nagel.*

onor *m. eer.*

onoré *v. eren.*

opura *cong. ofwel.*

òr *m. goud.*

ora *f. uur; che ora a l'é? A l'é*

mèsdì Hoe laat is het? Het is
twaalf ~; **a l'é sinch ore:** het is

fijf uur; **i rivo a neuv ore 'd**

matin: ik kom om negen uur's

morgens; ~ **d'ariv**: aankomsttijd; ~ **'d partensa**: vertrektijd; ~ **d'ufissi**: kantooruren; ~ **'d ponta**: spitsuur; **fin-a a che ~ a resta duvert ël muséo?** Tot hoe laat is het museum open?

orari *m.* dienstregeling, rooster; ~ **d'ovèrtura**: openingstijden.

orassion *f.* gebed.

Orbassan (*stad, sità – 273 m.*)

Orbassano.

òrdi *f.* gerst.

organisassion *f.* organisatie.

orgojos *ag.* hoogmoedig.

original *ag.* origineel.

orìja *f.* oor.

orisont *m.* horizon.

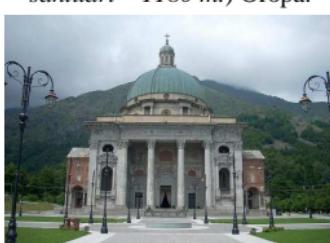
orisontal *ag.* horizontaal.

orl(o) *m.* rand.

Orméa (*dorp, pais – 736 m.*)

Ormea.

Oropa (*heiligdom, località e santuari – 1180 m.*) Oropa.

Oropa – *Oropa*.

ors *m.* beer.

Orsera-Rociavré (*park, parch*)

Orsiera-Rocciavrè.

òrt *m.* moestuin.

Òrta (*dorp, pais – 294 m.*) Orta.

ortagi *m.* groenten (*pl.*).

ortografia *f.* spelling.

osel *m.* vogel.

ospidal *m.* ziekenhuis.

ospissi *m.* tehuis.

òspit *m.* gastheer.

ospital *ag.* gastvrij.

ospitalità *f.* gastvrijheid.

ospité *v.* ontvangen.

òtich *m.* opticien.

otin *m.* wijngaard.

otóber *m.* oktober; **a ~:** in oktober; **a l'inissi d'~:** begin oktober; **al quindes d'~:** op 15 oktober; **a la fin d'~:** eind oktober.

oton *m.* messing.

otonn *m.* herfst, najaar; **d'~:** in de herfst.

Oulk¹⁹ (*oek: Ols*) (*dorp, pais – 1100 m.*) Oulx.

Ovà (*stad, sità – 186 m.*) Ovada.

òvest *m.* westen.

¹⁹ Franse uitspraak en schrijfwijze.

P

pachet *m.* pakje.

Paesan-a (*dorp, pais – 614 m.*)

Paesana; **jer i j'era a ~:** gisteren was ik in Paesana.

pagament *m.* betaling; **~ an contant:** contante betaling.

pàgina *f.* pagina.

paga *f.* loon.

paghé *v.* betalen; **i podoma ~ con na carta 'd crédit?** Kunnen wij met een creditcard betalen?

pàira *m.* paar.

paisagi *m.* landschap.

paisan *m.* (*campagnin*), boer; **sò pare a l'é 'n ~:** zijn vader is boer.

pája *f.* stro.

pal *m.* paal.

pala *f.* schop.

palass *m.* paleis; **~ real:** koninklijk paleis; **ch'a scusa, a peul dime andova ch'a l'é 'l ~ real, pér piasi?** Excuseer mij, kunt u mij zeggen waar de koninklijk paleis is, alstublieft?

palma *f.* palm.

paltò *m.* mantel,jas.

palù *v.* moeras.

pan *m.* brood; **~ integral:** volkorenbrood.

panataria *f.* bakkerij.

panaton *m.* panettone, cake met gekonfijte vruchten en rozijnen.

Pancalé (*dorp, pais – 243 m.*)
Pancalieri.

pànic *m.* paniek.

panin *m.* broodje.

panoràma *m.* panorama.

pansa *f.* buik.

pantalon *m.* (*grulo*) mal.

pantofla *f.* pantoffel.

papa *m.* (*rel.*) paus.

papagal *m.* papegaai.

papé *m.* **I** document. **2 (ij papé)** identiteitskaart.

paragon *m.* vergelijking.

paralel *ag.* parallel.

parapieuva *m.* paraplu.

parch *m.* park; **~ nassional:** natuurreservaat.

parchegé *v.* parkeren; **vietà ~:** niet parkeren.

pare *m.* vader; **sò ~ e soa mare a son piemontèis:** zijn vader en zijn moeder zijn Piëmontezen.

parèj *av.* zo; **basta ~:** dat is genoeg.

parié *v.* voorbereiden.

parin *m.* peetvader.

parlé *v.* spreken, praten; **i parlo**
nen piemontèis: ik spreek geen
Piëmontees; **parla pa!** Wat
mooi! Leuk! **A peul ~ 'n pò pì**
fòrt pér piasì? Kunt u iets
harder praten, alstublieft? **Parla**
nen tant parèj: praat niet
zoveel!
paròchia *f.* parochie.
paròla *f.* woord.
parpaion *m.* vlinder.
parsial *adj.* gedeeltelijk.
part *f.* gedeelte, deel; **da l'autra**
~: aan de overkant.
parte *v.* vertrekken; **a ~ da:** vanaf;
él treno a part(a) tute le
mes'ore: de trein vertrekt elk
half uur.
partensa *f.* vertrek; **ora 'd ~:**
vertrektijd.
partesipant *m.* (ook:
partecipant) deelnemer.
partesipé (ook: **partecipé**)
deelnemen.
partia *f.* wedstrijd; ~ 'd balon:
voetbalwedstrijd; **a l'é stàita na**
~ **fantàstica:** dat was een
fantastische wedstrijd!
pas *f.* vrede.
pasiensa *f.* geduld.
Pasqua *f.* Pasen; **bon-a ~:** zalig
Pesen!
passapòrt *m.* paspoort; **sò ~,**
madamin Pautass: Uw
paspoort, mevrouw Pautasso.
passaròt *m.* mus.
passé *v.* passeren; **a che ora a**
passa él prim treno? Hoe laat

gaat de eerste trein?
past *m.* maaltijd.
pastiglia *f.* tablet.
patata *f.* aardappel.
patin *m.* slof.
pau *f.* (ook: **por**) angst; **avèj ~:**
bang zijn.
pàusa *f.* pauze.
pàuta *f.* modder.
paviment *m.* vloer.
pé *m.* voet; **a ~:** te voet; **ch'a**
scusa, vâire temp a-i va a ~?
Excuseer mij, hoelang is het
lopen? **As peul andesse a ~?** Is
het te lopen?
Pecet èd Valensa (*dorp, pais –*
212 m.) Pecetto di Valenza.
Pecet Turinèis (*dorp, pais – 407*
m.) Pecetto Torinese.
pèila *f.* pan.
pèis A ag. (ook: **pesant**) zwaar. **B**
m. gewicht, last.
pèiver *m.* peper.
pel *f.* vel, huid.
pelegrin *m.* pelgrim.
penné *f.* kammen.
pensé *v.* (ook: **pënsé**) denken; **a**
cos(a) ch'it pense? Waaraan
denk je? Waar denk je aan?
pënsion *f.* (*oberge*) pension; **ch'a**
scusa, andova ch'a l'é la ~
"Leon d'Òr" ambelessi a
Elva? Excuseer mij, waar is de
pension "Leon d'Oro" hier in
Elva?
Pentecoste *f.* Pinksteren.
pér *prep.* voor; **2 naar;** **a-i é 'n**
sérvissi d'autobus ~ Haarlem?

- is er een busdienst naar
Haarlem?
- pérché** **A** *av.* waroom; ~ **no?**
Waroom niet? **B** *cong.* omdat.
- perde** *v.* verliezen; **i son**
pérdume: ik ben verdwaald.
- pérfection** *f.* perfectie.
- pericol** *m.* gevaar.
- pericolos** *ag.* gevaarlijk.
- period** *m.* periode.
- periòdich** *ag.* periodik.
- perla** *f.* parel.
- pérmance** *ag.* permanent.
- pérmess** *m.* vergunning; ~ **ëd travaj:** werkvergunning.
- pérnis** *f.* patrijs.
- pér piàsì** *inter.* alstublieft; ~, **a podrà dime andova ch'as treuv(a) Caràj?** Zou u mij kunnen zeggen waar Caraglio is, alstublieft?
- persi** *m.* perzik.²⁰
- pérson-a** *f.* persoon; **cerea, i vorà prenoté na tàula pér doe**
pérson-e: goedenvond, ik wil graag een tafel voor twee personen reserveren; ~ **ansian-a:** oudere persoon.
- pérsonagi** *m.* personage, persoonlijkheid.
- pértant** *cong.* daarom.
- pértugal** *m.* (ook: **portugal**) sinaasappel; **mes ~:** een halve
- 'sinaasappel.
- pèrtus** *f.* gat; ~ **ëd la seradura:** sleutelgat.
- pérzon** *f.* gevangenis.
- pesant** *ag.* (ook: **pèis**) zwaar.
- pésedor** *m.* visser.
- pésché** *v.* vissen; **a venta avèj na licensa pér ~ ambelessi?** Heb je een vergunning nodig om hier te vissen?
- pess** *m.* vis.
- peui** *av.* dan, later.
- pì** *av.* meer; ~ **che:** meer dan; **tut al ~:** hooguit.
- pian** **A** *m.* etage; **prim ~:** voorgrond. **B** *av.* (*lamentum*) langzaam.
- pianta** *f.* 1 plant. 2 (*erbo*) boom.
- pianté** *v.* planten.
- pianura** *f.* vlakte.
- piaséj** *v.* bevallen; **sossì am piás:** het bevalt mij.
- piassa** *f.* plein; **a podrà gentilment dime andova ch'as treuv(a) ~ Galimberti?** Zou u mij kunnen zeggen waar het Galimberti-plein is, alstublieft?
- piat** **A** *ag.* plat. **B** *m.* bord.
- piega** *f.* vouw.
- Piemont** *m.* Piëmont.
- piemontèis** *ag.* Piëmontees; **i parlo nen ~:** ik spreek geen Piëmontees; **am piaserìa amparé 'n pò 'd ~:** ik wil graag een beetje Piëmontees leren.
- pien** *ag.* vol.
- pietansa** *f.* gerecht.
- pieuva** *m.* regen.

²⁰ Sa paròla-sì a l'é anàloga an piemontèis, olandèis e russi: **persi**, **perzik**, **персик** (*piersik*).

pieuve <i>v.</i> regenen; a smija ch'a veuja butesse a ~: het ziet er naar uit of we regen krijgen.	Poirino.
pigher <i>adj.</i> lui.	pòis <i>m.</i> erwrt.
pijé <i>v.</i> (ook: pié) nemen.	polenta <i>f.</i> (<i>streekgerecht</i>)
Pinareul (<i>stad, sità</i> – 376 m.)	“polenta”, dikke pap van maïsmeel; i mangerìa volènté la ~, nè: ik wil graag de “polenta” eten.
Pinerolo; a che ora a passa él prim treno pér ~? Hoe laat gaat de eerste trein naar Pinerolo? El treno pér ~ a l'é pien: de trein naar Pinerolo is vol.	polid <i>ag.</i> schoon.
Pinasca (<i>dorp, pais</i> – 560 m.)	polidé <i>v.</i> reinigen.
Pinasca.	polissia <i>f.</i> schoonmaak.
pinguin <i>m.</i> pinguin.	pols <i>m.</i> pols.
Pin Turinèis (<i>stad, sità</i> – 495 m.)	poltron-a <i>f.</i> fauteuil.
Pino Torinese.	pom <i>m.</i> appel; mes ~: een halve appel.
Pióbes d'Alba (<i>dorp, pais</i> – 194 m.) Piobesi d'Alba.	pont <i>m.</i> brug.
Pióbes Turinèis (<i>dorp, pais</i> – 233 m.) Piobesi Torinese.	ponta <i>f.</i> punt.
piomb <i>m.</i> lood.	Pontcianal (<i>dorp, pais</i> – 1614 m.) Pontechianale.
pioré <i>v.</i> huilen; piantla li 'd ~: schei uit met huilen.	Pontcuron (<i>dorp, pais</i> – 104 m.) Pontecurone.
piòta <i>f.</i> poot.	pontual <i>ag.</i> op tijd.
pipa <i>f.</i> pijp.	pópol <i>m.</i> volk.
pipi <i>m.</i> kuiken.	popolar <i>ag.</i> volks- (<i>pref.</i>).
piuma <i>f.</i> (<i>da scrive</i>) pen; ~ stilogràfica: vulpen.	pòr A <i>m.</i> prei. B ag. → pòver.
plissa <i>f.</i> pels.	por f. (ook: pau) angst; avèj ~: bang zijn.
Pò (rivier, fium) Po.	pòrt <i>m.</i> haven.
pòch <i>av.</i> beetje; tra ~: weldra.	pòrta <i>f.</i> deur.
podèj <i>v.</i> kunnen; cos(a) ch'i peuss fé pér ti? Wat kan ik voor je doen?	pòrta-sënnér <i>m.</i> asbak.
pogieul <i>m.</i> balkon.	porté <i>v.</i> brengen.
pogné <i>v.</i> steken.	posade <i>pl.</i> bestek.
poj <i>m.</i> luis.	posé <i>v.</i> leggen, zetten.
Poirin (<i>stad, sità</i> – 249 m.)	poss <i>m.</i> bron.
	possibil <i>ag.</i> mogelijk; come ch'a peul esse ~? Hoe is het mogelijk?
	pòst <i>m.</i> plaats; a l'é liber és ~-sì? Is deze plaats vrij? al prim/ters

~: op de eerste/derde plaats; **an**
gnun ~: nergens; ~ **ëd**
vilegiatura: vakantieoord.
pòsta *f.* post.
postin *m.* postbode.
Pourrieres²¹ (*dorp, pais*)
 Pourrieres.
pòver *ag.* [**pòr**] arm.
póver *f.* poeder, stof.
prà *m.* wei.
Pragelà (*dorp, pais – 1524 m.*)
 (*Pradzalà*) Pragelato; **vaire a**
dura 'l viagi pér ~? Hoe lang
 duurt de reis naar Pragelato?
Prali (*dorp, pais – 1455 m.*) Prali.
Pralòrm (*stad, sità – 303 m.*)
 Pralormo; **an primavera, a ~ a-i**
é na cita Olanda con
l'esposission di tulipan: in
 Pralormo vindt een tulp
 tentoonstelling in het voorjaar
 plaats, een kleine Nederland.
pràctica *f.* praktijk; **an** ~: in
 praktijk.
praticament *adv.* vrijwel.
precedensa *f.* voorrang.
precedent *ag.* verleden.
precipité *v.* neerstorten.
precis *ag.* (ook: **presis**) precies.
precisament *av.* precies.
precisé *v.* preciseren.
prédicta *f.* preek.
prediché *v.* preken.
preghé *v.* bidden.
prego! *inter.* graag gedaan! Niets

te danken!
prèive *m.* (*zuiderlijke Piémont:*
 preve) priester.
prenoté *v.* reserveren; **i vorìa ~ 'n**
pòst an sël trenò **"Frecia**
Rossa" pér Turin: ik wil graag
 een plaats reserveren voor de
 trein "Freccia Rossa" naar
 Turijn; **cerea, i vorìa ~ na tàula**
 pér doe pérson-e: goedendag,
 ik wil graag een tafel voor twee
 personen reserveren.
preocupesse *v.* zorgen maken;
preocupeve nen **ëd** **vòsta vita,**
'd lòn ch'i mangereve o ch'i
 beireve, né pér vòst còrp, **ëd** la
 ròba da veste ch'iv butereve a
 còl; **la vita a val nen forsi pì**
che'l mangé e 'l còrp pì che na
vesta? Maak u geen zorgen over
 het eten en drinken dat u nodig
 hebt om te leven, en over de
 kleren voor uw lichaam;
 tenslotte is het leven
 belangrijker dan eten en drinken,
 en het lichaam van meer belang
 dan kleding.
presensa *f.* aanwezigheid.
présenté *v.* (ook: **présenté**)
 voorstellen; **presentesse** jezelf
 voorstellen.
president *m.* president.
pressa *f.* (zelden: **spressia**) haast;
 i l'hai/heu ~: ik heb haast.
pressi *m.* prijs: ~ **dél bijèt**: tarief.
prest *av.* weldra, spoedig.
presté *v.* (ook: **présté**) lenen.
pretest *m.* voorwendsel.

²¹ Franse uitspraak en schrijfwijze.

preuva *f.* proef, bewijs.
preventiv *ag.* preventief.
prevision *f.* voorspelling.
prim *ag.* eerst(e); **al ~ pòst:** op de eerste plaats.
prima(vera) *f.* lente; **an ~:** in de lente.
primitiv *ag.* primitief.
prinsi *m.* prins.
prinsipal *ag.* (*pref.*) hoofd-.
prinsipi *m.* (*inissi*) aanvang. • **ël ~ativ:** (*med.*) de actieve stof.
problema *m.* probleem.
prodòt *c.* produkt.
profondità *f.* diepte.
profum *m.* parfum.
progeté *v.* plannen, ontwerpen.
programma *m.* programma.
progressiv *ag.* toenemend.
promëtte *v.* beloven.
pronunsia *f.* uitspraak; **na bona ~ piemontèisa:** een goede Piëmontese uitspraak.

pronunsié *v.* uitspreken.
propaganda *f.* propaganda.
propòsta *f.* voorstel.
pròssim *ag.* volgend; **la pròssima sman-a:** volgende week; **ël ~ ann:** volgend jaar.
prospetiva *f.* perspectief.
protagonista *m.* hoofdpersoon.
protege *v.* beschermen.
protein-a *f.* eiwit.
protesta *f.* protest.
protesté *v.* protesteren.
prové *v.* 1 proberen. 2 (*dimostré*) bewijzen.
provenienza *f.* herkomst.
proverbi *m.* spreekwoord.
provisòri *ag.* voorlopig.
prudent *ag.* behodzaam.
pruss *m.* peer.
pùblich *ag.* publiek.
pugn *m.* vuist.
pùlpit *m.* preekstoel.
purtròp *av.* helaas.

Q

quàder *m.* afbeelding.

quadern *m.* schrift.

quadrà *ag.* vierkant.

quàich *ag. indef.* (ook: **chèich**)
enkele.

quaicòs *pron.* (ook: **caicòs**) iets; **i**
l'hai/heu sëntì ~: ik heb iets
gehoord.

quajcun *pron.* (ook: **caicun**)
iemand.

qualità *f.* kwaliteit.

quand *av.* wanneer.

quantità *f.* hoeveelheid, aantal.

quart *m.* kwart; **a set e 'n ~:** om
kwart over zeven.

quasi *av.* bijna, haast.

quaté *v.* bedekken.

question *f.* kwestie.

quotidian *ag.* dagelijks.

R

rabarb *m.* rabarber.
rabel *m.* kabaal, wanorde.
rabia *f.* woede.
rabin *m.* (*rel.*) rabbijn.
ràcola *f.* pinda, apenoot.
racòlt *m.* oogst.
Racunis (*stad, sità – 260 m.*)
 Racconigi; a l'è cost-sì 'l treно
 pér ~? Is dit de trein naar
 Racconigi?

Racconigi: kasteel – *Racunis: castel.*

radiassion *f.* straling.
radio *f.* radio.
radis *f.* wortel.
radun *m.* bijeenkomst.
ragg *m.* straal.
ragnà *f.* spin.
ram *m.* tak.
rama *f.* tak.

ramasëtta *f.* borstel.
ramassa *f.* bezem.
ramassé *v.* afvegen.
ramin-a *f.* pot.
rampié *v.* stijgen.
rampigné *v.* stijgen.
ran-a *f.* kikker.
randolin-a *f.* zwaluw.
ràpid *ag.* snel.
rapidità *f.* vaart.
rar *ag.* zeldzaam.
rarament *av.* zelden; **i vad(o) / von ~ dal barbé:** ik ga zelden
 naar de kapper.
rassa *f.* ras.
rassion *f.* rantsoen.
rason *f.* verstand; **avèj ~:** gelijk
 hebben.
rasor *m.* scheerapparaat.
rast(r)el *m.* hark.
rat *m.* muis.
rava *f.* (*rossa*) kroot.
ravanin *m.* radijs.
raviòle *pl.* (*streekgerecht*) ravioli.
re *m.* koning.
réalisé *v.* tot stand brengen.
reassion *f.* reactie.
recentement *av.* laatst.
regal *m.* (ook: *cadò*) geschenk.

regalé *v.* schenken.
regin-a *f.* koningin.
region *f.* regio, streek, gebied; ~
alpin-a: Alpengebied.
registré *v.* **I** aantekenen. 2
(inscribe) inschrijven.
religion *f.* godsdienst; ~ **catòlica:**
 katholieke godsdienst; ~
protestanta: protestantse
 godsdienst; ~ **ebréa**²²:
 israelitsche godsdienst.
religios *ag.* godsdienstig.
repùblica *f.* republiek.
residensa *f.* woonplaats.
resiste *v.* weerstaan.
resistensa *f.* verzet.
respirassion *f.* hademhaling.
respiré *v.* ademen.
responsàbil *ag.* verantwoordelijk.
responsabilità *f.* verantwoorde-
 lijkheid.
ressia *f.* zaag.
resté *v.* (ook: **résté**) blijven; **i**
vorà ~ ancora 'n pòch: ik wil
 graag langer blijven.
rete *f.* net.
reusa *A f.* (*fior*) roos. *B ag.* roze.
riceve *v.* (ook: **arsèive**)
 ontvangen, krijgen; **i hai**
arseivù n'ordin: ik heb een
 order ontvangen.
ricevuta *f.* kwitantie; **a peul deme**

la ~, pér piásì? Kunt u mij de
 kwitantie geven, alstublieft?
rich *ag.* rijk.
richëssa *f.* rijkdom.
ridò *m.* (ook: **tenda**) gordijn.
riempe *v.* (ook: **ampinì**) vullen.
riga *f.* **I** liniaal. 2 regel.
rigid *ag.* stijf.
ríje *v.* (ook: **grigné**) lachen.
ringrassié *v.* danken; **i la**
ringrassioma, madamin
Pautass: wij danken u,
 mevrouw Pautasso.
ringret *m.* verdriet, spijt.
ripete *v.* herhalen.
ripetission *f.* herhaling.
ris *m.* rijst.
risparmié *v.* sparen.
risponde *v.* antwoorden.
rispòsta *f.* antwoord; **an ~ a toa**
litra dèl 21 dzember: in
 antwoord op jouw brief van 21
 december.
ristorant *m.* restaurant; **mangé al**
 ~: in het restaurant eten.
ritm *m.* ritme.
ritorn *m.* (ook: **artorn**) terugkeer.
ritorné *v.* (ook: **artorné**)
 terugkeren.
riva *f.* oever; ~ **dèl mar:** kust.
Riva 'd Cher (*dorp, pais – 262*
m.) Riva di Chieri.
Rivareul (*stad, sità – 304 m.*)
 Rivarolo.
rivé *v.* aankomen; **a che ora a**
riva 'l treno a Romagnan? Hoe
 laat komt de trein aan in
 Romagnano?

²² *ebràich e ébràica* a son agetiv e
 përtant a sària pì giust dovreje ant ès
 cas-sì, ma a son èdcò n'italianism da
 evité.

rivera *f.* (*riva dël mar*) kust.
rivista *f.* tijdschrift.
Rivole (*stad, sità – 390 m.*)
 Rivoli.
rivolussion *f.* revolutie.
roa *f.* wiel.
robarìa *f.* diefstal.
robaté *v.* vallen.
robé *v.* stelen.
robust *ag.* krachtig.
rol *m.* eik.
Romagnan (*dorp, pais – 268 m.*)
 Romagnano.
romàntich *ag.* romàntisch.
romanç *m.* roman.
rompe *v.* breken.
Rondisson (*dorp, pais – 211 m.*)
 Rondissone.
rosari *m.* rozenkrans.

ross *ag.* rood.
rossigneul *m.* nachtegaal.
rotond *ag.* rond.
rotonda *f.* rotonde; **a la ~ ch'a vada/von-a a drita:** bij de
 rotonde gaat u naar rechts.
Rovasenda (*dorp, pais – 211 m.*)
 Ro(v)asenda; **a ferma/férma a ~ 'l treno?** Stopt de trein in
 Rovasenda?
rubin *m.* robijn.
rubinet *m.* kraan.
rusa *f.* ruzie.
rusé *v.* **1** (*con quajcun*) ruzie
 maken. **2** (*quajcun*) verwijten.
rusnent *ag.* roestig.
ruso *f.* roest.
russi *ag.* Russisch.
Russia *f.* Rusland.

S

sa *ag. dim.* deze; ~ **piuma-sì**: deze pen.

saba *m.* zaterdag; **ëd** ~: op zaterdag.

sabardon *m.* grof.

sabia *f.* zand.

sabios *ag.* zanderig.

sach *m.* zak; ~ **a spala**: rugzak.

sachet *m.* papieren zak; ~ **ëd carta**: papieren zak.

sacòcia *f.* zak.

Sacra 'd San Michel (*abassìa*)

Sacra di San Michele.

Sacra di San Michele - *Sacra 'd San Michel*

Sacra di San Michele: panorama - *Vëddùa da la Sacra 'd San Michel*

sacrifissi *m.* offer.

sacrista *m.* koster.

sagëssa *f.* wijsheid.

sagrin *m.* bezorgdheid.

sal *f.* zout.

sala *f.* zaal; ~ **d'aspet**: wachtkamer; ~ **a mangé**: etzaal.

salà *ag.* zout.

salada *f.* sla.

salam *m.* worst.

salari *m.* salaris.

saldator *m.* soldeerbout.

saldatura *f.* las.

saldé *v.* lassen, solderen.

salet *m.* sjaal.

saliera *f.* zoutvaatje.

saliva *f.* speeksel.

salmon *m.* zalm.

Salmour²³ (*dorp, pais – 391 m.*)

Salmour.

salòt *m.* woonkamer.

Salugia (*stad, sità – 194 m.*)

Saluggia.

Salusse (*stad, sità – 340 m.*)

Saluzzo.

Saluzzo - Salusse

salut *m.* groet.

salute *f.* gezondheid.

salviëtta *f.* (ook: **sarviëtta**,

sërvietta) servet.

san *ag.* gezond.

San Benign Canavèis (*stad, sità –*

213 m.) San Benigno Canavese.

San Damian d'Ast (*stad, sità –*

179 m.) San Damiano d'Asti; it

I'has catà 'l bijèt pér ~? Heb jij

het kaartje voor San Damiano

gekocht? **La fera dël capon èd**

~: de kermis van de kapeon in
San Damiano.

San Damian Macra (*dorp, pais –*

743 m.) San Damiano Macra.

Sanfront (*dorp, pais – 490 m.*)

Sanfront; **a peul indiccheme ~**
an sla cartin-a, pér piasi? Kunt
u mij Sanfront op de kaart
aanwijzen, alstublieft?

sangh *m.* bloed: **circolassion dël**

~: bloedsomloop.

sanguiss *m.* broodje.

San Pèire (*dorp, pais – 976 m.*)

Sampèyre.

sant *ag.* heilig.

Sant'Alban Stura (*dorp, pais –*

378 m.) Sant'Albano Stura.

Santa Maria Magior (*dorp, pais –*

816 m.) Santa Maria

Maggiore.

Sant'Ambreus (*dorp, pais – 356*

m.) Sant' Ambriogio.

Sant'Esteo Belb (*dorp, pais –*

170 m.) Santo Stefano Belbo.

Santià (*stad, sità – 183 m.)*

Santhià.

Santna (*stad, sità – 237 m.)*

Sàntena.

santuari *m.* heiligdom.

sapa *f.* schop, hak.

sarà *ag.* gesloten.

saré *v.* sluiten; ~ **a ciav:** op slot
doen.

salviëtta *f.* (ook: **salviëtta**,

sërvietta) servet.

Sauze d'Oulx²³ (ook: **Sause**

d'Ols) (*dorp, pais -) Salice*

²³ Franse uitspraak en schrijfwijze.

d'Ulzio, Sauze d'Oulx.	scrive v. schrijven.
sàusa f. saus.	scusé v. verontschuldigen;
sàut m. sprong.	scusesse zich verontschuldigen;
sauté v. springen.	scusme! Neem me niet kwalijk!
sautissa f. worst, saucijns; la famosa ~ 'd Bra: de beroemde saucijns van Bra.	Ch'a scusa! Sorry!
savèj v. I weten. 2 (esse bon) kunnen.	se <i>cong.</i> of, als.
Savijan (<i>stad, sità – 320 m.</i>) Savigliano; ch'a scusa, quand ch'a passa 'l prim treno pér ~? Excuseer mij, hoe laat vertrekt de eerste trein naar Savigliano?	sé av. ja.
savon m. zeep.	sécol m. eeuw.
sbaruv m. schrik.	second ag. tweede.
sbaruvé v. doen skrikken; sbaruvesse: skrikken.	second m. seconde.
sbiadì v. verschieten.	seda f. zijde.
scadensa f. afloop.	segñ m. teken.
scafal m. plank.	segnal m. signaal, sein.
scala f. I trap. 2 (a piòli) ladder.	segret m. geheim.
scalin m. trede.	segretaria f. secretaresse.
scambié v. uitwisselen.	sèira f. avond; ëd ~: 's avonds.
scarpa f. schoen (<i>pl. scarpe</i> : schoenen).	sèj f. dorst; i l'hai/heu ~: ik heb dorst; it l'has ~? heb iji dorst?
scarpocin pl. wandellaarzen.	sela f. zadel.
scàtola f. doos.	semàforo m. verkeerslicht; al ~: bij het verkeerslicht.
scaudé v. verwarmen.	sèmpe(r) av. altijd.
scheda f. kaart.	sempí ag. eenvoudig.
scherm(o) m. scherm.	semplícement av. eenvoudig.
schers m. mop.	sener m. selderij.
schin-a f. rug.	sensa prep. zonder.
s-ciuma f. schuim.	Sental, Sëntal (<i>stad, sità – 424 m.</i>) Centallo.
scòla f. school; it vas a scòla? Ga jij naar school?	sënté m. pad.
scoté v. luisteren.	sëntral ag. (ook: mesan, central) centraal.
scrieul m. (ook: pérro) eekhoorn.	separé v. scheiden.
	serbatòri m. tank.
	sërché v. (ook: serché) zoeken; a l'é nen precisament lòn ch'i
	sërcavo: het is niet precies wat wij zoeken.
	serne v. kiezen.

sérvel *m.* hersenen.

Sérvere (*dorp, pais* – 304 *m.*)

Cervere; **la fera dij pòr èd** ~: de kermis van de prei in Cervere.

sérvietta *f.* (ook: **salviëtta**, **sarviëtta**) servet.

séstä *f.* mand.

séstin *m.* mand.

Sétrier (*dorp, pais* – 2035 *m.*)

Sestrière²⁴; **i soma 'ndait a pé da ~ a Traverses:** wij zijn van Sestriere naar Traverses gelopen.

setesse *v.* gaan zitten.

seugn *m.* (ook: **sògn**) droom.

seuli *ag.* glad.

seure *f.* (ook: **sorela**) zuster.

seurte *v.* uitgaan.

sever *ag.* streng.

sghié *v.* glijden.

sgiaf *m.* klap.

sgiaflé *v.* slaan.

sgranfigné *v.* 1 krabben. 2 stelen.

si *ag. dim.* deze (*meervoud*); ~

liber-sì: deze boeken.

sì *av.* (ook: **ambelessì**) hier.

siass *m.* zeef.

siensa *f.* wetenschap; **òm dë ~:**

wetenschapper.

sigarëtta *f.* sigaret.

sigilin *m.* emmer.

significhé *v.* betekenen; **cosa ch'a**

significa sossì? Wat betekent dat?

silensi *m.* stilte.

silensios *ag.* stil, zwijgend.

simpàtich *ag.* sympathiek.

sin-a *f.* avondeten.

sinagòga *f.* synagoge; **andova**

ch'a l'é la ~? Waar is de synagoge?

siola *f.* ui.

siolin *m.* uitje.

siòpero *m.* staking.

sira *f.* was.

siringa *f.* injectiespuit.

sislonga *m.* (ook: **divan, sofà**) divan.

sità *f.* stad.

svilità *f.* (ook: **civiltà**) beschaving.

slita *f.* (ook: **lesa**) slee, slede.

slòira *f.* ploeg.

sman-a *f.* week; **la ~ dij doi**

giòbia: als Pasen en Pinksteren op een dag vallen; **da sì a na ~:** over een week.

smangé *v.* jeuken.

smangission *f.* jeuk.

smens *m.* zaad.

smijé *v.* lijken, schijnen; ~ **a:** lijken op.

snistr *ag.* links; **a snistra:** (*mòto a leu*) naar links.

sodisfait *ag.* tevreden; **esse ~:**

tevreden zijn; **i soma ~ èd nòsta**

visita an Piemont: wij zijn tevreden met ons bezoek in

Piémont.

sofà *m.* (ook: **divan, sislonga**)

divan.

soffié *v.* blazen.

sògn *m.* (ook: **seugn**) droom.

sogné *v.* (ook: **sugnè**) dromen.

²⁴ Franse uitspraak en schrijfwijze.

sol A <i>m.</i> zon. B <i>ag.</i> enig; i lo fass	a-i é ~: hoop doet leven.
da ~: dat zal ik 'zelf doen.	spessor <i>m.</i> dikte.
solch <i>m.</i> groef.	speté <i>v.</i> wachten (op).
sold <i>pl.</i> geld; dame 'n pò 'd ~,	spiegassion <i>f.</i> verklaring.
pér piásì: geef me wat geld, alstublieft.	spieghé <i>v.</i> ontvouwen.
soldà <i>m.</i> soldaat.	spin-a <i>f.</i> 1 doorn. 2 (<i>el.</i>) stekker.
solussion <i>f.</i> oplossing.	spinass <i>m.</i> spinazie.
Somariva Bòsch (<i>stad, sità</i> – 298	splèndid <i>ag.</i> prachtig.
<i>m.) Sommariva Bosco; ch'a</i>	splendor <i>m.</i> pracht.
scusa, quand ch'a passa 'l	spogna <i>f.</i> spons, badstof.
prim treno pér ~? Excuseer	spòrch <i>ag.</i> vuil.
mij, hoe laat vertrekt de eerste	sposesse <i>v.</i> (ook: mariesse)
trein naar Sommariva?	trouwen.
soné <i>v.</i> 1 klinken. 2 (<i>mùsica</i>)	sta <i>ag. dim.</i> deze; ~ piuma-sì:
spelen.	deze pen.
sòp <i>ag.</i> kreupel.	stabi <i>m.</i> (ook: stala) stal.
sorela <i>f.</i> (ook: seure) zuster, zus.	stabili <i>v.</i> vestigen.
sostansa <i>f.</i> stof.	stadi(o) <i>m.</i> stadion; stassèira a-i é
sota <i>prep.</i> onder, beneden.	na partìa a lè ~ “Filadelfia”? Is er vanavond een voetbalwedstrijd in het stadion “Filadelfia”?
spagneul <i>ag.</i> Spaans; ch'a disa, a	stagion <i>f.</i> jaargetijde.
parla ~? Excuseer mij, spreekt u	stala <i>m.</i> (ook: stabi) stal.
Spaans?	stamatín <i>av.</i> vanmorgen.
spala <i>f.</i> schouder.	stampa <i>f.</i> prent, pers.
spali <i>ag.</i> bleek.	stampé <i>v.</i> drukken.
sparì <i>v.</i> verdwijnen.	stanch <i>ag.</i> (ook: strach) moe.
sparo <i>m.</i> (ook: sparz) asperge.	stans(i)a <i>f.</i> kamer; ~ sìngola:
spassegiada <i>f.</i> wandeling.	eenpersoonskamer; ~ dobia:
spàssola <i>f.</i> borstel; ~ da cavèj:	tweopersoonskamer.
haarborstel.	starnuì <i>v.</i> niezen.
specç <i>m.</i> spiegel.	stassion <i>f.</i> station; a podrà
specialità <i>f.</i> (<i>alimentassion</i>)	gentilm <i>dime andova ch'as</i>
gerecht, streekgerecht; che ~ an	treuv(a) la ~ èd Pòrt Neuva?
consèja? wat voor traditionelle	Zou u mij kunnen zeggen waar
gerechten raad u ons aan?	het “Porta Nuova”-station is,
spedi <i>v.</i> verzenden.	alstublieft? Fin-a a che ora a
spedission <i>f.</i> zending.	resta duverta la ~? Tot hoe laat
speransa <i>f.</i> hoop; fin ch'a-i é vita	

is het station open?

stèila *f.* ster.

stèmber *m.* september; **a ~:** in september; **a l'inissi dë ~:** begin september; **al quìndes dë ~:** op 15 september; **a la fin dë ~:** eind september; **dal quatòrdes dë ~:** sinds 14 september.

stérbol *ag.* heiig, niet helder.

stérme *v.* verbergen.

sti *ag. dim.* deze (*meervoud*); **~ liber-sì:** deze boeken.

stissa *f.* druppel.

sto *ag. dim.* (ook: *ës*) deze, dit; **~ liber-sì:** dit boek.

stofi *ag.* moe.

stofié *v.* *I (am)portuné* storen. 2 (*straché*) vermoeien.

stopolon *m.* stop.

stòrt *ag.* krom.

stra *f.* weg, straat; **a peul pa 'ndi cheme la ~ pér Novalèisa, pér piàsi?** Kunt u mij de weg wezen naar Novalesa, alstublieft? **Tra-vérsé la ~:** de straat oversteken.

strach *ag.* moe, vermoeid.

straché *v.* vermoeien.

strambié *v.* wankelen.

stranòm *m.* bijnaam.

strass *m.* vod.

strèit *ag.* nauw.

Stresa (*stad, sità – 200 m.*) Stresa.

stuva *f.* kachel.

subié *v.* fluiten.

sùbit *av.* meteen, onmiddelijk.

súcher *m.* suiker; **i voria mes**

chilo 'd ~: ik wil graag een pond suiker.

sud *m.* zuiden, zuid; **Olanda dël**

~: Zuid-Holland.

sudé *v.* zweten.

sugné *v.* (ook: *sogné*) dromen.

sumia *f.* aap.

superé *v.* overwinnen,
overtreffen; **ël bon-umor a l'é la manera pì bon-a pér ~ le dificoltà:** opgeruimheid is het beste middel om moeilijkheden te overwinnen.

superfissi *f.* oppervlakte.

Superga (*kerk, gesia – 669 m.*)

Superga; **a van a ~ an bici:** ze gaan op de fiets naar Superga.

surtia *f.* uitgang, uitrit.

Susa (*stad, sità – 503 m.*) Susa.

Susa – Susa

suvaman *m.* handdoek.

suvé *v.* drogen.

svaluté *v.* devaluieren.

svicio *ag.* listig.

svilupé *v.* ontwikkelen.

T

- tabach** *m.* tabak.
- tabela** *f.* tabel.
- tabój** *m.* kleine hond.
- tacagn** *ag.* gierig.
- taché** *v.* *I* (*ancolé*) plakken. *2* (*ancaminé*) beginnen.
- taj** *m.* (*feria*) snijwond; **vnì a ~:** nuttig zijn.
- tajaongie** *m.* nagelschaartje.
- tajé** *v.* snijden.
- talent** *m.* gave, talent.
- talment** *av.* dermate.
- tamborn** *m.* trommel.
- tamborné** *v.* kloppen.
- tampa** *f.* kuil.
- tan-a** *f.* hol.
- tant** *av.* evenzeer; **minca ~:** nu en dan, af en toe.
- tapa** *f.* etappe.
- tapiss** *m.* tapijt, vloerkleed.
- tard** *ag.* laat; **am piás nen che (chiel) a riva a ca ~ parèj:** ik vindt het niet goed, dat hij zo laat thuis komt; **a pì ~:** tot straks.
- targa** *f.* (*vitura*) kentekenplaat.
- tarifa** *f.* tarief.
- tartaruga** *f.* (ook: **tartùa**) schildpad.
- tase** *v.* (*sté ciuto*) zwijgen.
- tassa** *f.* **I** (*econ.*) belasting, inkomstenbelasting; ~
- dl'aeropòrt**: luchthavenbelasting. *2* (*da tè, café*) kop, kopje; ~ **da té**: theekopje.
- tassì** *m.* (ook: *taxi*) taxi; **a peul ciameeme 'n ~, pér piásì:** kunt u een taxi voor me bellen, alstublieft?
- tassista** *m.* taxichauffeur.
- tasson** *m.* soepbord.
- tàtica** *f.* tactiek.
- tàula** *f.* tafel; **cerea, i vorìa prenotè na ~ pér doe pérsone-e:** goedendag/goedenavond, ik wil graag een tafel voor twee personen reserveren.
- tavanada** *f.* onzin, geklets.
- té** *m.* thee.
- teàtro** *m.* (ook: **teàter**) theater.
- técnica** *f.* techniek.
- técnich** *ag.* technisch.
- tèit** *m.* dak.
- tejera** *f.* theepot.
- telecàmera** *f.* camera.
- telecomand** *m.* afstandsbediening.
- telefonà(da)** *f.* telefoongesprek.
- telefoné** *v.* telefoneren, opbellen;

a l'ha telefonà a sò pare: hij telehoneerde naar zijn vader.

telefonin *m.* mobiele telefoon.

teléfon(o) *m.* telefoon.

telegrama *m.* telegram.

television *f.* televisie.

televisor *m.* televisietoestel.

temp *m.* 1 *tijd;* purtròp i l'hai / heu nen ~: ik heb helaas geen tijd; ~ *pien:* voltijds. 2 (*météo*) weer; **él ~ a l'é bel:** het weer is mooi.

temperatura *f.* temperatuur.

tempesta *f.* (ook: **tempesta**) hagel.

temporal *m.* (ook: **temporal, orissi**) onweer; **a-i é 'n ~:** het stormt.

tenda *f.* 1 (*da camp*) tent. 2 (*ridò*) gordijn.

ten-e *v.* houden.

ténnis *m.* tennis; **camp da ~:** tennisbaan.

tension *f.* (ook: **tension**) spanning.

teoria *f.* theorie; **an ~:** in theorie.

tera *f.* aarde.

teremòt *m.* aardbeving.

teribil *ag.* vreselijk.

termòmetro *m.* thermometer.

termo(sifon) *pl.* centrale verwarming.

ters *ag.* derde; **al ~ pòst:** op de derde plaats.

testa *f.* hoofd.

testament *m.* testament.

testimoniansa *f.* getuigenis.

ti *pron. përs.* je. jij.

tiépid *ag.* lauw.

tifos *m.* supporter; **i son un ~ éd**

la Juve / dël Tòr: ik ben supporter van de Juventus club / Toro club.

tigre *f.* tijger.

timid *ag.* verlegen.

tipich *ag.* typisch.

tipo *m.* type.

tirabosson *m.* kurketrekker.

tiré *v.* trekken.

tisòire *pl.* (ook: **tèsòire**) schaar.

tlé *m.* chassis.

tnàje *pl.* nijptang.

tòch *m.* stuk; ~ **éd ricambi:**

onderdeel.

tomàtica *f.* tomaat.

tomba *f.* graf.

tonn *m.* tonijn.

torna *av.* opnieuw.

tornavis *m.* schroovedraaier.

toron *m.* noga.

torta *f.* taart.

Torton-a (*stad, sità – 122 m.*) Tortona; **a l'é cost-sì 'l trenò pér ~?**

Is dit de trein naar Tortona?

Tortona - *Torton-a*

Tortona: station - *Torton-a: stassion***toss** *f.* hoest.**tòta** *f.* juffrouw.**total** *ag.* totaal.**tovàja** *f.* tafellaken.**tra** *prep.* (ook: **fra**) tussen.**tradùe** *v.* vertalen; ~ **da l'olan-****dèis al piemontèis:** uit hetNederlands in Piëmontees
vertalen.**trafeuj** *m.* klaver.**träfich** *m.* verkeer; ~ **ëd dròga:**
drugshandel.**traghet** *m.* veerboot.**tram** *m.* tram.**tramont** *m.* zonsondergang.**tramud** *m.* verhuizing.**tramudé** *v.* verhuizen.**tranquil** *ag.* rustiv, stil.**transatlàntich** *ag.* transatlantisch.**tràpola** *f.* val.**trasferì** *v.* overbrengen.**trasformator** *m.* transformator.**trasmëtte** *v.* uitzenden.**trasmission** *f.* uitzending.**traspirassion** *f.* transpiratie.**traspòrt** *m.* transport.**trasporté** *v.* transporteren; (*porté*)
dragen.**tratament** *m.* behandeling.**traté** *v.* behandelen.**trator** *m.* traktor.**trav** *f.* balk.**travaj** *m.* werk, arbeid.**travajé** *v.* werken; i **travajo pér****l'ambassada olandèisa:** ik werk
voor de Nederlandse ambassade.**travers** *prep.* (a **travers** **ëd**) door,
over.**traversa** *f.* (*via*) zijstraat.**traversé** *v.* oversteken, gaan door;
~ **la stra:** de straat oversteken.**travestiment** *m.* vermomming.**tre** *ag. num.* drie.**treno** *m.* trein; **con** **ël** ~, **an** ~: per
spoor; **ël** ~ **a l'ha vint minute****d'artard** / **'d ritard:** de trein is
twintig minuten te laat; **a ferma**
a Vilastlon **ël** **treno?** Stopt de
trein in Villastellone? ~ **regional:**
stoptrein.**trifola** *f.* truffel; **le** **trifole bianche**
d'Alba: de witte truffels van Alba.**trimestral** *ag.* driemaandelijks.**Trinità** (*dorp, pais* – 383 m.)
Trinità.**trionfé** *v.* zegevieren.**trist** *ag.* bedroefd.**Trofarel** (*stad, sità* – 276 m.)
Trofarello.**tromba** *f.* trompet.**tròp** *av.* te.**tropical** *ag.* tropisch.**trové** *v.* vinden; **trovesse** zich
bevinden.**truta** *f.* forel.**tubassion** *f.* leiding.

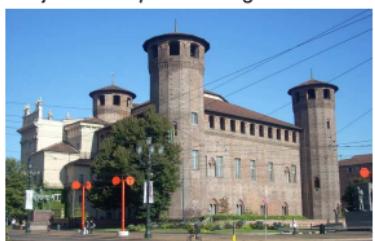
tubo *m.* pijp.

tulipan *m.* tulp.

Turin (HOOFDSTAD, CAPLEU – 239 m.) [Augusta Taurinorum]
 Turijn; **a-i é 'd gir turìstich organizà a ~?** Zijn er rondleidingen door Turijn? **A l'ha pa 'd cartolin-e 'd ~?** Heeft u ansichtkaarten van Turijn?
Andova ch'a l'é l'autobus pèr el centro-sità, ambelessì a ~? Waar is de bus naar het centrum, hier in Turijn?

Turijn – Turin: palass Carignan.

Turijn: "Kasteel"-plein – Turin: piassa Castel

Turijn: wolkenkrabber (Porta Susa) –
 Turin: grataciel èd Pòrta Susa.

Turijn: Mole Antonelliana – Turin: Mòle Antonelian-a – 167 m.

turism *m.* toerisme.

turista *m.* toerist.

tusse *v.* hoesten.

tut **A** *ag. indef.* heel, al. **B** *pron.*

indef. alles; ~ **comprèis**: alles
inbegrepen; ~ **bin?** Gaat het?

tutor *m.* voogd.

tutun *cong.* echter, evenwel.

U

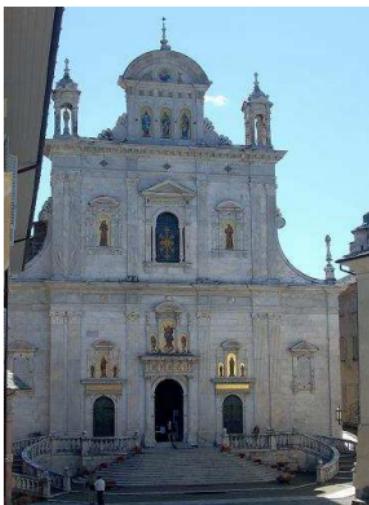
ubidì *v.* gehoorzamen.
ubidient *ag.* gehoorzaam.
ubidiensa *f.* gehoorzaamheid.
uciàj *pl.* bril.
udiensa *f.* publiek.
ufissi *m.* kantoor; ~ **anformas-**
 sion: inlichtingenkantoor,
 informatiebureau; **esse an ~:** op
 kantoor zijn; **andé an ~:** naar
 kantoor gaan; ~ **postal:**
 postkantoor.
úja *f.* naald.
últim *ag.* laatst.
ultimament *av.* de laatste tjd.
uman *ag.* menselijk.
umanità *f.* mensheid.
úmid *ag.* vochtig.
umidità *f.* vochtigheid.
úmil *ag.* nederig.
umor *m.* humeur.

un *art. (m.)* een, één.
unì *ag.* vereinigen.
ùnich *ag.* enig.
union *f.* vereniging; ~ **Européa:**
 Europese Unie.
unità *f.* eenheid.
univers *m.* heelal.
universal *ag.* universeel.
università *f.* universiteit.
uragan *m.* orkaan.
urgensa *f.* urgentie.
urgent *ag.* dringend.
usansa *f.* gebruik.
uss *m.* deur.
utènsil *m.* werktuig.
utent *m.* gebruiker.
ùtil *ag.* nuttig.
utilisé *v.* benutten, gebruiken.
uva *f.* druiven.
uvëtta *f.* rozijn.

V

vaca *f.* koe.
vacansa *f.* vakantie.
viné *v.* inenten.
vacinassion *f.* inenting.
vagabond *m.* landloper.
vagabondagi *m.* landloperij.
vagon *m.* wagen; ~ **let:**
 slaapwagen.
vaire *ag.-pron.* hoeveel; ~ **agn it**
 l'has? Hoe oud ben jij? ~ **a**
costa 'n bijèt pér Vérnant?
 hoeveel kost een kartje naar
 Vernante? ~ **i n'oma ancheuj?**
 De hoeveelste is het vandaag?
val *f.* dal.
valada *f.* dal, vallei.
valanga *f.* lawine.
Valensa (*stad, sità – 125 m.*)
 Valenza.
valia *m.* overschrijving; ~ **postal:**
 postwissel.
valid *ag.* geldig.
valis *f.* koffer.
valisëtta *f.* aktetas.
valor *m.* waarde; **sensa ~:**
 waardeloos.
Valperga (*stad, sità – 385 m.*)
 Valperga.
valuta *f.* valuta.
valutassion *f.* schatting.

valuté *v.* schatten.
vàlvola *f.* ventiel.
van *ag.* ijdel.
Vangel *m.* evangelie.
vanità *f.* ijdelheid.
vantagi *m.* voorsprong, voordeel.
vantagios *ag.* voordelig.
vantàj *m.* (ook: **vëntàj**) waaijer.
vantesse *v.* opscheppen.
vapor *m.* damp, stoom.
Varal (*stad, sità – 450 m.*)
 Varallo.

Varallo: heiligdom - Varal: santuari.

vardé *v.* (ook: **guardé**) kijken, aankijken.

varì *v.* (ook: **guarì**) genezen.

variabil *ag.* veranderlijk.

variassion *f.* afwisseling.

varié *v.* afwisselen.

vas *m.* vaas.

Vaudié (*dorp, pais* – 774 *m.*)

Valdieri; **i soma an camin a andé a ~:** wij zijn op weg naar Valdieri.

veciàja *f.* ouderdom.

vëdde *v.* (ook: **voghe**) zien.

véder *m.* glas.

vëddùa *f.* gezicht.

vegetarian *m.* vegetariër.

vegetassion *f.* plantengroei.

veìcol *m.* voertuig.

vej *ag.* (ook: **véj**) oud.

vèj *ag.* waar; **a l'è ~:** dat is waar; **a l'è nen ~:** dat is niet waar; **nen ~?** niet waar?

vel *m.* sluier.

vela *f.* zeil.

velen *m.* vergif.

velenos *ag.* giftig.

velìvol *m.* vliegtuig.

velocità *f.* snelheid; **~ mässima:** maximum snelheid.

ven-a *f.* ader.

vende *v.* verkopen.

ven-e *v.* (ook: **vni**) komen; **a che**

ora i peuss ~? Hoe laat kan ik komen? **Da andova it ven-e?** I

ven-o da Vilarperosa; Waar kom je vandaan? Ik kom uit

Villarperosa.

vënner *f.* vrijdag; **ëd ~:** op vrijdag.

vent *m.* wind.

vëntàj *m.* (ook: **vantàj**) waaier.

vëntos *ag.* winderig.

ver *ag.* waar, werkelijk.

vérbal *m.* notulen (*pl.*).

Vërbania (*stad, sità* – 197 *m.*)

Verbania.

verd *ag.* groen.

vërdura *f.* groente, bladgroenten.

vërgògna *f.* schaamte.

vërgognos *ag.* beschaamd.

verifiché *v.* verifiëren.

verità *f.* waarheid.

verm *m.* worm.

Vërnant (*dorp, pais* – 799 *m.*)

Vernante.

vërsé *v.* inschenken.

Vërsèj (*stad, sità* – 130 *m.*)

Vercelli; **jer i son èstàt a ~:** gisteren was ik in Vercelli; **a che ora a riva 'l treno a ~?** Hoe laat komt de trein aan in Vercelli?

Vercelli – Vërsèj: Gesia 'd Sant'Andrea

Vérseul (*stad, sità – 420 m.*)

Verzuolo.

vësco *m.* bisschop.

vespa *f.* wesp.

vesta *f.* jurk, japon.

vëstaja *f.* negligé.

veste *v.* aankleden.

veterinari *m.* dierenarts.

vetrin-a *f.* etalage.

veuid *ag.* (ook: **vòid**) leeg.

veuja *f.* zin; **avèj ~ èd:** zin hebben

in; **i l'hai ~ d'andé a vëdde 'n**

film: ik heb zin om naar een

film te gaan.

via *f.* straat, weg.

viagé *v.* reizen.

viagi *m.* reis; **bon ~!** Goede reis!

viagiador *m.* reiziger.

vial *f.* (ook: **alea**) laan.

Vian-a (*stad, sità – 352 m.*)

Avigliana.

vibrassion *f.* vibratie.

Vicofòrt (*dorp, pais – 598 m.*)

Vicoforte; **jer i son èstait a ~:**
gisteren was ik in Vicoforte.

vicol *m.* steeg.

vìdua *f.* weduwe.

vìduo *m.* weduwnaar.

vietà *ag.* verboden; **vietà fumé:**
verboden te roken; **vietà intré:**
verboden toegang.

Vignon (*dorp, pais – 449 m.*)

Vignone.

Vigon (*stad, sità – 260 m.*)

Vigone.

vigna *f.* (ook: **otin**) wijngaard.

vilagi *m.* dorp.

Vilafranca d' Ast (*dorp, pais –*

206 m.) Villafranca d'Asti; i

rivo da Vilafranca: ik kom uit
Villafranca.

Vilafranca Piemont (*dorp, pais –
253 m.) Villafranca Piemonte.*

Vilaneuva Bielleisa (*dorp, pais –
232 m.) Villanova Biellese.*

Vilaneuva Canavèisa (*dorp, pais –
380 m.) Villanova Canavese.*

Vilaneuva d' Ast (*dorp, pais – 260
m.) Villanova d'Asti; i **soma an
camin a andé a ~:** wij zijn op
weg naar Villanova d'Asti.*

Vilaneuva Mondvì (*dorp, pais –
526 m.) Villanova Mondovì.*

Vilaneuva Monfrà (*dorp, pais –
111 m.) Villanova Monferrato.*

Vilastlon (ook: **La Vila**) (*dorp,
pais – 234 m.) Villastellone.*

Borgo Cornalese (Villastellone) - *Borgh
Cornalèis (Vilastlon).*

Villar (*dorp, pais – 609 m.*) Villar
 San Costanzo; **it l'has mai**
séntù parlé dij “cicio” dël ~?
 Heb je gehoord over de “cicio”
 van Villar San Costanzo?
vin *m.* wijn; **ij famos ~ bianch e**
ross d’Ast: de beroemde witte
 en rode wijnen van Asti.
 enkele rode wijnen zijn:
Vinàj (*dorp, pais – 904 m.*)
 Vinadio.
vince *v.* winnen.
Vinov (*stad, sità – 232 m.*)
 Vinovo.
violensa *f.* geweld.
violin *m.* viool.
vira *f.* (ook: **vòlta**) maal; **ancora**
na ~: nogmaals.
Virle (*dorp, pais – 246 m.*) Virle.
vis *f.* 1 schroef. 2 (*pianta dl’uva*)
 wijnstok.
visita *f.* bezoek.
visitator *m.* bezoeker.
visité *v.* bezoeken; **i visitereu**
 Susa: ik zal Susa bezoeken.
vissi *m.* ondeugd.
vista *f.* zicht.
vita *f.* leven.
vitòria *f.* overwinning.

vitura *f.* auto.
viv *ag.* levend.
vive *v.* leven.
vlù *m.* fluweel.
vnì *v.* (ook: **ven-e**) komen.
vocabolari *m.* woordenboek.
vòid *ag.* (ook: **veuid**) leeg, hol.
vojautri *pron.* përs. jullie.
vòl *m.* vlucht; ~ **charter:**
 chartervlucht.
volant *m.* stuurwiel.
volé *v.* vliegen.
volénté *av.* graag.
volontari *ag.* vrijwillig.
volp *f.* vos.
vòlta A *f.* (*’d na stansa*) plafond.
B *f.* (*vira*) maal; **ancora na ~:**
 nogmaals.
voltagi *m.* voltag.
vorèj *v.* willen; **i veul andé a ca:**
 ik wil naar huis; **cos(a) ch’it**
veule da mi? Wat wil je van
 me?
vos *f.* stem; **a àuta ~:** hardop.
voté *v.* stemmen.
vualà *av.* hier is.
vulcan *m.* vulkaan.
vzin *ag.* nabij, dichtbij, nabijzijnd.
vzinansa *f.* buurt.

W

walser *pl.* (*Duitse bevolking in Piëmont*) Walser.

whisky *m.* (ook: **uischi**) whisky.
würstel *m.* worst.

Z

zagajé *v.* stamelen.

zain *m.* (ook: **sach a spala**)

rugzak.

zampon *m. (gastr.)* varkenspoot
gevuld met gehakt.

zanzariera *f.* muskietennet.

zanzarin *m.* muskiet.

zanziva *f.* tandvlees.

zebra *f.* zebra.

zenèiver *m.* jenewerbes.

zia *f.* (ook: **magna**) tante.

zio *m.* (ook: **barba**) oom.

zolì *ag.* aardig, leuk.

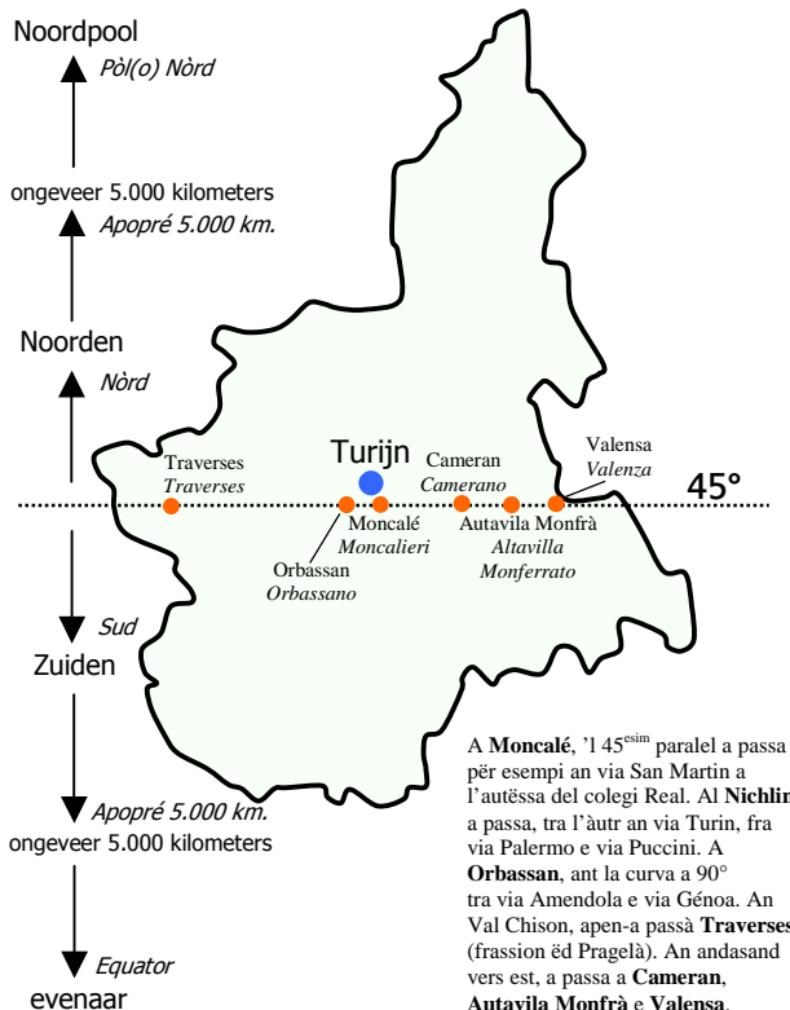
De Piëmonteze uitspraak *La pronunsia piemontèisa*

Regisseur Regista	Acteurs Ator prinsipaj	Italiaanse film Film italiano		Piëmonteze uitdrukkingen Espression piemontèise
Dino Risi	Vittorio de Sica, Sofia Loren, Tina Pica	<i>Pane, amore e</i> ...	52:01	- “ <i>Si a së sghia</i> ”
Mario Mattòli	Totò (Antonio de Curtis), Sofia Loren	<i>Miseria e nobiltà</i>	07:11 07:21 08:45 10:17	- “ <i>Bòbi, ven sì, brut balord d'un birichin!</i> ” - “ <i>ven sì, birba 'd na birba!</i> ” - “ <i>am pias tant, tant, tant</i> ” - “ <i>pòr cit</i> ”
Mario Bonnard	Alberto Sordi, Aldo Fabrizi, Paola Borboni, Riccardo Billi	<i>Mi permette babbo</i>	48:06 48:10 48:33	- “ <i>cosa ch'a l'é?</i> ” - “ <i>bagna càuda</i> ” - “ <i>monsù Alessandro, (bon aptit), cerea, ne!</i> ”
Mauro Bolognini	Alberto Sordi, Silvana Mangano	<i>La mia signora</i> - <i>Luciana</i>	29:42	- “ <i>che bel ch'a l'é?</i> ”

Nederlandse en Vlaamse schilders *Pitor olandèis e fiamingh*

Harmenszoon van Rijn **Rembrandt** (1606 – 1669)
 Jan **van der Meer** (Johannes Vermeer) (1632 – 1675)
 Antoine **van Dick** (1599 – 1641)
 Jan **van Eyck** (1390 – 1441)
 Vincent **van Gogh** (1853 – 1890)
 Jacob **van Ruysdael** (1629 – 1682)

“Halverwege”
A metà stra tra l'Equator e 'l Pòlo Nòrd

Finito di stampare in proprio nel mese di giugno 2017
Piemonte (Italia)

Pagina lasciata intenzionalmente bianca

**Nederlands - Piëmontees
Piëmontees - Nederlands
• woordenboek •**

*Pér amparé a lese e capì an manera
elementar le doe lenghe. Element gramaticàj,
pàgine anformative, fotografie dël Piemont.*

- ongeveer 5.000 begrippen
- *apopré 5.000 vocàboj*
- Piëmonteze werkwoorden
- *Coniugassion piemontèise dij verb*
- Piëmonteze en Nederlandse uitspraak
- *Pronunsia piemontèisa e olandèisa*
- Gangbare uitdrukkingen
- *Expression dovrà comunement*